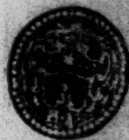
TESSERA ROMANA, AUTHORITATIS PONTIFICIÆ.

Adversus Buccinam *THOMÆ ANGLI*, & Classicum Heterodoxorum.

Authore P. *Fr. Francisco* à Sancto Augustino Macedo Franciscano Observante, Lusitano, Conimbricensi, Magistro Artium & Theologiæ Professore, Christianissimorum Galliæ Regum Annæ Matris & Ludovici XIV. Concionatore, & Consiliario : Joannis IV. Lusitaniæ Regis Historiographo Latino.

Londini Excudebat R. *Norton*, 1654.

130. e. 45.

SANCTISSIMO PATRI DOMINO NOSTRO INNOCENTIO PAPÆ. X.

Uem mihi alium Patronum optarem, Beatissime P. quam qui cum maximè patrocinium deberet, posset item addere Patrocinio dignitatem. Et quidem is tu es Innocenti Sanctissime, qui unus & jure teneris officij ad Pontificiam causam suscipiendam: & ob muneris splendorem, personæ que amplitudinem, plurimùm vales ad eam magnoperè illustrandam. Nil igitur autiniquum, aut indignum à Sanctitate Tuâ postulo: cum & justum sit, quod é re Pontificia est, tueri,

& decorum, lumen ei dignitatis afferre. Et quidem tot tamque præclaræ dotes sunt tuæ, ut magnum præsidium, & splendorem, si te privatum adoptarem & citra dignitatem, Patronum, operi attulisses. Ecquis enim te nobilitate illustrior? ingenio acutior? indole celsior? judicio maturior? moribus gravior? Quàm tu vitæ integer! quàm sceleris purus! quàm ab avaritia alienus! In superos Religiosus: in miseros pius: in pauperes effusus. Intra magnanimitatem mansuetus: intra mansuetudinem magnanimus: gravis juxtà & comis: urbanus, & severus: humanus, & incorruptus: in dubiis certus: in adversis constans: in secundis moderatus. Unus tu tot tamque diversas virtutes genio beato non ferebas modo, sed etiam proferebas. Par omnibus animus Orbis theatrum admirationis implevit. Provocavit spectandi avidus tuam in scenam, produxitque personem. Eam sic egisti, ut commotam expectationem superares. Evolare cum posses, ire per gradus ad dignitatis Apicem maluisti: non quòd gradibus indigeres; sed

quòd

quòd ipsi te gradus optabant, ut nullus virtute tuà vacuus esset: eâque ascendentes erudiret. Ita singulos institisti, ut necesse esset te ipsum contrahere, & de magnitudine tua adimere, ne mensuram gradûs excederes. Sacros Magistratus omnes ita gessisti, ut nulli non natus viderere. Quàm in providendis rebus prudens! quàm in administrandis dexter! quàm in gerendis industrius! quam in conficiendis felix! Vota hominum non implebas tantùm, sed etiam præveniebas: Minus erat quod optabant, quàm quòd tu repræsentabas. Nempe ideam apud te perfectæ virtutis, quam nemo exprimendo æquaret, effingebas. Itaque humanos egressus terminos, quæ à Christo instituta sunt munera provocabas. Nuntium sic egisti, ut Angelus viderere. Nemo tibi obnuntiavit: quòd Evangelia nuntiares. Jam te Cæli Portæ ambiebant, ut earum in te cardo verteretur. Per has patefactus ad Pontificatum aditus est. Purpureus Pater intrasti, citra fulmina, intra Sidera: imo & ultrà potestate iturus. In supre-

mo

mo Christi solio, Petri Cathedrâ, consedisti, tam aptè, ut & tu ad illam, & illa ad te fa-cta videretur. Columbam & invenisti, & attulisti. Et quoniam nascenti Christo Pax arriserat, Oleam, Pacis symbolum, Columbæ addidisti. Pastor Agnorum: sed tam similis Agnis, ut *Innocentij* quoque nomen amares. Fortè Agnum præstitisti, quòd Pastor pro Grege Victima futurus esses. Huic tu nobiliorem tui partem impendisti: vigilando, laborando, protegendo, dirigendo. Leoni Adversario ad Caulas rugienti, easque circumeunti, strenuè restitisti. Lupos raptores, quos improba mentis rabies stimulabat, avertisti: gregem integrum, intactumque servasti. Ac non eum ab externa solùm vi tutum: sed à domesticis etiam malis liberum reddidisti. Ambitione dejectâ: oppressâ Avaritiâ: Integritate revocatâ: Fide restitutâ. Obstructi à te sunt omnes aditus ad ea vitia, quæ Greges solent corrumpere. Fraudes, dolos, simulationes, profusiones, rapinas, luxum: nec minus exemplo, quam lege. Nihil in tuo sacro imperio fluxum: nihil remissum: nihil dissolutum: omnia

nia certa, constantia, incorrupta. Quæ duæ res continere homines in officio solent, Præmium rectè, Supplicium secùs factorum, te Pontifice, maxime valent, valebunt que. Juris amans, veri assertor, æqui vindex honesti laudator, decori studiosus, vitiorum hostis sordium que haberis.

Hâc Rem Romanam nullo turbante tumultu
Arte regis.

Et Romanæ Sedis dignitatem authoritatèm que tueris; nullâ quippe illæ re magis, quàm virtute Pontificum & sustinentur, & conservantur. Id cùm ego animadvertissem, & occasionem de Authoritate Pontificia scribendi nactus essem, non potui non Sanctitati Tuæ opus consecrare: cùm quod privatæ virtutes suadeba nt, publica dignitas exigeret. Quòd autem exiguum sit illud, & tenue, id cùm subitæ meæ ex Anglia profectioni, tum imbecillitati ingenij, id est, partim fortunæ, partim naturæ assignandum quibus, moderari mihi non licet. Sed utranque excusabit honestas & dignitas Causæ, cùm præsertim Decorum sit in media Anglia, in ipsa Arce

ac

ac Corde Regni, Inter juratos ac præcipuos Romani Pontificis hostes Authoritatem ejus dignitatemque tueri: quod ſane & ad vim Veritatis ſignificandam, & ad veniam à te mihi impetrandam conducet. Id unum quippe mihi propoſitum eſt: Veritatem ſine fuco, ſine ſpe, ſine lenocinio, & colere, & profiteri. Hoc animo ſum, Sanctiſsime Pontifex *Innocenti*, ut, quæ hic ſcripſi de Authoritate Pontificia, paratus ſim meo ſanguine confirmare. Quod ad Eccleſiam attinet, nil ego ei ſalubrius optare poſſum, quàm ut te diu Paſtorem habeat: tibique id, quod Auguſto olim Roma apprecata, eveniat *Serus in Cœlum redeas*, ut dum vivis, Superos tecum præſentes habeamus.

Valeat Sanctitas Tua ad Fidei præſidium, ad Religionis ſplendorem: ad Eccleſiæ ornamentum.

LONDINO.

Servus Sanctitatis Tuæ minimus

Frater Franciſcus à Sancto
Auguſtino Macedo.

LECTORI OPTIMO.

POstquam Appendicem ad Buccinam Thomæ Angli oblato Lituo refutavi, & hic cum plausu à Viris Catholicis & piis exceptus est, rogarunt me quidam ex ipsis, ut opellas omnes Authoris recognoscerem, & doctrinam in ijs traditam examinarem, quòd ob illam exparte Author minus apud Catholicos benè audiret. Feci animo candido, & recto, non ut insectarer, læderemve personam: quam & amo propter virtutem, & propter eruditionem colo: sed ne siquæ essent pravæ in eo opiniones erroneæque sententiæ, illæ tanti obtentu nominis invalescerent, & Reipub. Christianæ officerent: Quod in Anglia maximè timendum erat, ubi Heterodoxi dominantur, qui siquis ad eos Catholicus

 opinando

opinando accederet, animos ſumpturi eſſent, & majore vi Romanam Eccleſiam oppugnaturi. Itaque ſuſcepto ſtudio legi opuſcula quædam Authoris, & comperi non vanam fuiſſe Catholicorum de illo ſuſpicionem. Incidi quippe legendo in nonnullas pravas perverſas que ſententias quibus hæreſes ſuas Heterodoxi confirmare poſſent. Et quoniam omnes nunc ego jam in procinctu ad navigandum in Luſitaniam confutare non poteram, unam elegi capitalem, quòd ad caput Eccleſiæ, id eſt Romanum Pontificem, attinebat. Cujus Authoritatem Thomas Anglus in Tractatu ſuo de Tribus virtutibus Theologicis ita infringit, ut anſam præbeat Heterodoxis gloriandi, quòd ad Caſtra à Romano-Catholicis ſua Thomas Anglus penè tranſierit: ſecumque, niſi apertè reclament, alios deduxerit. Quare communem cauſam nomine omnium Angliæ Catholicorum ſuſcepi: eumque mihi refellendum propoſui, & alacritatem Hæreticorum inhibui, impetumque repreſſi. Atque ut aptius id, & clarius efficerem, ſententiam Authoris, uti ab eo tradita erat, productis duobus integris Paragraphis (ſic appellat) exhibui

bui

bui, tum ut de mea in citandis erroribus fide, tum de veritate doctrinæ in refutandis constaret. Et quoniam non tam mihi cum Thoma Anglo privato homine, quàm cum ea, quam induit agit que in Heterodoxa scena persona, contentio futura erat, paulo latius stylum effudi, & rem copiosius explicavi, ut quod occasione unius hominis impugnando dicerem, ad omnes prorsus Heterodoxos pertineret: ut in eo se peti sentirent àquo se tectum iri sperabant. Plures instituеram quæstiones, ac unam de Authoritate Papæ circa Indulgentias, quam ad tres Articulos jam provexeram (sunt enim ea in re multi & graves Thomæ Angli errores) sed indictâ mihi in Lusitaniam profectione coactus fui intermittere, & opus penè imperfectum relinquere. Sed quoniam audio eum mihi fore responsurum, in patria, responso accepto, commodius & inchoata perficiam, & nova reponam. Cumque ille militari usus sit inscribendo voce Buccinæ, & ego anteà non ineptè lituum attulerim, nunc aptissimè Tesseram *adduco, quæ nota est militaris, & teste Poeta.*

It bello Tessera signum.

Cæterum id pro meo in Patriam meam Amore lector, te monitum volo: Proprium Lusitanæ gentis esse: Fidem Romano-Catholicam inter exteros propagare, & inter hostes defendere.

PARAGRAPHUS XVII.

Quomodo Privilegium Petri maneat in successoribus.

EX dictis de Romanæ Ecclesiæ infallibilitate, evidens fit, Privilegium *Petri* fuisse ipsi personale, condistinguendo eum contra cæteros Apostolos; non autem condistinctè contra suam Ecclesiam: & sic intellectum, esse necessarium & summè proficuum Ecclesiæ: Privilegium autem Personale, quod comminiscuntur Moderni, ex quo habeat Papa condistinctè ab Ecclesiâ suâ Spiritum quendam prophetiæ, per quam præmissis quibusdam conditionibus, ex speciali Spiritus sancti dono, non possit in definitione suâ errare, esse prorsus superfluum: Cùm hoc donum quod explicuimus, in Ecclesiam Romanam collatum, abundè suppleat quicquid universali Ecclesiæ deficit vel molestum evadit; hoc est, congregationes frequentes Conciliorum Oecumenicorum. Intereà enim veritates

ad fidem Catholicam ſpectantes, magno cum momento decidi poſſunt ſine magnâ difficultate, quando unius civitatis clerum in eâdem civitate colligi nihil moleſti eſt: ſed ſi ſuperfluum eſt, etiam non minus inutile eſt: tum quia dum ex ſolâ probabilitate & Theologorum placitis pendet ipſa perſuaſionis potentia; id eſt, quam authoritatem habeat; neminem cogit; neque habet effectum ad quem excogitatum eſt.

Sed præterea tot ſubjacet conditionibus inviſibilibus, et non facilè ſentiendis; ut ex eo quoque capite omne robur deperdat. Quando enim aut quomodo infallibilitas ſequatur Perſonam Papæ, non convenit ipſis ejus Authoribus; aliis requirentibus ut in Concilio Univerſali; Aliis ut ſaltem in Provinciali; aliis ut in conſeſſu Cardinalium; aliis ut in conventu Doctorum præſideat; aliis tandem ut prudenter & maturè rem diſcutiat; Aliis ut per alios hoc præſtet, ipſe divinum duntaxat calculum ex aliquâ prædictorum ſuppoſitione demittat. Horum autem pars difficilis, & ſine fructu eſt, ut conciliorum Congregatio, quâ poſitâ, vigor papalis determinationis marceſcit: Concilio enim tribuitur Actio, non Papæ: Pars nulli inſigni crediturorum parti innoteſcere poteſt: Nulla etenim poſſunt eſſe adeo expreſſa Bullæ verba, ut fidem faciant Papam vel vidiſſe, nedum audiviſſe lectam, vel totam legiſſe. Notum eſt enim pleraque ex formæ vi, multa ex Miniſtrorum affectu & ſuggeſtione, nonnulla fraude vel negligentiâ irrepere.

pere.

pere. Quæcumque verò sint, esse modos quibus Papales aures obserentur, ne audiantur nedum corrigantur.

Sed nec servit hujusmodi Privilegium illi intentioni Scriptorum, quæ fortassis illud comminiscendi primam originem dedit: puta, ut infallibilitas Ecclesiæ defendatur, neque opus sit aliquorum Conciliorum erroribus oblinendis laborem impendere. Longè enim magis acceptabile est homini ratione utenti, Congregationem orbis terrarum non errare, quàm unum singularem hominem. Sed & decreta Conciliorum majori diligentiâ & labore perficiuntur, quàm Papalia; neque error sine notoreitate incidere potest; neque sunt de quæstiunculis adeo obviis & occurrentibus; neque tam frequentia & quotidiana & surreptioni obnoxia, quam mādata Principis alicujus; etsi restringantur ad præsentiam Papæ in Concilio Universali, rursus redduntur ex eo capite parum efficacia ad utilitatem Ecclesiæ; propter infrequentiam; & infallibilitas magis ad concilia referetur; quia Concilia non nisi in casibus notoriis Errores incurrunt.

Adde quòd hujusmodi Privilegium nullum fundamentum habet vel in Sacris Scripturis, vel in sanctis Patribus. Cum enim consuetudo Antiquiorum Pontificum fuerit, decreta ad alias partes transvehenda (maximè si de rebus fidei tractarent) non nisi in Conciliis, vel in consessu Cleri Romani statuere: Sed & ipse Clerus in absentiâ Romani

Pastoris vel interregno responsa reddere non distulerit; Nihil quod vel in divinis libris, vel illustribus Patribus reperitur, necessariò vel de more Ecclesiastico potest intelligi de Personâ Pontificis, secretâ à suo Clero, sed ut in ipso & per ipsum definiente.

Expende quoque quòd non possit sustineri, nisi violando leges & naturæ & gratiæ: Naturæ, quoniam & Philosophia & inductio & experientia firmat omnem particularem hominem errori & falsitati & peccato subjectum esse: Gratia quoque docet generaliter naturam humanam esse & deceptioni & peccato obnoxiam; & neque ab uno, neque altero, nisi actu & fallibiliter in particulari exemptam. Hi verò Theologi volunt Papas regulâ generali in certis articulis esse ab errore exemptos, cùm tamen exemptio ab errore difficilior sit exemptione à peccato, et eam præsupponat; prudenter enim judicaturo necesse est nullam pravam inclinationem circa objectum vel actionem habere; à peccato autem et imprudentiâ eximere Papas, nemo dum, quod sciam, aggressus est.

Est hoc Privilegium in sese intrinsecè miraculosum; in quo Deus supra naturæ vires, et contra leges gratiæ, sese exerceat: et propterea neque asserendum, neque credendum sine speciali revelatione, qualem in Universali scimus nullam esse: si particularis allegetur, petendum est miraculum in confirmationem: etsi specialium revelationum ad dogmata Ecclesiastica infirmitatem plerique satis

agnos-

agnoscant. Præterea Pontificum errores & contradictiones sunt manifestæ, & quæ excusari cum verecundiâ non possint: maximè si non de actu, sed de sensu Ecclesiæ, an fuerint possibiles, ut Liberij, & Fœlicis, & Honorij, & Vigilij, Sergij, & Formosi, Joannis vigesimi secundi, & Nicolai, & plurium aliorum: quos si excusare velis, ad conjecturas & vana commenta recurrere oportet, ut rem de sese incredibilem & inutilem sustineas: & te faciliùs ridiculum, quam rem ipsam plausus meritoriam reddas.

Sed quid potest adferri adversus Concilia ipsa Universalia, quæ Honorium & Vigilium notant? Quid ad Pontifices agnoscentes eorum errores & condemnationem? fortassis esse deceptos? Velim, sed quid ad rem? numquid poterant in hoc decipi, utrum Papa possit errare necne? num potest negari quod acceptaverint Papam erravisse, sive re, sive per errorem? Hoc ex ipsis Conciliis & Pontificum acceptatione in totam Ecclesiam permanavisse; & à totâ Ecclesiâ constanter retentum esse? ex hac Ecclesiæ persuasione in ipso jure Canonico expressum esse Papam posse propter hæresim deponi? Sed & Juris Antistitibus hoc esse quasi principium, & inter ipsosmet Theologos contra quos disputamus, pro communi sententiâ esse receptum? Quod quomodo cum suâ sententia compossibile faciant, ipsi muginentur. Num Papas velint pro mentali hæresi, vel pro non publicata, vel absque eo quòd sint pertinaces,

vel quo alio effugio per aliquam hæresim non hæreticam depositionem mereri? certè grossis homunculonibus, ex quibus Ecclesia plerumque constat, & ex quibus me non eximo, non potest non videri, sensum Ecclesiæ esse personam Papæ posse hæresim promulgare. Tandem consideretur quod ex quo opposita sententia cœpit radices in Ecclesia figere, eviluit Conciliorum præsertim generalium frequentatio. Verè enim si Spiritus sancti afflatus est Pontificiis decretis infallibiliter affixus, quorsum Episcoporum absentiis & itineribus conturbandus est totus mundus? qui neque ad hunc ipsum afflatum aspirare post labores & pericula possunt, nisi decreta sua subjiciendo Sanctæ Sedi, & hoc agendo, quod sine iis & eorum fastidio fieri potest. Maneant itaque in Ecclesiis suis, & hanc novitatem prædicent populis, quicquid ex successoris Sancti *Petri* ore derivatum est, aperire cæcorum natorum oculos, tamquam si ab æterna defluxisset sapientia.

Quoniam itaque Apostolorum exemplo & institutione Concilia ad sanitatem gentium congregata sunt, & eorum legibus & dictatis tot sæcula stetit & roborata est Ecclesia; sententia quam impugnamus tam formidanda est, ne Ecclesiam in ruinam & exitium trahat, quàm omni probatione & fundamento inanis est & incerta. Quæ diximus contra hanc sententiam, ex parte non minùs valent contra eos qui ponunt in Conciliis vel generalibus, vel regionalibus, vel etiam in Congregatione Eccle-

clesiæ Matricis, immediatum quendam supra eorum quæ conspiciuntur connexionem, invisibilem influxum sine quo infallibilitatem non intelligunt. Hujusmodi enim commenta cùm sint stupenda ; & portenta, non aliàs quàm quando necessarium est ut appareant à Deo facta, patrari in Theologicis dictum sit ; non sine speciali revelatione fidem merentur, & detrahunt sapienti Ecclesiæ ædificationi à Deo, & Christo Domino in prima institutione præstandæ : & propterea sunt rejicienda.

Paragraphus XXII.

Solvuntur Argumenta ponentium Personam successoris Petri esse regulam fidei.

ARgumenta pro Papali inerrabilitate multa sunt, ex authoritate & ratione elaborata ; sed nisi me fallit animus, nullum quod pro Papâ prout contra suam Ecclesiam distinguitur, cum aliquâ verisimilitudine militet. In quibusdam sanctorum testimoniis, & quidem efficacissimis, Romana Ecclesia nominatur, in reliquis Episcopus Romanus, vel aliquid æquivalens. Sed ubi Episcopus contra Clerum seu Ecclesiam condistin-

distincta Persona exprimatur esse, nihil prorsus invenio. *Dices* referri in successionem Petri hanc infallibilitatem; Petro autem ut Personæ collatam esse authoritatem quâ potiebatur. Respondetur ex successione quidem Petri manere privilegia Romano Pontifici, sed non ea quæ erant privilegia Personalia ipsius; sicut neque Personalia privilegia cæterorum Apostolorum manserunt suis successoribus. Privilegia itaque quæ manserunt, erant privilegia *Petri* non *Simonis*; id est, ea quæ data sunt ei cum nomine *Petri*, hoc est, ea quæ habuit quasi in familiâ Christi, seu respectu aliorum Apostolorum, seu quatenus in Apostolatu prælatus est cæteris; hoc est, quatenus Episcopus primæ Ecclesiæ. Itaque & promissa & data sunt ei ratione suæ Ecclesiæ; vel potiùs prophetata de Ecclesiâ ipsius, sed nomine & Personâ *Petri*. Quid enim, ut ex præsenti quæstione non recedamus, insulsiùs dici potest, quàm *Petrum* accepisse inerrabilitatem respectu cæterorum Apostolorum, quasi cæteri errare potuissent, & post separationem ad *Petrum* pro instructione redituri, postquam plenitudinem Spiritus sancti ad orbis magisterium accepissent?

Neque refert, quod *Paulus* accessit ad *Petrum*, collaturus cum ipso Evangelium, ne fortè in vacuum, ut ipse loquitur, curreret vel cucurrisset. Nam neque ad solum *Petrum* accessit, sed etiam ad *Jacobum* & *Joannem*, hoc est, ad Ecclesiam, neque phrasis illa aliud significat, quàm ut colla-

ta

ta cum ipsis Evangelizatione suâ, ostenderet & ipsis, & iis quibus prædicaverat & prædicaturus erat, sese idem Evangelium prædicare quod cæteri Apostoli; de quo, ut docet Augustinus, suspectus erat. Quale enim est eum, qui jactat suum Evangelium neque ad homine, neque per homiminem esse, quique illud in Paradiso, seu in tertio cœlo, id est, in superiori regione aëris coram à Christo accepisset, de eo dubitare? Unde etiam dicitur quòd dederunt ei dextras; quod fratrum & sociorum est, non superiorum & mittentium in Apostolatum. Quæ itaque de Conciliis diximus, tum quoad testificationem, tum quoad specialem affluxum Spiritus Sancti, etiam de Papâ pronuntiata esse intelligantur. Et sic ab hâc difficultate de Ecclesiæ Regulâ quoad fidem expediti sumus, si moneamus & nosmetipsos & alios ad quos hæc examinare spectabit, hanc quæstionem de Regulâ Fidei, non esse ejusdem rationis cum aliis quæ in Theologiâ tractantur. Cæteræ enim quasi privatæ sunt, hæc publica & universalis: in cæteris si erretur, error non ultra suam materiam extenditur: in hâc si erres, omnes materias in dubium vocas, & universam Ecclesiam in exitium, quantum in te est, trahis.

Sic lugubria experimenta nos docent, omne Hæreseon genus ex eo trahere originem, quòd Sacram Scripturam, vel certè privatum Spiritum pro Regulâ fidei statuunt. Tantundem est, si quis vel Concilia, vel Papam citra justas leges, hoc

est, aliter quàm per modum testium, pro Fidei authoribus statuat. Clarum enim est, eo ipso talem Theologum subjicere totam Ecclesiam cuilibet errori pro fide suscipiendo, quem Concilium vel Papa modo illegitimo proposuerit. Quare si certitudo fidei in integrâ Ecclesia sit basis & fundamentum totius vitæ Christianæ, & subsistentia spei futurorum omnibus fidelibus; evidens sit, quodcumque aliud crimen vel scelus longè minus & inferius esse propagatione talis doctrinæ. Dico incendia templorum, violationem Sacrarum Virginum super aras, conculcationem venerandi corporis Christi, tandem immissionem Turcæ vel Antichristi in regiones Christianas. Omnia enim hæc damna sunt corporalia, & fidem à sensibus, non ex animis tollunt; sed propagatio talis doctrinæ ex naturâ suâ ex ipso animo evellit ipsi Ecclesiæ universali fundamenta omnia salutis. Ponat itaque manum suam supra cor suum quisquis sententiam Romæ datam, non contentus usque ad obedientiam premere, fidei subjectionem flagitat; & severissimam indignissimamque servitutem Ecclesiæ totius cervicibus imponere audet. Et videat quanto scelere se implicat, & quam rationem supremo judici facinoris adeo temerarij in exitium Universæ Ecclesiæ machinati, se redditurum expectare debeat.

Sed & comparo Regulæ Fidei corruptionem per Hæreticos, & hanc quæ per Concilij vel Papæ evectionem supra omne quod dicitur Deus Ecclesiæ

accidit;

accidit; & video comparationem esse, qualis est ulceris in cutem, ad aliud in ipsa viscera erumpens. Hoc enim maturatione suâ occidit hominem, virus in vitales partes effundens; illud vero sese purgando sanatur. Sic dum corruptio in regulâ fidei est in quodam extrinseco, ejiciuntur ei adhærentes, & sana manet Ecclesia. Sed quid fiet his morbis qui capiti & cordi Ecclesiæ sese affigunt? num separari poterunt? non periclitantur ipsa Principalia membra veneno suo polluere? Verum est quod in Concilio Universali minus periculi est; tum quia rarò congregatur; tum quia maturè res agitatur, & per multorum selectas manus; tum quia non adeò ei vacat rebus levioribus attendere, neque facilè circumvenitur: quorum opposita omnia obsident & circumsistunt Papam, & propterea majus est de eo periculum.

Mihi satis est pronunciasse Opinionem tenentem Papam personaliter, & ut distinguitur à suâ Ecclesiâ, si est falsa, vel potiùs quia nullum fundamentum habet, non posse non esse Hæreticam vel potius Archihæreticam, & ex naturâ rei Matrem & Matricem infinitorum & spurcissimorum errorum: & ex Theologorum Scriptis ferro & foco exterminandam, non argumentis revincendam, quæ nullum habet neque habere potest fundàmentum. Quæ enim argumentationes idoneæ sunt quotidiano miraculo, adeò à naturâ haustæ & in Universos propagatæ apprehensioni adverso; contra Patrum & Conciliorum & totius Ecclesiæ Do-

ctorum perpetuum ſenſum, evincendo? Ne quis tamen propinquitate dictorum fallatur, monendus eſt lector, hoc effatum nihil obſtare poteſtati Papali, quæ ex imperio & poteſtate gubernativa pendet, quo minùs poſſit prohibere & interdicere ſententias ſub quibuſlibet pœnis: ſed dumtaxat reſpicere poteſtatem definitivam & fidei artificem.

CAPUT

CAPUT UNICUM.

Sensus Authoris indagatur, eruitur, Proponitur.

CUM nihil tam sit arduum atque difficile quàm alienos, cùm obscuri, & tecti sunt sensus inspicere, & hic, quem refuto Author, naturâ vafer, stylo durus, dictione horridus, methodo incónditus sit, & in hoc maximè opusculo obscuritatem affectarit, quòd vellet errores quosdam suos occultè spargere, & sparsos obruere, ne deprehenderentur; & extarent, ut postea sensim irreperent, serperentque diu multúmque in horum quæ adduxi, Paragraphorum sensu investigando, & aperiendo laboravi.

Quippe qui & Officij esse ducam, fidem in referendo servare; & conscientiæ, sensum non extorquere, nec extortum ad errorem traducere. Id ex Augustino, cujus me discipulum palàm profi-

teor, didici quo nemo difficilior fuit in credendis, nemo benignior in exponendis, nemo patientior in tolerandis erroribus hæreticorum: quod primis contra Pelagium scriptis apparet. Sic & affectus & institutus sensa in his Paragraphis *Thomæ* Angli contenta, summa cum fide interpretor & produco.

PARAGRAPHUS XVII.

PARTE I.

PRimũ ait Privilegiũ *Petri*, quod Par. 22. *Inerrabilitatẽ* appellat, *fuisse personale Petri condistinguendo eum contra cæteros Apostolos*; id est, independenter à cæteris Apostolis, ita ut sine illorũ consultatione, & consortio posset certò, & infallibiliter definire. Addit. *Non autem condistinctè contrà suam Ecclesiam.* Id est, dependenter ab Ecclesia eam Inerrabilitatem accepisse; ut nihil nisi illâ & sociâ & consultrice certum & infallabile statuere posset.

PARTE II.

NEgat in N. Summo Pontifice successore *Petri* esse illud Privilegium independenter à Romana Ecclesia; quippe quod concessum sit Ecclesiæ Romanæ, non ipsi Pontifici Romano: & contrariam Sententiam appellat infra *Commentum Modernorum.* Quid autem intelligat per Ecclesiam Romanam docet, tum hic duobus Paragr. tum manifestius Paragrapho xvi. aiens: *Esse Clerum Romanum*, id est, *Papam in Congregatione Baronum Romanorum*, qui sunt Cardinales.

Aggreditur deinceps infirmare hujusmodi Privilegium Personale. Primò ex dissensione Authorum in eo statuendo. Secundò ex surreptione errorum qui possunt contingere, sive ob incogitantiam *& negligentiam Papæ*; sive ob *Ministrorum machinationes & fraudes.*

PARTE III.

PErgit elevare *Papæ* authoritatem anteferendo ei Concilia: quæ liberiora vult esse à subreptione & errore; cum constent ex multis: nec

Præ-

Præsentiam Papæ desiderat, tum quòd ea parum utilis erit, tum quòd supervacanea: cum quod sit certò constanterque definitum, id Concilio potius sit, quàm Pontifici assignandum.

PARTE. IV.

NEgat hujusmodi Privilegium ullum habere in Sacris Literis, vel Patribus fundamentum. Suadet ex eo quod tempore Interregni ob mortem Papæ, vel Schisma, in Clero Romano residet illa facultas definiendi; quæ sine Pontifice datur, cum sine Clero Pontifici non detur.

PARTE V.

INducto eo Privilegio *violari Leges naturæ, & Gratiæ.* Naturæ, quòd nemo homo non fallitur. Gratiæ quod nemo non peccat. Utroque autem Pontifex liberatur, cum homo sit.

Parte

PARTE VI.

AIT Rem esse incredibilem: nec de ea nisi aut Revelatione, aut miraculis constare posse: quæ comperta non sunt. Errores deinde Summorum Pontificum commemorat qui negari & excusari nequeant. Itaque Papas & in hæresim posse incidere, & eam promulgare, & ob eam deponi affirmat.

PARTE VII.

QUeritur hoc Inducto Privilegio tolli necessitatem Conciliorum Generalium. Nam si Decreta Pontificia sunt Divina quædam Oracula, non sunt ea à Conciliis petenda. Unde ea tantum novitas ab Episcopis prædicanda, & omnino Concilia omittenda.

PARTE VIII.

TAxat hanc sententiam tanquam inanem & perniciosam Ecclesiæ, quod Concilia ab Apostolis instituta,

ſtituta, & commendata evertat. Ac demum ſtatuit. Nullum prorſus eſſe Divinum influxum, id eſt, Afflatum Spiritus Sancti in ulla Concilia, vel Generalia, vel ſpecialia, nedum in Papas: atque adeo hæc mera eſſe commenta.

Sensus Paragraphi XXII.

Parte I.

Confirmat in Perſona Papæ nullum Infallibilis authoritatis Privilegium ineſſe: ſed Clero Romano ad id omnino indigere: & ſibi in hoc eſt conſentiens.

Parte II.

AIT, Ex eo quod Papa ſit Succeſſor *Petri*, non frui hoc Privilegio: cum Perſonalia Privilegia *Petri* non tranſierint ad ſucceſſores. Sed ea tantum quæ nomen & ſedem *Petri* ſequebantur. *Petrum* tamen non per ſe, ſed ratione Eccleſiæ ſuæ illud Privilegium accepiſſe.

PARTE III.

STatuit nil Petro supra Cæteros Apostolos authoritatis collatum. Eum *Fratrem & socium esse*. Neque inter Apostolos quicquam quoad authoritatem interfuisse. Judicat verò producto exemplo *Pauli omnes æquales* extitisse quod in eandē Ecclesiam omnes pariter coaluissent.

Reliquo Paragrapho XXII.

EXaggerat vehementer imo & hyperbolicè Errorem astruentium hujusmodi Privilegium Definiendi veritates Fidei concessum Summis Pontificibus. Ait Pestiferum, Exitiosum Ecclesiæ Esse, Eo *everti fundamenta Fidei*, *imponi jugum Catholicæ Religioni*, *induci Antichristi superbiam*: neque hâc nota liberat eos qui Conciliis Universalibus idem Privilegium attribuunt, licet plus hæc quam Pontifices fidei, & authoritatis habeant: nec tam sint errandi periculis obnoxia. Concludit monendo Lectorem nolle se quicquam detra-

here Poteſtati Papæ quâ Eccleſiam gubernat;& vetat ne quà prava ſententia invaleſcat. Sed hujuſmodi tantum Poteſtatem definitivam & Fidei artificem infirmare.

Summa Sententiarum eſt.

1. Privilegium Infallibilis Authoritatis, ſi quod eſt, non *Petro*, nec ſucceſſoribus immediatè, nec Perſonaliter, conceſſum, ſed Romano Clero, & ab eo dependere.

2. Hoc Privilegium non eſſe certum Influxum, & Afflatum, nos Aſſiſtententiam dicimus, Spiritus Sancti, atque adeo eſſe incertum & fallibile.

3. Papam non ſolum hæreſim poſſe admittere, ſed etiam promulgare.

4. Concilia tum Generalia, tum Privata obnoxia eſſe erroribus.

5. Pontificem multò minus, quam Generale Concilium, & Romanam Eccleſiam, id eſt, Clerum authoritatem habere.

6. Concilium non modo *Papæ* Confirmatione non indigere, imo ipſum per ſe ac ſine ulla Papæ dependentia veritates definire. Illæ v. totidem Authoris Concluſiones ſunt. Iſtud vi. ex illis deductum & ſequens.

7. Tandem Cenſet Hæreſim eſſe turpiſſimam & perniciosiſſimam: Affirmare Papam etiam ut ſucceſſorem *Petri* habere Infallibilem in definiendis Controverſis Fidei Authoritatem.

Hæc

Hæc summâ fide erui, & aperui. Nunc ad singula confutanda accedo, & id agens manifestius ostendam has sententias, & Authoris esse, & Errores esse: ut nemini dubium sit *Thomam* & ita sensisse, & sentiendo errasse. Disputando propriè contra ipsum, & disputationem aptè ad Hæreticorum confutationem convertam: Et quid in hac Controversia sit tenendum, perspicuè exponam.

QUESTIO I.

De Authoritate Papæ.

ART I.

Fueritne in Petro Infallibilis Authoritas?

DUO nobis Catholicè dat *Thomas*, quæ negant Hæretici. Alterum *Petrum* Romanum Episcopum, & Pastorem ejus Ecclesiæ, et Cæterarum Orbis Caput Principemque fuisse. Alterum *Petrum* Successores eâdem in sede & munere habuisse, eosque haud dubiè Romanos Pon-

tifices esse. Quod utrunque Hæretici adeò impudenter negant ut fuerint qui Romæ Petrum fuisse negârint, cum Veleno, et Franco, quemadmodũ tradit Canus de locis. lib. 6. cap. 8. & Maldonatus in Joannem. cult. De quibus ego sic judico, si argumentis urgeantur, ne admittant Romanos esse Pontifices Romam ipsã urbem esse negaturos. Gratulor igitur Thomæ, quod ansã mihi adest adversus hosce duos Errores pugnandi: contra quorũ Authores *pugnat Orbis Terrarum*, tanquam *insensatos*.

Igitur accepto, quod dat Catholicè Thomas, propria quæstio superest. De Authoritate Petri Romanique Pontificis. At primum removeo *nebulam* Analogiæ, *qua septus* infert se noster hic Author, non satis distinguens inter Regulam Fidei, & Judicem Controversiarum Fidei, perinde ac qui harum Judex sit, eum & Regulam Fidei esse oporteat, uti apparet ex tractatione hujusce quæstionis à Paragr. XI. ad XXIII. In quo ille vehementer errat, cum multum inter utrunque intersit. Est enim Regula Ratio quædam veluti idea ad quam Judex intuendo judicium suum dirigit accommodatque, ut rectè de re sibi proposita judicet. Itaque Regula judice superius quiddam est, ac vim ei imperantis habet. Estque Æterna, & immutabilis, & ab Errore prorsus aliena. Ac liquet Exemplo Judicis in Causa Forensi, qui jus consulit, & legi auscultat, ut secundum eam ferat sententiam. Quam differentiam & similitudinem cum apud me ratiocinando formassem, inveni postea in

P.Be-

P. Becano in Summa Theolog. Scholasticæ tract. de tribus virt. Theolog. c. 7. & Tomo. 5. Controvers. in Apolog. contra *Gand.* & in Manuali. l. 1. c. 5. Atque id ego ex Augustino didiceram, cujus ea est, & habetur. dist. 4. cap. in istis, sententia. *Non licet Judici de legibus judicare, sed secundum ipsas.* Igitur Regula Fidei est Sacra Scriptura, & Apostolica Traditio. Judex Controversiarum Pontifex, & Concilium Generale legitimum, quemadmodum deducitur ex Cajetani doctrina de Primatu Pontificis, & Cano de locis, & Suario in *De*fensione Fidei, & Cardinali Perronio in Controvers. cum Jacobo Rege Angliæ, & Bellarmino de Romano Pontifice, & Martino Becano libris & locis à me citatis. Ex quibus hic ait: Theologos id omnes confirmare.

Unde sublatâ Analogiâ Thomæ: locus est quæstioni excitatæ. Habueritne Petrus, et habeat Pontifex ejus successor facultatem definiendi res Fidei instar Judicis, quoties de iis controversia inciderit? sitque illius infallabilis Authoritas?

Heterodoxi omnino negant. Thomas Anglus ita concedit, ut palàm videatur dare, occultè verò deneget. Nam non vult uni Personæ tantùm inesse Fidei, ut publicam et solennem fidem faciat; et necessariò exigit concursum et consilium Ecclesiæ. Deinde ne hac quidem initâ Capitis cum membris societate admittit veritatem infallibilem, cum fateatur, etiam Universale Concilium posse errare. Tantùm illud Apostolorum

cum

cum Petro excipit, hoc enim verum, et infallibile esse non inficiatur. Sed remotis Apostolis, si Petrus cum Clero Romano, id est, Ecclesia sua, aliquid de Fide determinaret, significat Thomas Decretum illud non fore de Fide, quia Privilegium illud non erat Personale Petri, sed cum Ecclesia sua conjunctum et hærens: cum autem Ecclesia sua ex illo Clero Romano constaret, ac ille neget in illo Concilio Generali aut Provinciali adesse infallibiliter Spiritū Sanctū, sequitur Petrū cum suo Clero Romano destitui certa et infallibili veritate. Quod autem Generalibus ille conciliis deneget Afflatum Spiritus Sancti, et supponat errare posse, nec quicquam licere de Fide definire, et uti credendum proponere, docet Thomas perspicuè Paragr. 21. ubi detorquet sensum loci illius celeberrimi Actorum 7. *Visum est Spiritui Sancto, & nobis*: ne de Assistentia, Spiritus Sancti, *qualem* inquit, *fingunt Theologi*, debeat intelligi. Ex quo apparet Romanā cum Petro Cleri societatem, cum non esset Universale Concilium, multo minus authore Thoma Anglo Authoritatis & Fidei habituram, quam ipsum Concilium: in quo vix ab eo certa & infallibilis authoritas admittitur.

Adversus hanc Sententiam statuo. Fuisse in Petro Authoritatem infallibilem ad docendum & Potestatem ad definiendum, cui error subesse non potuerit. Id autem sic probo. Primùm celebri loco Matth. 16. *Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam* acceptis Patrum expo-

expositionibus & inter se collatis ac perpensis. Plures aiunt: Super ipsum *Petrum* Ædificandam Ecclesiam, ita ut *Petrus*, qui & *Petra* Fundamentum à Christo, qui Prima, & Principalis *Petra* erat, in qua *Petrus* ipse niteretur, esset institutus. Ita Clemēs Romanus in Epist. ad Jacobum, Anacletus Epist. 2. & 3. Hyppolitus in lib. de Consummat. mundi. Dionysius in Epist. ad Timoth. Tertullianus. lib. de Præscript. & lib. de Pudicitia. Cyprianus in Epist. ad Jubaianum. & in Epist. ad Cornelium. Origines Hom. 5. in Exod. Basilius in c. 2. Isai. & Homilia 2. de pœnit. lib. 2. contra Eunomium. Nazianzenus orat. de moderat. in disput. servanda. Orat. 26. Epiphanius in Anchorato. Hilarius Canone 16. in Matth. & lib. 6. de Trinit. & Psalmo 131. Ambrosius lib. de Fide. c. 3. Psal. 40. & Sermone 6. de Var. actionibus. & Serm. in Cathed. S. *Petri.* & Serm. 11. de Sanctis & in Hymno Laudum Dominicæ. Chrysostomus hic Hom. 55. & Hom. 2. in Psal. 50. & Hom. 9. de Pœnitentia. Hieronymus Epist. ad Marcellam. adversus Montan. & lib. 1. contra Jovinianum. Dialogo 1. contra Pelagianos. (De Magno Augustino seorsim dicam) Pacianus Epist. 3. ad Sympronianum. Cyrillus Hierosolymit. Catechesi 18. Cyrillus Alexandrinus lib. 2. in Joan c. 12. Theophylactus Lucæ 22. & idem & Euthymius cum Chrysostomo super locum istum Matthæi. Psellus apud Theodoretum. l. 3. in Cantica. Maximus. Homil. 1. in Natali *Petri.* Prosper. lib. 2. de vocat.

 gent.

gent.c.28.Leo Epist.adEpiscopum Viennensem,& Epist. ad Geminianum. & Serm. 2. de Apostolis Petro & Paulo. Gregor. Epist. ad Mauritium Augustum, et in alia ad Eulogium Episcopum Alexandrinum 6. lib. Epistol. 37. Isidorus lib. 2. de Officiis Ecclesiast. c. 5. et lib. de vita et mor. Sanctor. c. 69. *Petrus* Chrysologus Serm. 107 Laurentius Justinianus lib. de obedientia c. 12. Concilium Chalcedonense totum: et alij apud Caiet. de Primatu. Et Bellarm. et Valent. et Becanum in Controvers. et Canum. de locis, et Suarium in Defensione Fidei. Perronem, Echium, Roffensem, Sanderum, Stapletonum, et cæteros præclaros Novatorum Antagonistas. Consulendus verò est gravis Author Gratianus, in suo Decreto dist. 12. 21. 22. et sequent. et summus Theologus et Interpres Maldonatus in caput 16. Matthæi ad istum locum.

Hi Patres Personæ Petri Sententiam addicunt, ut ea propriè significetur per Petram, et designetur. Idque indicat illud *Tibi*: et illud, *Tu Petrus & super hanc Petram*. Nam Hebraicâ Chaldaicâ et Syriacâ lingua, quarum unâ Matthæus scripsit Evangelium, utrunque et masculinum et Fœmininum genus Petra significat: atque adeo uno et eodem nomine Petrus et Petra dicitur. Unde bella agnominatio, et pulcher ex ea sensus existit, cum homini Petro; quod est proprium Saxi *Petræ* uno eodem que nomine cum virtute reddatur: ut homo in vicem et munus *Petræ* transeat. Contra quam Calvinus in-

fulsè.

fulsè, et inscitè dixit, cum et agnominationem non viderit, & leporem sustulerit.

Verum quia in *Petra* non nuda persona, sed ejus et virtus, et dignitas, munusque attendebatur, nec solius naturæ humanæ cujus individuum erat *Petrus*, sed Spiritualis etiam & moralis conditionis ratio habenda erat, multi ex his quos citavi Patribus, & aliis, Fidei, & muneri *Petri* illam sententiam accommodarunt: non quod negarent de *Petro* intelligi; sed quod in eo rationem spiritualem & moralem, ob quam illud est Elogium meritus, quod ad successores quoque pertinere posset, considerarunt. In quo sensu Excelluit Divinum Augustini ingenium, quo nemo rem melius aptiusque exposuit, ut mox aperiam. Igitur Hieronymus hic, Hilarius lib. de Trinit. Gregor. Nyssen. lib. contra Judæos. Chrysostomus Homil. 55. in hunc locum. & orat. 2. advers. Judæos. & Homil. 2. in Psal. 50. & Cyrillus Alexandrinus Dialogo 4. de Trinit. Author Comment. in Epist. *Pauli*, id est, Ambrosiaster in cap. 4. ad Galatas *Super hanc Petram, Super hanc Fidem* interpretantur. *Fidem* ut ait Chrysostomus *Saxaem*, cujusmodi erat illa *Petri*. Pauci de *Fide omnium Fidelium* exponunt cum Origine Tract. in Matthæum, perinde ac ad Omnes Fideles, ex quibus constat Ecclæsia, pertineret. Quæ interpretatio non tollit aliam, cum omnes hi fermè Authores primum tradiderint sensum, ac de *Petro*, uti individuum humanæ naturæ, & certa Persona est, intellexerint. Quare nec

Hæreticis abutendum hòc ſenſu fuit, ad negandum primum, neque Catholicis quibuſdam timendum, ne iſte detraheret priori, cum uterque poſſit rectè conſiſtere: imo ambo ſint ad veritatem ſententiæ neceſſarij Quod jam ex Auguſtini doctrina aperio.

Igitur Auguſtinus cum ſubtiliter & altè vim hujus loci more ſuo inſpexiſſet, tribus modis illum accepit, & expoſuit. Primùm in perſona *Petri*, ſucceſſorum etiam Perſonas conſideravit: & communem Earum cum Eccleſia ſua Fidem futuram intuitus eſt; & acutè vidit Chriſtum Eccleſiæ ſuæ per *Petrum* ac ſucceſſores providere voluiſſe. Itaque *Fidem Petri* ac poſt eum futurorum ejus loco ac ſede Pontificum, quæ una illa eadem que *Petri* futura erat per *Petram* intellexit. Quippe quæ *Petri* cum eſſet, per petuòerat duratura. Et cohæret maximè cum mente Chriſti, qui de tota tum Eccleſia cogitabat, fundata quidem in Fide Præſenti Petri, ſed ad finem mundi per ſeriem ſuccedentium *Petro* Pontificum continuanda. Eò enim ſpectant reliqua: *Ædificabo Eccleſiam meam. Et portæ Inferi non prævalebunt adverſus eam.* Hanc Chriſti mentem cum Auguſtinus attendiſſet de *Fide. Petri* aptiſſimè, ut ad omnes ſucceſſores pertinebat, expoſuit. Ac eodem graviſſimæ mentis judicio cenſuit Petrum totam Eccleſiam, cujus Paſtor erat, in ea Confeſſione edenda repræſentaſſe; Cujus Chriſtus fundamentum & Lapis Angularis erat, ad eumque hanc Eccleſiæ Perſonam gerentem Chri-

ſtum

stum dixisse. *Tu es Petrus*, id est, Tu vicem geris Ecclesiæ meæ. Et hanc ego *super hanc Petram*, id est, me quem Ecclesiæ nomine confiteris, *ipsam ædificabo*. Ac ejus *tibi Claves dabo*, id est, *Potestatem*. Quæ sanè duæ interpretationes propriæ Augustini fuerunt: & ad Successionem Pontificum & Ecclesiæ unitatem, & æternitatem confirmandam aptissimæ. Sic Augustinus Serm. 13. de verbis Domini secundum Matthæum, & tract. in Joan. 27. & 124. idem tradit tract. 50. in Joan. Consentit lib. de Pastor. c. 13. & Serm. 24. de sanctis & lib. 3. de Baptismo c. 17. & l. 1. contra Epist. Parmen. 5. & Epist. 152. & in Psalmo contra partem Donati, & contra Epistolam Fundamenti c. 4.

Uti tamen erat Divino ingenio Augustinus, vidit aliam item communem et facilem expositionem *super hanc Petram*, id est, super *te Petrum*, eamque probavit aliis in locis cum Cypriano, et Ambrosio quos magni facere Authores solet: nam Cypriani de Petro Petra refert, et admittit l. 2. de Baptismo c. 1. Ambrosii affert, et confirmat. l. 1. Retrar. c. 21. cum suam de Petra Christo sententiam retulisset, Et utranque ibi idoneam judicat. Eandem autem tradit Serm. 16. et 29. et 49. de verbis Domini, et apparet hunc ei sensum placuisse ex illo versiculo Hymni contra Partem Donati *Numerate Sacerdotes vel ab ipsa Petri Sede. Ipsa est Petra, quam non vincunt Superbæ Inferorum Portæ.* Nam qui Sedem Petri Petram dicit, justius ipsum dicat *Pe-*

 trum

trum Petram necesse est. Cum ab eo sit sedes *Petra* appellata. Tres igitur sensus ex Augustino habemus. Unum communem, proprios duos. Cur autem illo communi non omnino videatur Augustinus contentus, cum idoneus sit, & facilis & promptus, atque adeo literalis vulgò dicatur, & alios duos adjunxerit, quibus acquiescit, duæ opinor, tresve causæ fuerunt. Prima quia vidit illum primum sensum esse adhuc incompletum, quòd Soli Petro addictus homini privato inhærebat, nec per eum ad Successores & Ecclesiam cujus gerebat personam, pertingebat, nec omnino mentem Christi totius Ecclesiæ seriem statumque respicientis adæquabat. Secunda: quia illa interpretatio Personale illud Privilegium faciebat, & ansam dabat Hæreticis negandi ad Successores pertinere; quod jam tum Donatistæ, nostrates sunt Novatores, negāt. Utrosque autem Augustinus cōfutavit Tertia, quia vidit Interpretes Matthæi Veteres quos magni æstimat Augustinus, vocabulum *Petrus* in reddenda sententia *Petræ* non retinuisse: atque adeo vocabulum *Petrus* in *Petram* deflexisse. Unde aliquid mysterij inesse putavit, nimirum ut ex Persona *Petri* ad figuram Ecclesiæ quam gerebat, cum voce paululum immutata sensus deflecteret.

Et quidem haud temere fecisse *Græcum* Interpretem, & ita vertendo magnum quiddam significasse, suadetur, ex eo quod cum Græcè vertere vocabulum πέτρος quod in Autographo ad utrunque genus pertinebat, posset, ut eodem modo caderet

ret & *Petram* in Petrum maſculina terminatione. Tu es Petrus πέτρος & ſupra hanc Petram πέτρον nam Attice Petra πέτρος dicitur, noluit niſi variare, & Petram femininâ terminatione reddere. Et quanquam ita Latinus Interpres neceſſario verterit, quòd ea lingua diverſo modo utrunque genus explicet, tamen cum Græcè utrunque eadem ratione Atticâ elegantiâ efferri poſſet, idque non ſervaſſet Interpres, locum fecit conjecturæ Auguſtini putandi aliquid ineſſe myſterij in mutatione vocum, quod ad ſignificationem tranſiret. Quod ſi quod fuit, illud ſanè quod Auguſtinus obſervat, credendum eſt fuiſſe.

Hinc conſtat rectè omnino locum iſtum Matthæi omnium optimè expoſuiſſe Auguſtinum, & omnes illos ſenſus ad juſtam & perfectam intelligentiam Sententiæ neceſſarios eſſe. His enim & Petrus, ſucceſſores, & Eccleſia comprehenditur. Cætera apta ad refutandos eos, qui aut Catholici minus Auguſtinum intelligunt, aut Heterodoxi, eo pravè intellecto abutuntur, ad meum Hyperaſpiſten Auguſtini reſervo. Maneat ergo locus ita expoſitus Facis inſtar ad doctrinam de Authoritate Papæ Infallibili demonſtrandam. Quod jam Præſto.

Chriſtus inſtituit Petrum Petram & Fundamentum Eccleſiæ ſuæ propter Fidem, & ſuper hanc Fidelem Petram ædificavit Eccleſiam, igitur non potuit unquam Petrus à Fide deficere: ne in eo fundata Eccleſia erraret. Unde deducitur quicquid

quid ab illo uti credendum proponeretur id omnino firmum certumque fore. Si enim quod Petræ innititur, est immobile, qui Fides innixa Petro nutabit & corruet? An non impium et absurdum esset, cum Christus voluit Fidem Petri remunerare illud rependere, quod locum daret Errori contra Fidem? Certè ineptum illud esset Fidei Præmium, quod Falsitati obnoxium foret: ac ipsam Fidem cui reddebatur destrueret. Quid quod illa Pars sententiæ *Et Portæ inferi non prævalebunt adversus eam.* Inconcussam & Infallibilem Authoritatem indicant? Nam *Portas* in sacris literis *Potentiam Roburque* significare, cum alij Interpretes alibi, tum hic Maldonatus monstrat. At vis & Potestas Diaboli in Mendacio sita est. Cum ipse sit *Mendax* & *Pater Mendacij*. Igitur mendacio tanquam Ariete oppugnat, & quatit Petram Ecclesiæ: quæ veritate, & Fide nixa consistit. Si autem mentiri & errare in rebus ad Fidem spectantibus Petra potuisset, sanè adversus eam Diabolus prævaleret. Absit igitur, ut qui in *veritate non stetit*, stantem in Christo veritate *Petram* evertat. Quod si per *portas* Inferi *Hæreses* significantur, quemadmodum vult Epiphanius in Anchorato, et Euhtymius hoc loco, si semel Hæresim Petra admiserit, adversus eam *Portæ* Inferi prævalebunt.

Jam verò alia pars sententiæ, *Et tibi dabo Claves Regni Cœlorum*, Magnum pondus habet. Nam Clavis duo in literis sacris significat. *Doctrinam* et *Potestatem*. *Doctrinam*. juxta Lucæ

phrasin.

phrasin. c. 15. n. 52. *Tulistis Clavem scientiæ.* Quâ Christus exprobrat Juris peritis superbiam in arroganda sibi notitia & interpretatione Scripturarum: quam nomine *Clavis* significavit teste Ambrosio sermone 8. & Augustino l. 2. contr. Adversarium Legis & Prophetarum, c. 5. & Author. Quæstion. Evangel. 3. & Beda, & Theophylactus in Comment. & Cyryllus apub Divum Thomam. Hanc ergo Authoritatem doctrinæ, qua intelliguntur & exponuntur Scripturæ, & rerum Divinarum scientia traditur, una Clavi contenta *Petro* à Christo donatur. In quam bene quadrăt duæ ille voces *solvere* & ligare; cum & solvere pertineat ad aperiendas veritates, quæ definiuntur, & credi jubentur. Ligare autem spectet ad comprimendam audaciam temere interpretari volentium, & vetanda prava dogmata, scriptaque hæretica, & Ecclesiæ perniciosa. Quibus duabus rationibus à successoribus *Petri* videmus hujusce Clavis usum exerceri. Tum decernendo, quod tenendum sit, & exponendo solutis nodis difficultatum: tum cavendo ne id temere fiat, & si quid erroris hæresisve prodeat, damnando, & vitando ne serpat, temeritate ligata, & doctrina prohibitâ. Alia Clavis Potestatis ad Jurisdictionem pertinet, quæ non est hujus loci. Quod si à Christo Clavem Doctrinæ *Petrus* accepit ad solvendum atque ligandum: quantus error esset admittere Petrum errare in recto Clavium usu, ligando quod erat solvendum, & solvendo quod ligandum. Quod si

quis non vereatur admittere, videat se Evangelio contradicere, imo & Christo in eo affirmanti *quodcunque ligaveris super terram, erit ligatum & in Cœlis, & quodcunque solveris super terram, erit solutum & in Cœlis*. Ubi universim dixit. Quodcunque *ligatur* & *solvetur*: significans. *Omnia* per eam Clavim rectè *ligari, & solvi*: atque adeo omnia in Cœlis esse rata, & accepta. Non enim dixit Christus *siquid bene ligatum, solutumve fuerit*. Sed *quodcunque ligetur, & solvatur*. Voluit quippe significare certam & Infallibilem illam *Petri* Clavem & esse & fore: nec unquam errare posse, quoniam à Christo summa veritate erat & instituta & donata.

Alter locus hujusmodi Authoritatis confirmandæ est apud Lucam cap. 22. n. 32. *Ego autem rogavi pro te ut non deficiat Fides tua. Et tu aliquando conversus confirma Fratres tuos.* Duo hîc sunt: *Christum rogasse, ut* Petri *Fides non deficeret*, & *Petrum exhortari ut Fratres suos in Fide confirmet*. Constat autem quod Christus rogavit, id obtinuisse. Et ad quod hortatus est, *Petrum* facere, id *Petrum* omnino præstare potuisse. Rogavit autem Christus, ut Petri *Fides nunquam deficeret*, nunquam igitur defecit. Hortatus est *Petrum* ut *cæteros in Fide confirmaret*, ergo habuit talem Fidem qua eos confirmare posset. Unde sequitur in rebus Fidei Authoritatem certam eum, constantemque habuisse. Locutum autem Christum de *Petro* Pontificis Romani & Pastoris Universæ Catholicæ Ecclesiæ

per-

personam gerente liquet ex textu. Nam pro omnibus Apostolis Christus aliàs oravit Joannis 17. *Ego pro eis rogo. Pater Sancte serva eos.* Inter quos erat Petrus. Pro quo tanquam pro uno ex Apostolis rogavit. Nunc verò aliter pro Petro orat, non tanquam pro uno & privato, sed tanquam pro Capite & Principe Ecclesiæ, atque adeo Publicam sustinente personam. Idcirco ad eum intentius, *Simon, Simon,* proprio appellans nomine, ne quis putaret, quòd illum communi omnium causâ eo Privilegio donabat, ad eum propriè non pertinere. Utrique igitur & privatæ, & publicæ Personæ convenire illud significat quod mox ait. *Expetivit vos ut cribraret*: ceu in Petro omnes inessent, cum eo tanquam cum pluribus loquitur *Vos*: cum tamen dixisset ad unum, *Simon.* Sed hic unus omnium instar erat, quòd Caput & Pastor futurus erat: Itaque illi, ac in illo omnibus illa firmitas concedebatur. Qui sensus suadetur altera parte sententiæ: *Confirma Fratres tuos*, qui in Apostolos non quadrat, qui cum defecturi non essent, eos non erat *Petrus* confirmaturus. Nam ij à Christo oratione illa jam tum servati, & à Spiritu sancto postea confirmandi erant. Illud autem magnoperè observandum: prius Christum orasse ne *Petrus* deficeret: deinde potestatem confirmandi cæteros dedisse: nec enim confirmare posset, si posset deficere. Unde Firma, & infallibilis constat Authoritas. Et vero hunc locum ipsimet Romani Pontifices *Petri* successores magnum suæ in Ecclesia Authoritatis argumen-

gumentum habuerunt: quo unanimi consensu utuntur: Lucius Papa Epist. ad Episcopos Galliæ & Hispaniæ circa finem. Marcus Papa. Epist. ad Athanas. Tom. Epist. p. 1. Felix. 1. Epist. 3. ad Benignum. Agatho Epist. ad Constant. Imperat. in sexta Synodo lectâ & probata. Nicoolaus. 1. Epist. ad MICHAELEM Imperat. Leo 1. Serm. 2. de Natali *Petri* & *Pauli*. & Serm. 3. de Assumptione sua. Leo 1x. Epist. ad Michaelem cap. 7. Innocentius 111. in c. Majores de Baptismo. neque Pontifices duntaxat, quorum ut in Causa propria elevare quis Heterodoxorum testimonia conetur, sed alij etiam prisci Authores in hanc mentem locum exposuerunt: quos videre quis poterit apud alios Recentioris memoriæ Caietanum lib. de Authorit. Papæ. & de Romanæ Ecclesiæ Primatu. Turrecrematam. in summa Ecclesiast. Bellarminum de Potest. Papæ. Canum de locis lib. 6. c. 3. Becanum Valentiam in controversiis. Suarium in Defens. Fidei contra Reg. Angl. l. 1. Qua de re gravis Author Joannes Maldonatus Comment. in Lucam. c. 22. n. 32. Itaque ait *rectè ex hoc loco antiqui, gravesque Authores collegerunt Ecclesiæ Romanæ, & successorum in ea Petri, fidem fore perpetuam.*

Ex omnibus unum Theophylactum & Pontifices duos volo testes producere. Ita Theophyl. *Planus intellectus est, quia te habeo ut Principem discipulorum, postquam negato me fleveris & ad pœnitentiam veneris confirma cæteros. Hoc enim te decet qui*

post

post me Ecclesiæ Petra es, & fundamentum. Agatho sic. *Dominus fidem Petri non defecturam promisit, & confirmare eum fratres suos admonuit, quod Apostolicos Pontifices meæ exiguitatis prædecessores confidenter fecisse semper, cunctis est agnitum.* Nec non Leo Nonus, *A sede Principis Apostolorum, à Romana videlicet Ecclesia tam per eundem Petrum, quàm per suos successores reprobata, convicta & expugnata sunt omniũ hæreticorum commenta: & fratrum corda in fide Petri quæ hactenus non defecit, neque unquam deficiet, sunt confirmata.* Hæc nemo solidius ac elegantius Leone 1. dixit Serm. 2. de Natali Apostol. *Petri* & *Pauli*, quem quia citant plurimi, non adduco. Apud Suarium, & Maldonatum legat qui volet.

Duo hîc quæri possunt. Primum. quomodo post hanc Christi Orationem negavit *Petrus* Christum? atque adeo defecisse videtur à Fide? Alterum quomodo intelligitur illa particula *Conversus*, & quà ratione ad confirmandos fratres pertineat? Primo respondetur primum. Christum non expressisse tempus pro quo rogaverat, sed in quo rogaverat. Dixit *Oravi* de præterito, ut orasse jam constaret. Sed pro quo tempore rogasset, cum illud futurum esset, non dixit. Unde cum oratio esset de re futura non constat, rem statim post orationem fuisse secutam. Videtur autem Christi oratio effectum habere cœpisse ab eo tempore, quo Christus in Passione respexit *Petrum*, ac convertit ad Pænitentiam. *Et egressus Petrus foras*

flevit.

flevit amarè. Nam ex illo deinceps nunquam defecit. Et quidem Christo adhuc vivo cum adhuc *Petrus* privatus esset, & tantùm Princeps & Pastor designatus ante possessionem, mirum non est eum posse deficere; sed Christo mortuo, & *Petro* post Resurrectionem Pastore ab eo instituto, & Ecclesiæ datâ ovium possessione Præposito, & vices Christi gerente, Christi oratio effectum sortiri cœpit suum, & Fides per eam impetrata re obtineri. Observandum est enim Christum antea Matth. 16. promisisse *Petro* de futuro Ecclesiæ Primatum, uti verba indicant quæ sunt in futuro. *Ædificabo Ecclesiam meam. Tibi dabo claves. Erunt ligata*, ceu designaret Principem, non crearet. At verò post Resurrectionem suam Christus, quod promiserat, implevit, traditis *Petro* ovibus suis, eoque Principe creato & confirmato, *Pasce oves meas*: ter ad firmitatem possessionis repetito. Itaque ex quo *Petrus* Publicam gessit Pastoris Ecclesiæ Personâ, donum illud Firmitatis ad omnes alios dirigendos & corroborandos in Fide accepit. In quàm sententiam rectè Augustinus in loc. Joan. *Hunc invenit exitum ille negator, & amator, præsumendo elatus, negando prostratus, flendo purgatus, confitendo probatus, patiendo coronatus, hunc invenit exitum, ut pro ejus nomine perfectâ dilectione moreretur, cum quo se moriturum perversa festinatione promiserat, faciat ejus Resurrectione firmatus, quod immature pollicebatur infirmus. Hoc enim oportebat, ut prius Christus pro Petri salute, deinde* Petrus *pro*

Christi

Christi prædicatione moreretur. Præposterum fuit, quod audere cæperat humana temeritas; cum istum disposuisset ordinem veritas. Animam suam se positurus pro Christo Petrus *putabat, pro liberatore liberandus, cum Christus venisset animam suam positurus pro suis ovibus in quibus erat & Petrus.* Igitur

Petro illud *Firmitatis & Authoritatis* credendo & confirmando orationis Christi virtute Privilegium ante ipsius Christi mortem donatum non est, quod nimirum adhuc in ovium grege, uti unus è grege privatus erat; Post Resurrectionem vero Christi, cum Petrus acceptâ in Oves potestate & vir gregis, & Pastor institutus, & Publicam agebat Personam, eo donatus est munere, quod ad dignitatem pertinebat. Itaque firmus, & Author cæpit esse ex quo Princeps, & Pastor esse cæpit. Idem Augustinus. *Si dilectionem tuam erga me habes; ubi ostendas habes, ubi exerceas habes, Pasce agnos meos.* Et mox jam ex Ove in Pastorem transit, & vicarium Christi agit, quando idem agit quod Christus, id est, & patiendo, & moriendo pro Ovibus. Nam idcirco infra n. 18. Christus *Petro* mortem portendit. *Alius te cinget, & ducet quò tu non vis.*

Pergit Augustinus. *Quatenus pascendi essent agni & dominicæ oves tanto pretio comparatæ, quanta essent dilectione pascendæ, in consequentibus demonstrat. Postquam enim* Petrus *impleto legitimo numero trinæ responsionis professus est se Domini dilectorem, commendatis sibi ovibus ejus audit de futura Passione.* Hæc

prima

prima esto responsio admisso quod *Petrus* à Fide negando defecerit, non quòd affirmem, sed quòd si quis affirmet, videat se nihil inde posse concludere.

Secundùm respondetur *Petrum*, etsi negaverit Christum, non tamen à Fide defecisse, cum ore tenus duntaxat negaverit, corde retinuerit: quæ communis Patrum & Scholasticorum sententia est, quemadmodum Interpretes Evangeliorum observant; & scitè scripsit Prudentius, in lib. Cathemer.

Flevit negator denique

Ex *ore prolapsum nefas.*

Cum mens maneret innocens

Animusque servaret fidem.

Imo & sunt gravissimi Ecclesiæ Patres, qui *Petrum* crimine negationis absolvunt, aiuntque specie tantùm negasse, re autem confessum: imo & ideo negasse hominem, ut Deum esse doceret: uti refert Hieronymus in cap. Matth. 26. notans Hilarium & Ambrosium ità sentientes; quorum meritò improbat sententiam. Id constat *Petrum* negantem metûs causâ ac privatum fecisse, atque adeo à Fide nec defecisse, nec quicquàm promissionis Christi firmitati negando detraxisse.

Sublatâ

Sublatâ hujusmodi difficultate, Secunda superest, Cur Christus & quâ ratione dixerit: Conversum eum Fratres suos confirmaturum. Sensus ex dictis constat. Nimirum ab eo tempore veritatem promissionis incipere, quo *Petrus* post negationem resipisceret: seque denuò ad Christum flendo primùm, deinde amando converteret. Tum enim satisfactione repræsentatâ,& acceptâ gregis possessione eo privilegio est donatus. Sic Euthymius hîc,& Theophylactus,et Ambrosius in Psalmum 43. & Leo 1. Serm. 2. in Natali *Petri* & *Pauli*,& Serm. 3. de Assumpt. sua. Nec id ego temerè opinor, observo. Hanc particulam *conversus* magno Evangelistis in *Petri* ad Christum, & Christi ad *Petrum* conversione usui fuisse. Nam post negationem *Petri* ait Lucas. *Conversus Dominus respexit Petrum* &c. 22. *Tu aliquando conversus*, & Joannes c. ultimo. *Conversus Petrus vidit illum discipulum.* Ex qua analogia deduco,ipsam vocem sibi ad hoc Privilegium significandum respondere: ita ut *conversus Petrus* ad Jesum *conversum* respiciat: à quo sanè erat per Gratiam convertendus,& ad confirmandos Fratres formandus: ut cum postea apud *Joannem* illam acciperet potestatem *conversus* diceretur: ceu monere nos Evangelista vellet istâ repetitione vocis connexionem Privilegii concessi cum ejusdem promissione significari. Ita *Petrus*,cui promittitur, dicitur *Conversus*: idem cui traditur *Conversus* item dicitur. Ut repetentes vocabulum rem quoque me-

memoria repetamus: qui *Conversus* potestatem accipit, ei cum *Conversus* fore prædicitur, promissam fuisse. Nec id suâ conjectura justâque destituitur. Nam istud *Conversus* apud Joannem, videtur pertinere ad Officium Pastoris, quod tunc à Christo *Petrus* acceperat. *Pasce oves meas*. Quo accepto cum Christus sequi se PETRUM juberet, & *Petrum* sequentem JOANNES sequeretur: *Petrus* ceu Pastor de Joanne tanquam de ove solicitus respexit ad Joannem: & respiciens ab Evangelio *Conversus* dicitur. Perinde ac tempus destinatum à Christo ad promissionis effectum declarandum illâ voce *Conversus* indicaretur. Nam illud *Aliquando Conversus*, huic actioni convertentis se ad Joannem *Petri* respondebat, de quo dicitur *Conversus Petrus* ex officio Pastoris.

Cui Officio erat annexum privilegium Confirmandi in Fide oves, quas Joannes significabat. Et quanquam diversa videatur vocis significatio apud Joannem cum illi *Conversionem animi* ad Deum: hic *Conversionem* vultus ad Joannem indicet, nil tamen obstat quo minus etsi diversa notio sit, ad idem tamen mysterium pertineat: cum præsertim apud Lucam illa vox *Conversus* alias habeat significationes, uti observant Interpretes: quarum una hæc potest esse *Conversi Petri* ad Joannem, cùm ea curam & solicitudinem potestatis *Petro* concedendæ cum est *Conversus* ad Joannem impleta sit. Vereor ut hæc non tam subtilia quam futilia videantur: sed video non paucis ista probari, & aliquando

Augustino,

Augustino, Hieronymo, & Ambrosio, & Chrysologo qui Antithetis & Analogiis sæpè delectantur, similia placuisse.

Tertius locus hic est quem modo attigimus, & sæpe anteà Joannis ultimo. *Pasce Agnos meos. Pasce Oves meas.* Qui illustris est, & maximè celebratur. His enim verbis Christus præstitit, quod promiserat Petro, Pastorem eum gregis sui & caput Ecclesiæ instituens, quem antea designaverat: quemadmodum scribit Joannes Maldonatus, ac est communis sententia. Quod antem hic locus Primatum Petri probet, & confirmet, cùm nostræ de Authoritate certa, ac infallibilis mētis fundamentū sit, operæ pretium erit ostendere. Ac primùm *Pascere* perinde esse ac regere, gubernare & Pastoris instar dirigere, suadetur ex Psalmo 79. *Qui regis Israel intende*, ubi Hebraicè est רעה qui *Pascis*. Unde Psal. 77. *Pascere Jacob servum suum.* Quare Matth. 2. Quod Latinus Interpres habet: *Exiet Dux qui regat* Græcus reddidit ποιμανεῖ *Pascet*, cum in Hebræo sit מושל *dominetur.* Accedit locus 2. Reg. 5. *Tu Pasces populum meum Israel.* Qui sensus à sacris ad profanos quoque Authores transiit. Nam solet Homerus Reges ποιμένας Pastores populorum appellare. Hac ratione apud Joannem *Pascere* Oves id est, *regere.* Sedulò, & amanter Pastoris more. *Petrus* igitur, cùm Pastor, idem et Princeps est institutus. Ita sentit Ambrosius Serm. 48. de Temp. & Serm. 1. de Sanctis, seu de Cathedra Petri, & lib. 1. in Luc. c. 24. & lib. 5. de Fide. in Proæm. & lib. de

Dignit. Sacerdot. c. 2. & Cyprianus de Unitate Ecclesiæ circa princip. Eusebius Emissenus Serm. de sancto Joanne Evangelista. Augustinus hîc & Serm. 62. 49. de verb. Domini. Beda Homil. in vigilia Apostolorum Petri et Pauli. Chrysostomus Homil. 87. in Joan. Cyrillus lib. 11. in Joannem. Leo Papa 1. Serm. 3. Assumptionis suæ. Ambrosiaster 2. ad Corinth. 12. et Galat. 1. et 2. Isidorus de vita et morte Sactorum c. 69. Euthymius hoc loco Joan. Bernardus lib. 2. de Considerat. ad Eugenium. cap. 8. Gregorius Magnus lib. Epistol. Epist. 32. ad Mauritium Augustum. Arnobius in Psal. 138. Eucherius in Vigilia Sancti Petri. *Qui omnes* locum intelligunt de summa Petri in totam Ecclesiã ptestate, quæ et docẽdo cum Authoritate, et regendo cum imperio exercetur. Omnes autem erudiẽdos, &Gubernãdos esse à Petro, tum Infirmos tum fortes, tum subditos, tum præpositos, Christus significavit distinguens Gregem in *Agnos*, &*Oves*, *Pasce Agnos meos*, *Pasce Oves meas*, *ut* neminem vellet exceptum. Id cum Theophylactus, & Rupertus obscuriùs jecissent Clarissimè dixit Emisenus. *Prius Agnos, deinde Oves commisit: quia non solum Pastorẽ, sed Pastorũ Pastorem eum constituit. Pascit igitur Petrus Agnos: pascit & Oves: Pascit Filios, pascit & Matres. Regit & subditos, & prælatos. Omnium igitur Pastor est, quia præter Agnos & Oves in Ecclesia nihil est.*

Eadem est mens aliorum Patrum, licèt non eâ quæ acutior est, quam solidior, conjecturâ nixa. Quan-

Quanquam eam Ambrosius item respexerit lib. 10. in Lucam. c. 24. in fine. *Jam non Agnos ut primò, nec Oviculas ut secundo, sed Oves pascere jubetur, perfectiores ut perfectior gubernaret.* Rectè igitur Bernardus. lib. 2. de Considerat. c. 8. *Non modo Ovium, sed & Pastorum tu unus omnium Pastor. Unde id probem quæris? Ex verbo Domini. Cui enim non dico Episcoporum, sed etiam Apostolorum sic absolutè & indiscrete, totæ commissæ sunt Oves? Si me amas Petre pasce Oves meas. Quas? illius, vel illius populos civitatis aut regionis, aut certi Regni? Oves meas inquit. Cui non planum non designasse aliquas, sed assignasse omnes. Nihil excipitur, ubi distinguitur nihil. Et fortè præsentes cæteri condiscipuli erant, cum committens uni unitatem omnibus commendaret in uno grege, & uno Pastore secundum illud: Una est Columba mea. Ubi unitas ibi perfectio.* Et pulchrè Cyprianus. lib. de Unit. Ecclesiæ circa princip. *Loquitur Dominus ad Petrum, Ego dico tibi, Quia tu es Petrus, &c. Et iterum eidem post Resurre[c]tionem suam dicit: Pasce Oves meas. Super illum unum ædificat Ecclesiam suam, & illi pascendas mandat Oves suas, & quanvis Apostolis omnibus post Resurrectionem suam parem potestatem tribuat & dicat, sicut misit me Pater, &c. Et quorum remiseritis peccata, &c. tamen ut unitatem manifestaret, unam Cathedram constituit, & unitatis ejusdem originem ab uno incipientem suâ authoritate disposuit.* Et infra *Primatus Petro datur, ut una Christi Ecclesia & Cathedra una monstretur.* Explicavit quæ esset *par illa potestas* omnibus Apostolis data, id

 est,

est, *pascendi* & Regendi Oves in Ecclesia, sed ita, ut inter eos Petrus tanquam Caput & Princeps emineret, & illi suas oves cum haberent, quarum essent Pastores, Petri tamen Oves haberentur: ut *Unum esset Ovile* & *unus Pastor*, & Ecclesia unitatem sub uno Capite & Pastore haberet. Hac ratione Petrum *verticem Coetus Apostolici* Chrysostomus Homil. in Joannem 87. appellavit. Claudat hoc agmen Patrum Augustinus Tract. 123. in Joannem. *Nec aliud toties audit à Petro, quam se diligi: nec aliud toties commendat Petro, quam Oves suas pasci.* Et ad suum quo semper respicit successores, & Ecclesiam sensum Serm. 49. de verbis Domini *Dicit Dominus Petro in quo uno format Ecclesiam: Petre amas me? Respondet, Amo: pasce Oves meas*, quo maxime cum Cypriano consentit.

Probari autem ex hoc loco Doctrinam Petri esse certam, & Authoritatem Infallibilem apparet. Ad id enim institutus est Pastor, ut Oves dirigat, & servet & pascat, quæ omnia spectant ad doctrinam cujus est dirigere, ne errent: servare à lupis ne discerpantur: pascere in optimis pascuis, ne pereant. Si autem Pastor erret, & in devia & abrupta vadat, Oves sanè secum ducet, & in præceps dabit. Si ad Lupos deficiat, iis dilaniandas Oves tradet. Si in noxia inducat pascua, & venenatis herbis pascat, prorsus interibunt. Brevi de Grege actum erit. Quare Divinitùs summus ille Pastor Christus, se Optimum describens Pastorem, & Ideam Pastorum, quos informabat, cuncta est de-

scribendo complexus, Joannis 9. Nam primum *Ostium* se constituit. *Ego sum Ostium*, ne Grex ab Ostio aberraret, ac per Christum ad optima & salubria pascua intraret. *Per me si quis introierit salvabitur*, & *pascua inveniet*, non præcipitia. Unde Patres Chrysostomus, Euthymius, Theophylactus *Ostium* Scripturam sacram intelligunt rectè ac ex Fide Ovibus expositam : quam *Ostiarius* Spiritus Sanctus, iisdem authoribus, vel ipsemet, Christus Authore Ruperto, aperit, & interpretatur per Doctores Sacros, idoneos, ritè institutos, ac missos : uti notant hoc loco Cyrillus, Augustinus, & Beda, & Theophylactus. Nec satis id est ; *Educit eas* : & *cum emiserit ante eas vadit*, ne quà deerrent, *Oves enim sequuntur*, & *vocem ejus audiunt* : Tanta est in docendo & ducendo cura. Deinde *Fures* & *Latrones* amovet Christus studio servandi Gregis : ne in Lupos, qui nulli sunt pravis Magistris sæviores incidant, à quibus discerpantur & perdantur. Hos enim Pseudophetas, et Hæreticos esse *Omnium* sententia *Interpretum* est. Hi enim missi non sunt ab Pastore summo, nec ab ejus in terris Vicario, et *aliunde veniunt* extra Ecclesiam Romanam, quæ una et sponsa est in qua una auditur vox sponsi, atque adeo non intrant ad docendum per *Ostium* commune, sed aliunde proprio ducti spiritu impo et pruritu ascendunt instar Latronum, atrociorum Lupis ad *Oves* in Caulis Ecclesiæ Romanæ Catholicæ abducendas, et seducendas. Cujusmodi fuerunt Lutherus, et Calvinus insignes Fures La-

tronesq;

tronesque vestimentis Ovium induti ad eas decipiendas vocem Christi simulantes, manus autem Esau, imo et ungues Leonum dentesque luporum regentes, ut simplicem Jesu Gregem ad se illâ honesta specie traherent, et tractum, traductumque discerperent.

Tandem pascua idonea et salubria Christus præparavit, ad pascendas Oves: à quibus mors exularet, et in quibus vita inhabitaret, *Vt pascendo vitam habeant.* Nimirum gratiam per Fidem animatam formatamque operibus partam, uti Chrysostomus, Euthymius, Theophylactus, Cyrillus, Augustinus, et Beda exponunt, in quæ ingressi pascua, in alia Gloriæ egrediantur: quod aiunt Gregorius Homil. in Evangel. 14. et Rupertus hoc loco. Hæc autem munia commendata sunt Petro, cum Pastor est institutus, ejusque sunt vicariis commissa, quibus dicitur *Pasce Oves meas.* Hac ratione *Tanquam bonus Pastor*, inquit Ambrosius, Serm. 1. de sanctis, seu de Cathedra Petri, *tuendum gregem accepit, ut qui sibi infirmus fuerat, fieret omnibus firmamentum.* Non posset autem Petrus tueri et servare, si errare, regereque se non posset. Itaque habuit, et certam in Fide tuenda constantiam, et infallibilem in tradenda authoritatem. Firmare autem placet quæ hactenus tradidi egregiâ Leonis 1. Papæ sententiâ Serm. 3. Assumptionis suæ. *De toto mundo unus Petrus eligitur, qui & universarum gentium vocationi & omnibus Apostolis, cunctisque Eccle-*

siæ

siæ patribus præponatur, quanvis in populo Dei multi Sacerdotes sint, multique pastores, Omnes tamen PROPRIE REGIT PETRVS, *quos* PRINCIPALITER REGIT ET CHRISTVS. Cui hæret altera Ambrosij lib. 10. in Lucam c. 24. in fine. *Dominus elevandus in Cœlum Petrum Amoris sui nobis, Amoris sui velut Vicarium relinquebat; sic enim habes: Simon Joannis diligis me? utique Tu scis Domine, quia amo te. Dicit ei JESVS:* Pasce *Agnos meos*. Qui vicarium Amoris relinquebat, is certè Fidei vicariũ reliquerat. Et cujus Amor non refrixit, Ejus profectò Fides non defecit.

Eadem veritas aliis testimoniis confirmatur.

A Resurrectione Domini Petrus cum Primatus dignitate Authoritatis suæ munus exercuit. Nam 1. Actorum capite, eligendi in locum Judæ alterius Apostoli Author fuit, ceu ad eum cura illius Senatus pertineret: ac unus eam rem cæteris in Concilio proposuit: & Scripturæ locum

ceu Doctor adduxit. Cap. 2. Prædicandi provinciam primus ac solus suscepit: & Auditores ad Fidem Baptismumque hortatus est, Cap. 3. Claudum illum stantem pro Speciosa portâ sanavit, & rectis jam insistentem vestigiis ad viam salutis perduxit: documento, officij sui esse, eos qui in Fidei tramite claudicarent, à se & corrigendos, & confirmandos. Cap. 4. Coram Pontifice & Senioribus Judæorum, rationem reddit miraculi & Christi Resurrectionem, & Divinitatem deprædicat, & Ecclesiæ Authorem, & fundamentum vocat: mirantibus cæteris fructum ex Petri concionibus, & operibus consecutum. Cap. 5. Quoniam Potestas Petri summa erat, & æqualis Authoritas, atque ad supremum Doctorem & principem spectat & docere, quæ facienda sunt, & secus facta punire, ac legem statuere & vindicare ejusdem est Potestatis, Ananiam & Sapphyram violati voti Reos morte mulctavit: & eodem capite, umbra suâ ægrotos sanavit. Quod non vacat mysterio; solus enim Petrus ex omnibus Apostolis umbrâ patravit miracula. Nempe quòd umbram Christi figuramque gerebat: cumque umbra in eo multum adderet dignitatis Personæ, ejusque ratione Vicarius Christi, & Princeps Ecclesiæ esset; æquum erat, ut quod alii per propriam patrabant personam *Petrus* per umbram operaretur. Cum præsertim ut observat Chrysostomus, Umbrante unum *Petro* reliqui omnes in platea stantes sanarentur: atque id verba textus significant: *Ita ut in plateas ejicerent infirmos.*

infirmos & ponerent in Lectulis & grabatis, ut veniente Petro saltem umbra illius obumbraret quenquam illorum, & sanarentur omnes. Ubi duo observanda sunt. Alterum unius *Petri* umbram ad omnes pertinere. Alterum uno obumbrato sanari omnes, etsi ad eos umbra non pertingeret. Primo enim indicatur *Petrum*, uti umbra est Christi, universalem Pastorem esse; quod non habet ratione Personæ, sed figuræ. Secundo quicquid circa rem unam decernit *Petrus* ad universorum Fidem pertinere. Itaque quod unius occasione personæ à Pontifice definitur, id non ille solus ad quem propriè definitio spectat, sed omnes alii credere tenentur.

Cap. 8. cum *Simon Magus* Spiritus Sancti Donum pecuniâ emere vellet, & simoniam in Ecclesiam conaretur inducere obviam nefario conatui Petrus iit, quòd ad illud malum, quod Sacræ Reipublicæ maxime infestum est avertendum Summi Pontificis adhibenda esset Authoritas: nam cujus erat Ecclesiam gubernare, ad eum sanè spectabat, tam præsens ab ea periculum propulsare. Pertinebat autem ad Pontificiam doctrinam, quantum illud Peccatum foret illustri documento declarare. Jam verò quæ c. 9. de Curato Ænea, & suscitata à mortuis Tabitha narrantur, magnum pondus habent ad confirmandam Petro ad faciendam supremæ suæ Authoritati fidem Patrandi miracula potestatem factam. Præterea cum futuri essent Hæretici, qui solâ Fide contenti, bona

opera necessaria ad salutem æternam esse negarent, ad *Petrum* attinebat, eos Tabithâ ob insignem in Pauperes misericordiam charitatemque à mortuis revocatâ, docere *Fidem sine operibus mortuam esse*, quando operibus cum Fide conjunctis vita reddebatur.

Quid? quod capitis X. Historia Cornelij Centurionis tota hujusce Authoritatis documentum est. Nam solus *Petrus* ex omnibus ad primam illam Gentilium conversionem, quæ pignus erat vocationis Gentium authore Cœlo minister deligitur; & cum ad illud via & porta solis Judæis aperta esset, clavem alteram *Petrus* adhibuit, quæ illam Gentibus aperiret: ut utriusque Populi ad Christianam Fidem vocatio à *Petro* initium acciperet. Cumque *Paulus* à Spiritu Sancto, hominum tamen operâ ad illud ministeriũ cum Barnaba Actor. 13. segregatus esset, *Petrus* à Deo per Angelum destinatus est: quod *Paulus* superiorem haberet in terris, *Ptrus* non haberet. Ecquid autẽ majorem tunc Authoritatem exigebat, quàm salutis Christianæ mysteria Gentibus patefacere & impertire? Itaque primus ille scivit Deum non esse Personarum acceptorem, & Gratiæ legem omnibus novit esse Gentibus communem: Et Christo ad Chanananæam testante *se non esse missum nisi ad Oves quæ perierunt de domo Israel*: *Petrus* ab eodem Angeli ore mittitur, ad Oves Gentium, ut eas in unum Ovile cum cæter s congregaret: ita Authore *Petro* completum est illud Christi vaticinium. *Fiat unum*

Ovile, & unus Pastor. Sanè decuit ut ab ipso Apice ac vertice Authoritatis ac Potestatis *Petro* & Spiritus Sancti effusio, & Baptismi lustralis aspersio in Gentes fieret. Quemadmodum ex eodem capite constat, ut res tanta, tamque mirabilis, ac præ novitate insolens, summâ *petri* Authoritate firmaretur: necà quoquam improbari infringive posset, quod à Capite & Principe Ecclesiæ gerebatur. Clarius adhuc multò & illustrius testimonium redditur cap. 11. ubi Judæis cum *Petro* expostulantibus, quòd prophanas gentes ad Communionem Ecclesiæ admisisset: ipse satisfacit exponens objectam sibi lintei è Cœlo delapsi speciem, quod à quatuor plagis, totidem angulis suspensum, ad se demittebatur bestiis, & volucribus refertum: voce intonante ac invitante *Surge Petre, occide, & manduca.* Cujus cum significationem aperiret, docuit Gentes in Ecclesiæ gremium invitandas ac recipiendas esse: idque toto Cœlo attestante confirmari. Itaque *Petrus* Author primus extitit tantæ rei, quâ nulla majori tum contentione agitata: nec minus tum à Judæis expectata, gravi deinceps & iniquo animo, à vulgo illorum hominum recepta. Hanc tamen Authoritate suâ *Petrus* emollivit, & firmavit; ut quanquam postea *Paulo* ministerium fuerit prædicandi Gentibus commendatum, Auspicia tamen, & initia à Petro ducerentur.

Nobile item est hujusce veritatis argumentum oratio illa *Ecclesiæ* c. XII. pro *Petro* in Carcere

defendo ab omnibus in ea contentis fidelibus facta. Nam cum Jacobus tantus Apostolus & vinctus antea esset, & afflictus & postea jugulatus, non legimus Ecclesiam communes pro eo preces suscepisse, Silentio transacta sunt illa, & tanquam privata illa immanitas esset, minus se Resp. Christiana cōmovit. At ubi eo mortuo in *Petrum* injectæ sunt manus, & ille in Carcerem conjectus, ceu cum illo tota periclitaretur Ecclesia, conjunctis animis, & vocibus Deum pro illius, tanquam pro communi salute rogarunt, nec destiterunt, donec ille Angeli ope & operâ liber evasit, & universam Christianam Remp. metu & solicitudine liberavit. Ex quo inter utrunque Apostolum discrimine patet, quantum inter privatos Doctores & Episcopos ac Petrum interesset: & quantum momenti ad Ecclesiam commovendam habitura esset authoritas, pro cujus liberatione universa orabat.

Cap. 15. in quo primùm Concilij forma ratioque proponitur, obtinet *Petrus* primas Authoritatis & dignitatis. Propositâ enim controversiâ de necessitate Circumcisionis, *Cum magna conquisitio fieret, Surgens Petrus dixit ad eos* Sententiam tanta vi & pondere verborum, ut quid agendum esset prorsus definiret. Cui Barnabas & *Paulus* assenserunt, & *Jacobus* proprius illius sedis Episcopus adhæsit. Et quanquam hic pluribus sententiam suam dixerit: non ea tamen prærogativâ qua *Petrus* dixit. Nam *Petrus* primus surrexit, judicavit, definivit: Authoritate propriâ, perspicuè

&

& absolutè, & Gratiæ necessitatem, vimque, & excellentiam expressit, & commendavit. *Jacobus* autem tantùm respondit, & dixit, *Ego judico*, ceu privatum calculum adderet, & quod *Petrus* statuerat, judicio suo sequeretur. Itaque neque surrexit, quod dignitatis est, nec absolutè definiit, quod est Authoritatis.

Sunt alia locorum momenta. Nam Epistolâ ad Galat. 1. *Paulus* cum à Christo vocatus, & in Cœlo edoctus esset, Jerosolymam postea veniens ad *Petrum* adivit, & apud eum mansit diebus quindecim: nec ad *Jacobum* tunc, etsi Hierosolymitanus esset Episcopus, divertit. Sed ad *Petrum* quasi caput, & Principem se contulit: quo sane significavit ejus & Primatum & Authoritatem: nam etsi post annos quatuordecim eòdem rediens non cum *Petro* solum, sed etiam cum *Jacobo* aliisque *Evangelium contulisset*, & initâ cum iis societate ministerium prædicandi Gentibus accepisset, non obstat quominus *Petrum* Principem Caputque agnovisset. Prius enim eum quæsierat, cumque eo dies quindecim habitarat, & quod nexum est, de Fide, ac Evangelio multis egerat, non quòd ejus aut doctrina, aut approbatione indigeret, sed ut illius dignitati, & Authoritati testimonium redderet. Quod cum semel præstitisset, alio opus non erat, uti infra expendemus.

Et quidem plures ex Patribus hoc loco Petri primatum agnoscunt & firmant. Ambrosius Theodoretus, Oecumen. & alij eo ad eum confirman-

dum utuntur Hieronym. Epist. ad August. 11. & Chrysostom. Hom. 87. in Joan. Græcos do: quòd nemo suspectos dicet. Chrysostomus. *Os erat Apostolorum & Princeps: propterea & Paulus eum præter cæteros visurus ascendit.* Theodoretus. *Etenim cum humanâ doctrina non indigeret, Apostolorum Principi, quem parest honorem detulit.* Oecumenius. *Ut videret Petrum tanquam majorem, ut maneret, causâ honoris, quem Petro deferebat factum est.*

Deinde observo Petrum in sua Epistola Apostolum se JESU Christi propriè & absolute nominare, sine additamento aut nexu, aut expositione: ita enim *Petrus Apostolus JESU Christi electis advenis, &c. Jacobus* vero & *Joannes*, & *Judas* in suis Epistolis nusquam se Apostolos appellant. Sed duo primus, & postremus servos se: medius *Joannes Seniorem* se dicit. *Paulus* autem qui se Apostolum sæpè, ac maximè vocat, eo titulo interdum abstinet uti Epist. ad Philippens. & ad Thessalonic. 1. & 2. ad Philem. & ad Hebræos: interdum *Servi* nomen præmittit: uti Epist. ad Romanos, & Epist. ad Titum. Et cùm se Apostolum dicit, aut non absolutè dicit, uti in Epist. ad Corinth. 1. *Paulus*, inquit, *vocatus Apostolus*, aut cum nexu & respectu ad aliud dicit, quemadmodum Epist. ad Corinth. 2. Cum scripsisset *Paulus Apostolus Jesu Christi*, addidit *per voluntatem Dei.* Sic ad *Galatas Paulus Apostolus non ab hominibus, neque per hominem, &c.* et ad Timoth. 1. *Paulus Apostolus Jesu Christi secundum imperium Dei.* Fateor Petrum

trum in Epist. 2. Servum se & Apostolum dicere. Sed satis est, quod semel se in 1. Apostolum Jesu Christi simpliciter, & omni præciso additamento appellet: quod nemo alius Apostolorum usurpavit.

Illud quidem ad rem maximè videtur facere, quòd solus Petrus initio Epistolæ suæ trium Personarum Trinitatis claram & illustrem mentionem fecit, cum *Paulus* duas tantùm *Patrem* Filiumque expresserit, quemadmodum lector attentus comperiet. Igitur Petrus epist. 1. *Secundum præscientiam Dei Patris in sanctificationem Spiritus, in obedientiam & aspersionem Sanguinis Jesu Christi*. Quibus verbis non solum Personæ tres, sed earum etiam proprietates explicantur. Et quanquam Christi Domini Divina non exprimatur natura, nec proprietas, Persona inducitur, & quod necessarium est ad æternam consequendam salutem credere, id est, verbi Divini Incarnatio exprimitur, ut *Petrus* præcipua Fidei Christianæ Capita in epistola illa 1. sua, ceu summam totius doctrinæ tanquam princeps & *Doctor* Universalis Ecclesiæ proposuerit. Et quidem decebat, ut in quo suprema erat ad regendam Ecclesiam potestas, summa in eo quoque esset ad docendam & instruendam Authoritas: cum ea potestas spiritualis esset, & ad salutem Animæ quæ Fide nititur ordinata.

Hanc *Petri* fidem constantem & Authoritatem infallibilem Patres multis ac illustribus titulis declararunt: ex quibus ea deduci potest. Ac pri-

mum Concilium Nicenum Petrum Christi *Vicarium* & ab eo Ambr. 24. Lucæ. Ansel. ad cap. 16. Matth. Bernard. lib. 2. de Consid. appellant. Ecquis vero audeat dicere Vicarium Christi qui summa Veritas est falli posse, & fallere? cum eadem sit Vicarii, ac ejus vicem gerit Authoritas. Hieronymus lib. 1. contra Jovinianum, & Optatus lib. 2. & 7. contra Parmenian. & Cyrillus Alexandr. lib. 12. in Joan. c. 64. *Apostolorum & Ecclesiæ Caput* vocant. Cui autem veniat in mentem dicere tam puri & pulchri Corporis caput errori esse obnoxium: & cum Aurum optimum sit, fœcibus inquinari? Chrysostomus *Os Apostolorum* eadem ratione dixit. Eusebius Emissenus Serm. de Sancto Joanne Evangelista *Pastorum Pastorem* nominat. Quantus error esset si non modo Oves, sed Pastores, imo & eorum Pastor errasset! Aut quis errorem tantum corrigeret? cum de uno errante Doctore Christus dixerit, *Quod si sal evanuerit in quo salietur? Verticem & Apicem Cœtus Apostolici.* Cyrillus in Thesauro. & Chrysostomus Homil. 87. in Joan. nuncupat. Quam deforme esse, in Coronide & Corona ædificii pulcherrimi vitium eminere! *Coryphæum Apostolorum* appellat Dorotheus Tyrus in Synopsi. Isidorus Pelusiota l. 1. Epist. epist. 142. Andreas Cæsariensis ad cap. 13. Apocal. Qui autem Coryphæus esse posset qui errando extra Chorum fœdè saltasset? *Ducem* discipulorum Christi dicit Epiphanius hæresi 51. Quam ineptè *Ducem* ageret, si caicutiret? cum verum sit illud

Christi

Christi Domini *Cæcus si Cæco ducatum præstet, nonne ambo in foveam cadent?* Antesignanum Apostolorum nominat Isidorus Pelusiota. Turpe foret Antisignanum ad errorem, quo nullus major est Ecclesiæ hostis deficere. *Ecclesiæ Personam gerentem* dicit Augustinus Tract. 124. in Joannem. Sane si Petro falsitas posset obrepere fuco inducto personam Ecclesiæ contaminaret. Rectorem Navis Ecclesiæ nuncupat Maximus Taurinensis Homil. 3. in Natali Apost. Petri & Pauli. Male regeret, qui cum Palinuro ad gubernaculum dormitaret. Petram & Crepidinem & Fundamentum Ecclesiæ Synodus Chalcedonensis Art. 3. & communiter Patres appellant. Arena potius diceretur, si minus firma consisteret, & adflantes doctrinarum ventos circumferretur. A Crepidinis duritie longe abesset, si mollesceret ad errores. Firmum Fundamentum esse nequiret si variarum opinionum pulsibus quateretur, & in accepta veritate nutaret. Quare optime Origines Hom. 5. in Exod. *Vide*, ait, *magno illi fundamento & Petræ solidissimæ, super quam Christus fundavit Ecclesiam quid dicatur à Domino.* Et in Psal. 1. *Petrus super quem Christi Ecclesia ædificata est, contra quam Inferorum Portæ non prævalebunt*, & Chrysostomus Hom. in Petrum & Eliam. *Petrum talem ac tantum virum, Apostolorum Verticem, Fundamentum immobile & Petram stabilem.* Et Augustinus Serm. 13. de Sanctis: Petrum itaque *Fundamentum Ecclesiæ Dominus nominavit, & ideo dignè Fundamentum hoc Ecclesia colit, supra quod Ecclesiastici ædificij*

ficij altitudo consurgit. Æquum profectò erat, ut qui Authore Hilario *Cæteros Fide anteierat*, & teste Hieronymo *Ardentissimæ semper Fidei inventus fuerat*, ab ea confirmatus à Christo non recederet, nec illius ardorem remitteret, sed ad extremum usque Spiritum servaret, donec Cruci affixus in media etiam morte Firmitatem et constantiam indicaret.

Una superest removenda objectio, quam urgent sæpè Hæretici, tum adversus Primatum, tum adversus illius authoritatem. Hanc mihi vindicandam sumo, et argumentum sic ex eorum sententia formo. Paulus Galat. 2. narrat Petrum Anthiochiæ non *rectè ad veritatem Evangelii ambulasse, atque idcirco se ei in faciem restitisse, quia reprehensibilis erat.* Erravit igitur, et quidem graviter contra Evangelicam veritatem Petrus; et est jure à Paulo reprehensus, quod si eo minor erat Paulus, ac nihil inde primatui juxta *A*ugustinum timendum, ideo magis metuendum est *A*uthoritati nam qui eum minor ausus est reprehendere, errantem sanè deprehendit: nec enim ei aliter se auderet opponere. Non poterat autem non errare graviter, qui contra veritatem Evangelis ambulabat.

Hoc argumento usus fuit olim Marcion adversus Petrum, Tertulliano teste lib. de præscript. c. 23. et ex Novatoribus Gardius & Marcus *A*ntonius de Dominis, apud Becanum Tomo de Controvers. Hac de re extitit celebris controversia inter duo Ecclesiæ Lumina, Hieronymum & *A*ugustinum, quam multis

multis & eruditissimis ultro citroque missis Episto-lis acerrimè agitarunt. De qua Divus Thomas 1. 2. q. 103. a. 4. & et ibidem Theologi. Prima responsio est. In eo loco Pauli non agi de Petro Apostolo, & Apostolorum Principe, sed de alio qui unus erat ex septuaginta discipulis; nam Paulus cum ibi non vocat Petrum, sed Cephas; quo nomine rarius vocare solet, atque ad eo appellans notat se de alio, non de Petro rem narrare: in ea quosdam esse authores sententia, refert Hieronymus in Comment. Epist. ad Galatas. c. 2. cum præsertim inter discipulos esset unus, qui Martialis Cephas vocabatur, Authore Clemente Alexandrino apud Eusebium l. 1. Histor. c. 14. Verùm hæc frigida & inepta evasio est; nam in eodem c. 2. paulò ante Paulus n. 9. Petrum Cepham primum appellarat, *Jacobus*, inquit, *Cephas*, *&* *Joannes*. Ubi Cephas pro Petro ponitur. Quare cum n. 11. Cepham inducit, non poterat non Petrum significare: imo non decebat eum alio nomine, quam Cepha afficere, ne intra duas lineas variare nomen temerè videretur. Itaque omnes fermè Patres tum Græci tum Latini locum de Petro intellexerunt.

Comperto & admisso Cepham Petrum esse, Prima responsio est Hieronymi & Patrum quos adversus Augustinum citat Græcorum, Epist. inter suas 89. inter Augustinias 11. neque errasse Petrum, neque Paulum verè illum reprehendisse, sed eos ita rem inter se composuisse, ut Petrus Errorem, Pau-

lus Reprehensionem simularet, ut ea ratione Judæos & Gentiles conciliarent, & quid utrisque liceret officiosâ illâ simulatione docerent. Nam qui Judæi viderent Petrum utentem legalibus, Synagogam cum honore sepeliri, comperirent; & Gentiles, cum animadverterent reprehendi *Petrum* à Paulo, crederent usum illum Legalium jam interiisse, & tantum permitti, ceu suprema officia sepulturæ. Imo & Judæi idem eâ objurgatione docebantur; cùm viderent *Petrum* reprehendi à *Paulo*, & reprehensum abstinere. Id Origenes, id Didymus, id Apollinaris, id Alexander, id Eusebius, id Theodorus apud Hieronymum Epist. illa 89. sive 11. Consentit Chrysostomus, Theophylactus, & Euthymius in eum locum Galat. Ex Scholasticis unus assentitur Adrianus in 4. q. 1. de Baptismo. Hac ratione inanis est objectio, cum nihil inde adversus Petri Authoritatem et dignitatem deducatur.

Sed quoniam hujusmodi sententia, etsi gravissimorum Doctorum, vera non est, uti divino suo ingenio Augustinus demonstravit Epist. 8. usque ad 19. qui cum Latini fermè omnes, tum Patres, tum Scholastici sentiunt: dandum est argumento quòd assumit, & errasse in eo facto *Petrum*, & ob id verè, ac rectè à *Paulo* reprehensum. Verba enim *Pauli* in hac Epistola aliter exponi non possunt: quemadmodum ostendit accuratissimè Augustinus. Et patet in textu. Ac ita docet D. Thomas 1. 2. q. 103. a. 4. ad 2. & ib. Thomistæ. &

Doctor

Doctor noster subtilis, in 4. d. 3. q. 4. §. Quantum ergo. & Scotistæ ibidem. Bonavent. in 4. d. 3. a. 5. q. 2. Richardus in 4. d. 1. a. 6. q. 4. Durandus eadem dist. q. 9 n. 7. & 8. Paludan. q. 6. a. 5. concl. 4. Gabriel q. 4. a. 3. dub. 3. Sotus l. 2. de just. q. 5. a. 4. ad 3. membr. 1. argum. Eandem docuit Hugo de sancto Victore. quæst. in Epist. ad Galat. q. 6. Imo & ita definitum esse in Concilio Florentino affirmat Caietanus, & Dominicus Soto. alter ad locum. 1. 2. alter lib. 2. de Justitia. Plures videri possunt apud Vasquez. 1. 2. d. 182. & Becanum in Tomo. de Controvers. in Opusculis. l. 2. de Repub. Ecclesiast. Et quidem Errasse Petrum, & ob id objurgatum, affirmant diserte Augustinus & Cyprianus Epist. ad Quirinum, nec Gregorius Homil. 18. negat, & confirmat Divus Thomas in 2. 2. quæst. 33. a. 4. ad. 2. & est communis sensus Authorum. Quomodo errarit *Petrus* videndum. Primum non erravit in aliquo articulo Fidei: nam communicare tum cum Judæis, & eorum traditiones, ut ait *Augustinus*, observare, licitum erat: modo spes salutis in iis non poneretur. *Ac* iis etiam *Paulus* ipse est usus, cum Timotheum circumciderit, et totonderit in Cenchreis caput, et se Hierosolymis purificaverit, et obtulerit. Igitur eo in usu *Petrus* non peccavit. Erant enim Legalia, dum Lex Gratiæ promulgata non erat, mortua tantum, sed non mortifera: permittebanturque à Deo, ut inquit *Augustinus*, *ut Synagoga cum honore sepeliretur*. Constat igitur Pe-

trum

trum in Doctrina Fidei non errasse. Tantum ergo erravit, in aliquo vel affectu, vel circumstantia loci, aut temporis, vel in utroque. Nam timore perculsus videtur: cum dicat Textus *Timens eos qui ex Circumcisione erant*; et iste fortasse timor culpatur. *At* Paulus non dicit eum ob *Timorem reprehensibilem*: sed innuit culpam in opere, nam non *rectè ambulabat ad veritatem Evangelij*, et scandalum præbebat exemplo. Igitur opere et facto errabat. Sanè: sed extra re Fidem errabat. *At* in eo error erat, quòd alieno tempore illo convictu et cæremoniis usus est: cum Gentiles repentè reliquerit, et ad Judeos qui recenter advenerant se transtulerit, ac eorum more vixerit. Unde scandalum oriebatur apud Gentiles, quos adhuc in fide teneros illa mutatio posset percellere, & ex ea secuta, observantia Legis perturbare. Itaque ad incogitantiam potiùs, & imprudentiam error ille pertinet, quàm ad aliquod vitium voluntatis, & morum. At ita ferme explicant hujusmodi errorem *Petri* Patres & Doctores: ac inter omnes luculenter Vasquez. d. illa 103. c. 7. & Suarez. l. 9. de legib. & in Defens. Fidei contra Regem Angliæ l. 3. c. 11. Quare in Politica *Petrus*, non in doctrina Fideve erravit. An peccaverit ambiguum est. Id constat graviter non peccasse. Quod acutè & accuratè probat Scotus. Peccaveritne venialiter disceptatur. Et quidem sic peccasse Augustinus, & Thomas, & Scotus, cæterique non negant. Recentioris memoriæ Theologi omni-

no

no negant, ne quem in *Petro* nævum admittant. Ita Vasquez sentit, & contendit probare illo cap. 7. n. 56. Ego non dubitem in *Petro* leve ac veniale Peccatum, sed in Judicio potius Politico, quàm in re, & mentis intentione admittere: nec id quicquam detrahit aut dignitati aut authoritati, cum præsertim veniales culpæ tam facilè obrepant. Nec video, quî sine Peccato *Petri*, verba *Pauli* possint consistere: nam nisi peccasset, non diceretur à *Paulo Reprehensibilis*, quod supra Personam cadit, non supra nudum factum. Præterea, quomodo liberari ab omni culpa potest, qui *non rectè ad veritatem Evangelii ambulabat*: & qui exemplo illo suo Judaizare Gentes cogebat? Itaque etsi neque doctrinâ, neque intentione errasset, nec graviter deliquisset, saltem, in modo & circumstantia temporis per incogitantiam, & imprudentiam peccavit: quæ cum non omnino esset invincibilis, & aliqua levis negligentia obrepsisset, satis fuit ad culpam venialem contrahendam. Quare argumento non concedimus *Petrum* ullo modo in doctrinâ errasse, cum usus ille Legalium pro eo tempore Judæis permitteretur, nec ob eum reprehendi à *Paulo*, qui illis etiam ususfuerat, potuisse. Loco autem concedimus *Petrum* ex incogitantia obrepente incuria, levissimè peccasse: quo & integra *Paulo* Fides, & *Petro* incorrupta authoritas manet. Grave testimonium Tertulliani clausula esto. lib. de Præscript. *Cæterum si reprehensus est Petrus, Conversationis fuit vitium, non Prædicationis.*

Alium ſcrupulum objicit Thomas Anglus Paragr. illo ſuo XXII, non quo fidem *Petri* infirmet, ſed quo imminuat authoritatem. Quem moverant antea Marcus Antonius, & Gardius, & Sereniſſimus item *Jacobus* Rex Angliæ ex æqualitate cæterorum cum *Petro* Apoſtolorum, & Societate cum *Paulo* & *Barnaba* initæ: Ad Galatas 2. ubi *Paulus*: *cum agnoviſſent Gratiam quæ data eſt mihi Jacobus*, *& Cephas*, *& Joannes*, *qui videbantur Columnæ eſſe*, *dexteras dederunt mihi*, *& Barnabæ ſocietatis*, quo loco non ſolum non ſuperior *Petrus*, ſed inferior Jacobo, qui prior ponitur, ſignificatur: ac deinde in ordinem cæterorum redigitur. Objectum ſcrupulum ſupra jecimus & removimus: nunc prorſus tollemus. Nihil eo teſtimonio detrahitur Authoritati ſupremæ Petri; nam cum Paulus c. 1. dixiſſet veniſſe ſe Hieroſolymam videre *Petrum*, & apud illum fuiſſe diebus quendicim, ſalis declaraverat *Petri* excellentiam & authoritatem, cum neminem alium ei vel præpoſuiſſet, vel conjunxiſſet. Quare non erat neceſſe, ut mox iterum ejuſdem rei mentionem faceret: nec enim id tunc *Paulus* agebat; imo ab eo quod agebat maximè alienum erat, *Petri* ſummam in Eccleſia authoritatem teſtari: nam ea mens, id conſilium *Paulo* erat, Doctrinam ſuam à Chriſto ipſo & Spiritu ſancto acceptam oſtendere, ut nihil ei homines, ne Apoſtoli quidem, contuliſſent. Ad id autem demonſtrandum æqualitas maximè faciebat: quam eâ ratione voluit *Paulus* inducere. Nec id ſanè inficiandum,

Paulum

Paulum in eo *Petro* & Apostolis parem fuisse: quemadmodum observat Suarez. l. 3. defensionis Fidei c. 11. n. 18. Quare cum de eo tantum ibi Paulus ageret, non erat opus ut *Petri* excellentiæ meminisset; cum præsertim eam satis primo capite expressisset. Eo autem nihil supremæ *Petri* authoritati derogatur: nisi forte, si quis se Anglus ingenio, & sapientiâ Parem *Jacobo* Regi eo tempore quo regnabat diceret, idque, probasset, is omnino negaret *Jacobum* authoritate superiorem esse. Itaque potuit *Paulus*, potuerunt Apostoli pares se in multis *Petro* ostendere, idque verè affirmare, nec tamen ejus Principi authoritati derogare. Ut autem ad *Thomam Anglum* stylum convertam. Fateor eum in potestate Consecrandi Chalcedonensi Episcopo parem esse: cum tamen hic eo & dignitate, & authoritate, & Jurisdictione superior sit, & cui *Thomas Anglus* omnino, quod sit Pastor, teneatur, ut Ovis, obedire. Quod ut faciat moneo, ne perperā sentiendo & scribēdo erret, & errando à Caulis Christi, ad aliena & inimica septa deficiat: idque magnore curandum, nam quædam jam in Thoma deerrantis apparent vestigia.

Quæ diligenter observo. Et quidem hoc loco castiganda sunt. Supponit primum: nos qui summam *Petro* authoritatem ac infallibilem damus affirmare Petrum *accepisse Inerrabilitatem respectu cæterorum, quasi cæteri errare potuissent, & post separationem ad Petrum pro instructione redituri: postquam plenitudinem spiritus Sancti ad Orbis magisterium ac-*

ceperunt. Quo *quid* ait *insulsius esse potest?* Falsum ille omnino supponit. Cui enim id Catholico in mentem venit? Nemo dicit *A*postolos errasse, aut in fide errare potuisse, neque à Petro confirmatos esse, aut potuisse confirmari: uti articulo superiore tradidimus; sed illud tantum Catholici *A*uthores asserunt, *Petrum* illam Firmitatem credendi & potestatem confirmandi tanquam Caput, & Pastorem Ecclesiæ accepisse, eam que ad Successores cum eadem dignitate, & authoritate transisse: ac in iis respectu aliorum Fidelium Pastorumque & fuisse, & esse, & fore. Nec enim ex P*etri* Privilegio Apostolis quicquam de sua Fide & authoritate detractum: nec P*etrus* in Fidei firmitate privatâ eos antecedebat: sed in eo quod ea Fides in P*etro* erat Capitalis, & cum Eminentia & respectu ad totam Ecclesiam: unde reliquos qui errare poterant, ex officio poterat & debebat confirmare. Itaque duo discernenda sunt in *Inerrabilitate*, ut ait Thomas *A*nglus, *Petri* & *A*postolorum, Firmitas privata & *A*uthoritas publica. In primo *A*postolis P*etrus* potuit non excellere; sed in secundo non potuit non excellere, cum in singulis *A*postolis non esset *A*uthoritas Capitis ad universam Ecclesiam pertinens, cujusmodi erat in P*etro*, nec enim tot erant Capita *Ecclesiæ*, quot *A*postoli. Itaque insulsissimè Thomas Anglus supponit, & ineptissimè ratiocinatur.

Deinde minus fideliter in exponendo textu procedit, conjungens locum *Pauli* conferentis Evangelium, cum illo quem citat: *Jacobus & Cephas*

et

& *Joannes* qui videbantur Columnæ *esse*, &c. cum ille prior ab hoc dissitus sit, etenim P*aulus* n. 2. in quo ait se Evangelium contulisse, neminem nominat: nominat autem n. 9. cum *ei dederunt dextras societatis*, non ad collationem Evangelij, sed ad prædicationem illius, partito munere Evangelizandi, ut P*etrus* & cæteri Judæis, P*aulus* & Barnabas Gentibus Christum annunciarent. Sed Thomas utrunque locum confudit, cum debuisset inter eos distinguere: & quid cuique proprium esset assignare.

Tandem ait Thomas Anglus, Paulum in tertia regione aëris (ita exponit *Tertium Cœlum*) *Arcana illa verba* cum Evangelij doctrina audivisse: quod sanè absurdum videtur: nam aut illis verbis *Tertiũ Cœlũ* nõ intelligitur locus aut si intelligitur, ille sanè Tertia Aeris Regio esse non potest: sed alius multo & eminẽtior, & sacratior: cujusmodi est Cœlũ quod appellamus Empyreum. Et Paradisus ab Ecclesia dicitur, in quo est sedes Beatorum, qui Dei clara visione fruuntur. Et quidem Augusttinus lib. 12. de Gen. ad Litter. à c. 27. Per tertium Cœlum, tertium quoddam visionis genus, quo Deus intuitivè, ut aiunt, ac uti est in se videtur, intelligit. Alii communiter Paradisum interpretantur, id est, locum in Cœlo Empyreo, ubi est sedes Beatorum. Certè P*aulus* illâ suâ 2. ad Corinth. Epist. c. 12. *Tertium Cœlum Paradisum* vertit. n. 4. Existimo autem Paradisum, non esse in tertia aëris Regione, cum præsertim sentiam cum Augustino,

Epist. 112. c. 12. & lib. 12. de Genes ad litter. c. 27. & 28. & Anselmo. 2. ad Corinth. 12. & S coto. q. 2. Prol. & in. 2. d. 3. q. 9. & in 4. d. 49. q. 12. & D. Thoma. 1. p. q. 12. a. 11. & Scotistis, ac Thomistis communiter, Paulum Clarè Deum vidisse. Ad id autem idoneum non esse locum, Tertiam regionem Aeris existimo. Nisi forte quòd ea extra tempestates, & ventos sit, Putavit Thomas Angliari esse ad Beatitatem accommodatam. Olympum, opinor, cogitabat ille, cujus cacumen in tertiam illam regionem evadens, locum Poetis dedit fingendi in eo monte Cœlum, imo eum pro Cœlo montem accipiendi. De quo aptè canitur. *Pacem summa tenent.* Acquiescerem, nisi scirem Joanni Evangelistæ (de quo quidam cum P. Salas sequẽte Origenem aiunt Deum vidisse) veritatem illam initio Evangelii sui Divinitus expressam inter sonantes tonitrus, & micantia fulgura, & contorta fulmina revelatam. Sed is Filius Tonitrui erat, & in secunda aeris regione debebat ad Deum videndum consistere. P*aulo* cum esset organum Spiritus Sancti Suave, & temperatum ulterius eundum erat, ubi non obstreperent tonitrus, nec fulgetræ præstingerent; nec fulmina terrerent, Lepidè Blacolus si ita, sed putidè tamen ratiocinatur.

ART.

ARTICULUS III.

Utrum hoc Privilegium Petri ad Romanos Pontifices ejus successores transierit, ac in iis conservetur?

NON mihi aut *Petrum* Romæ posuisse Cathedram, eamque Ecclesiam rexisse: quod quidam Hæreticorum temere & impudenter; nec successores alios Romanos Pontifices continenti serie in eadem sede, & Ecclesia habuisse, quod multi imprudenter negant, quòd cum homine Catholico disputem, probandum est. Sed utrum eodem Firmitatis Fidei, & Authoritatis Infallibilis ad confirmandum in Fide Cæteros Privilegio, quod *Petro* assignavimus, fruiti fuerint ac fruantur illius successores? non nunc de privata cujusque Fide & Authoritate, sed de Publica, quæ dignitatis & Cathedræ Comes est, & ad regimen Eccesiæ pertinet, quæ diversa quidem argumenta sunt, instituo quæstionem.

Qua in re omnino affirmandum idem quod in *Petro* fuit privilegium cum eadem prærogativa in successoribus esse. Id ratione constat. Nam

uti

uti ex Patribus ſupra diximus, Chriſtus Dominus ita Petrum Caput & Paſtorem Eccleſiæ ſuæ inſtituit, non ut pro ejus vita duntaxat dignitatem, primatumque inſtitueret, Eccleſiamque ejuſdem vitæ periodo terminaret, ſed ut in Petro & Eccleſia ſui temporis, formam quæ futura erat, Paſtorum & Greges in Eccleſia ſua perpetuo duraturam præſtitueret ac demonſtraret. Quod ſi quævis Hominum Reſpublica, cum Regem ſibi vel Principem deligit, cui ſe regendam committit, non de eo tantum cogitat, ſed in poſterum cogitationes ſuas intendit, & futuram Regum, ac Principum ſucceſſionem, in eo quem deligit, deſtinat & providet, quanto majori jure Chriſtus Eccleſiæ ſuæ eâdem ratione conſulere debuit, cum eam perpetuam conſtantemque formaret? Negare quiſquã Regni temporalis, & caduci civis non audeat Reges ſuos legitimos eſſe, qui à Primo ſunt deducti, & audebit Catholicus quiſquam Romanos Pontifices juſtos ac germanos eſſe Eccleſiæ ſpiritualis ac æternæ paſtores inficiari? Ergone deſinet à Chriſto Domino *Petro* authoritate Divina collata poteſtas? æternabit Regibus à populis authoritate humanâ juriſdictio attributa? Pudeat quenquam, tam ineptè & abſurdè ratiocinari.

Sed ſacrat us rem pendamus. Textus ipſe nos docet Chriſtum de Futuro ad finem uſque mundi ſtatu Eccleſiæ cogitaſſe, ac egiſſe. Quorſum enim ſpectat illud *Ædificabo Eccleſiam meam?* Ac *ſuper hanc Petram*, & illud *Portæ Inferi non prævalebunt adverſus*

ſus eam. Et aliud *Ut non deficiat Fides tua.* Et aliud *Converſus confirma Fratres tuos.* In quo loco ſumma vis eſt. Nam Fratres confirmandi à *Petro* Apoſtoli non erant, igitur alii erant Fratres Apoſtolis ſucceſſuri, qui in Fratrum nomen & locum ſuccederent. Hos igitur diuerſos perſonis, pares dignitate, pontifex alius à *Petro* perſonâ, idem loco, & authoritate confirmaturus erat. Jam verò locus ille Matthæi ultimo : *Ecce ego vobiſcum ſum uſque ad Conſummationem ſeculi* curam iſtam providentiamque deſignat. Nec enim cum Apoſtolis tantum, qui non eò uſque victuri erant; ſed cum eorum ſucceſſoribus ad conſummationem ſeculi duraturis futurus erat, uti Auguſtinus lib 6. de Geneſi ad litter. c. 8. & Theophylactus hic exponunt.

Nec Patres hac in veritate probanda minus, quàm in *Petri* dignitate, & authoritate aſſerenda acres, vehementesque fuerunt, quemadmodum ſupra indicavimus : nunc moſtramus. Igitur Cyprianus lib. de Unit. Eccleſiæ initio, *Ut unitatem manifeſtaret, unam Cathedram conſtituit, & unitatis ejuſdem originem ab uno incipientem ſuâ authoritate diſpoſuit.* Et Epiſt. 27. Dominus noſter Eccleſiæ ſuæ rationem diſponens in Evangelio loquitur, & dicit *Petro*, Ego dico tibi quiâ tu es *Petrus*, & ſupra hanc *Petram* ædificabo Eccleſia meam. Ac infra. *Inde per temporum & ſucceſſionum vices Epiſcoporum ordinatio, et Eccleſiæ ratio decurrit, ut Eccleſia ſupra* Epiſcopos *conſtituatur, & omnis actus Ec-*

 cleſiæ

clesiæ per eosdem præpositos gubernetur. Eodem sensu dixit Chrysostomus lib. 2. de sacerdot. versans locum Joan. 21. quanam de Causâ Christus sanguinem effudit suum? Certè ut pecudes eas acquireret, quarum curam tum Petro, tum Petri successoribus committebat. Idque deinceps probat. Unde rectè breviter que Ambrosius in Psal. 40. intulit ex illis verbis Tu es *Petrus*, &c. *Ubi Ecclesia ibi Petrus*, id est, *Petri* successor Pontifex Romanus, & addit appositè *Ubi Ecclesia ibi nulla mors*, *sed vita æterna*: quia etsi *Petrus*, & qui ei succedent singuli moriantur, Ecclesia & vivit, & æternat. Philippi Presbyteri in Conc. Ephes. Tom. 2. Concil. c. 16. luculentum testimonium est. *Nulli dubium imo seculis omnibus notum, Sanctum Petrum Apostolorum Principem & Caput, Ecclesiæ Catholicæ Fundamentum per Successores suos hucusque semper vivere, causasque decernere, semperque victurum esse. Hujus itaque Ordinarius successor Papa Cœlestinus nos ad hanc Synodum misit.* Id nemo melius Augustino vidit, & confirmavit, uti supra commemoravimus, semper enim in *Petro* publicam pro tota Ecclesia Personam agnovit. Ejus autem rei idoneam rationem affert Enarrat. 1. in Psal. 108. loquens de Juda Judæorum Populum representante. *Sicut enim* inquit, *quædam dicuntur, quæ ad Apostolum Petrum propriè pertinere videantur, nec tamen illustrem habent intellectum, nisi cum referuntur ad Ecclesiam, cujus ille agnoscitur in figura gestasse personam propter Primatum quem in discipulis habuit. Ita Judas quodammodo personam*

sonam sustinet inimicorum Christi Judæorum. Ubi observo Augustinum in *Petro* agnovisse, & Primatum,& veram Ecclesiæ sustinuisse Personam, quòd de Juda *Quodammodo* dixit,ut innueret multum inter utranque Repræsentationem interesse. Cum Judas umbratilis Judæorum,Petrus solida & germana Ecclesiæ Persona repræsentando existeret. Quod adhuc accuratiùs expressit tract. 124. in Joan. post med. expendens illa verba Evangelij *Dimitte nobis debita nostra,* &c. *Hoc agit* Ecclesia *spe beatâ in hac vita ærũnosâ: cujus* Ecclesiæ *Petrus Apostolus propter Apostolatus sui Primatum gerebat figuratâ generalitate Personã. Quod enim ad ipsum propriè pertinet, naturâ unus homo erat, gratiâ unus Christianus, abundantiore Gratiâ unus, idemque Apostolus. Sed quando ei dictum est, Tibi dabo Claves Regni Cœlorum. Universalem significabat* Ecclesiam. Rectè omninò, nam ista repræsentatio Ecclesiæ supponebat in *Petro* dotes & virtutes quibus abundabat, & dona quibus cæteros antecedebat: ac iis ipsis Ecclesiam significabat, ut sicut in eo erant, ita in Ecclesia essent futura. Et lib. de Agone Christiano c. 30: *Non enim sine causa inter omnes Apostolos hujus* Ecclesiæ *Catholicæ personam sustinet* Petrus. *Huic enim* Ecclesiæ *Claves Regni Cœlorum datæ sunt, cum* Petro *datæ sunt. Et cum ei dicitur ad omnes dicitur Amas me? Pasce Oves meas.* Non quod singulis eodem modo quo *Petro* concessa sint singula, sed pro varietate munerum & personarum: quemadmodum postea nos idem Augustinus docebit. His enim locis non æqualitatem, sed perpetuitatem, & proportionem significat:

 aliòqui

alioqui omne Regimen Ecclesiæ confunderetur, si omnia essent promiscua. Unde Serm. 33. de verbis Apost. c. 2. *Respondit Petrus unus pro omnibus, quia unitas in omnibus.* Ecce unitatem, videamus distinctionem, ac retentis muneribus proportionem. Serm. 13. de Verb. Dom. c. 1. *Ipse enim Petrus in Apostolorum ordine Primus, in Christi amore promptissimus sæpè unus respondet pro omnibus.* En Personæ & muneris distinctionem cum unitate in Fide. Hæc communis, illud proprium, repræsentata Ecclesiæ fide, servata dignitate. Clarius c. 2. *Idem ergo Petrus à Petra cognominatus, beatus, Ecclesiæ figuram portans, Apostolatus Principatum tenens.* Viden? ut Ecclesiæ publicam Personam sustinens, propriam servat prærogativam principatus? Ea nimirum erat Figuræ conditio, ut quod futurum erat in Ecclesia significaret, cum autem in ea Caput & membra essent futura. *Petrus* qui caput erat, quid capiti conveniret propriè, quid membris metaphoricè indicabat. Ita qui futuri erant in Ecclesia Capita in Petro capite exprimebantur, qui membra in Petro Fideli adumbrabantur.

Neque hoc acumini dandum est meo, aut in Augustinum affectui: sed studio veritatis. Ac ut id appareat audiamus Augustinum servantem Decorum Dignitatis Petri, impositâ communi fragilitatis Fidelium personâ. Loquens de Pœnitentibus Epist. 108. ad Seleucianum sic ait. *Quod autem dicitur Petrus egisse Pœnitentiam, cavendum est, ne ita putetur egisse quomodo agunt in Ecclesia qui pænitentes vocantur. Et quis hoc ferat ut primum Apostolū inter tales pœnitentes numerandum putemus?* Itaque

Itaque Quod de Deo Adamum formante dixit Tertullianus: *Cogitasse Christum cum figurabat Adamum* id de Christo Petrum instituente Augustinus aptè ad Ecclesiam convertit. *Eum in* Petro *formando* Ecclesiam *præformasse.*

Quascunque igitur Prærogativas *Petrus* Publicam Principis & Capitis Ecclesiæ Personam gerens à Christo accepit, & retinuit ipse, & ad successores transtulit. Inter eas unam inprimis fuisse Authoritatem in definiendo, & judicando supremam, nemo inficias ierit qui Sanctorum Patrum monumenta evolvat. Ac primum id Pontifices ipsi Romani, qui proprij sunt ac domestici Testes fatentur: quibus non ideo abroganda est fides, quod in Causa propria testimonium reddunt, cum præterquam quod omnium consensus firmum sit argumentum veritatis, ipsi sanctissimi viri & integerrimis moribus fuerint: ac nemo melius quid sibi liceat quidve conveniat, quàm quibus ea est Potestas tradita cognoscit. Equidem non video cur minus credamus Catholicis Pontificibus nostris, quàm Calvinistæ & Cæteri Heterodoxi Regibus ac Principibus suis suam Jurisdictionem & authoritatem affirmantibus credunt. Itaque ferant nos Pontificibus summis *Petri* successoribus duce Scripturâ & traditione fidem adhibere, quando ij Principibus suis ad astruendam pro libitu Potestatem propriam, & vindicandam alienam credere volunt. Nec ego nunc de Primatu dignitatis, sed de pondere Authoritatis (quæ meæ sunt partes) ago. Igitur Euaristus Epist. 1. *Romanum* Episcopum *Caput vocat*

ad quod in dubiis recurrendum est. Id Anacletus antea, Epist. 1. dixerat, & Alexander. 1. & Sixtus 1. id Anicetus, id Eleutherius, id Victor in Epistolis suis dixerunt. Zephyrinus Epist. 1. ex loco Matth. 16. Romanæ Ecclesiæ authoritatem probat, ad cæteras instruendas: & ad finem ait: *Memor enim sum me sub illius nomine Ecclesiæ præsidere, cujus à Domino Jesu Christo est glorificata confessio, & cujus Fidei omnes semper destruit errores.* Consentiunt Anterus ad Episcopos Bæticos, & Fabianus Epist. 1. 2. & 3. Cornelius Epist. 46. inter Epistolas Cypriani, & Lucius in Epist. ad Occidentales. Sixtus 11. Epist. 1. Ac Dionysius Epist. 2. ad Severum Episcopum: *Ab initio*, ait, *tantam accepimus à Beato Petro Apostolorum Principe fiduciam, ut habeamus authoritatem auxiliante Domino Universali Ecclesiæ subvenire.* Quod Felix Epist. 1. confirmat, & Marcellus Epist. 1. calculum addit. Adjicitque *Nullam Synodum legitimè fieri posse sine Romanæ sedis authoritate.* Eusebius Epist. 3. Marcus Epist. ad Athanasium & Episcopos Ægypti, & Julius 1. Epist. ad Orientales. & Liberius in Rescripto ad Athanasium, & Felix 11. subscribunt. Id Damasus probat Epist. 2. ad Episcopos Africæ, & Siricius Epist. 1. ad Himerium. Illud præclare jacit, *Portamus onera omnium Ecclesiarum, imo in nobis portat Beatus Apostolus Petrus.* Nec minus Anastasius ad Burgundicos & Germanicos Episcopos. *Exigit*, inquit, *dilectio vestra ex authoritate Sedis Apostolicæ vestris respondere Consultis.* Sed nemo id

id sæpius ac luculentius confirmat, quam Innocentius I. tempore Augustini quo maximè Eccesiæ Romanæ authoritas viguit summi hujus Doctoris firmata oraculis, quæ paulo post afferemus. Itaque Innocentius Epist. 1. ad Victricium. 2. ad Exuper. 3. ad Innocentium. 17. ad Arcadium. 27. ad Episcopos Macedoniæ 29. ad Decentium Epist. 31. & 32. ad Concilium Carthaginense, & Milevitanum Apostolicam authoritatem asserit & illustrat. Sequitur Zozimus. Epist. 1. ad Hesychium & Bonifacius 1. Epist. 2. ad Episcopos Galliæ. & Epist. 3. ad Hilarium. & Cœlestinus. 1. Epist. 1. ad Episcopos Viennenses & Narbonenses. & Epist. 4. ad Ecclesiam Constantinopolit. & Epist. 5. ad Nestorium. Qui deinceps successerunt à Leone I. Usque ad Innocentium III. ab eo ad nostra usque tempora magni profecto & Authores & vindices hujusce Authoritatis Pontificiæ extiterunt. Quorundam locos tantum indico. Hilarij Epist. 3. ad Ascanium. Gelasij 1. Epist. ad Episcopos Dardaniæ, & 6. ad Episcopos Lucaniæ & Epist. 10. ad Anastasium. & Epist. 11. ad Dardanos. & in Commonit. ad Faustum, & in Decreto de Apocryphis Scripturis. Anastasij 2. in Epist. ad Anastasium Augustum. & Symmachi in Apologet. contra eundem. & Hormisdæ Epist. 1. ad eundem met Imperatorem, & Epist. 22. & sequentib. ad Justinum Imperatorem. Bonifacij 11. in Epist. ad Eulalium. Joannis 11. Epist. 2. ad Justinianum. Vigilii Epist. 1. c. 7. & Epist. 4. ad Universum populum Dei. Pelagij 1.

in Epiſt. 1. ad Vigilium & Epiſt. 3. & 5. Joannis III. in Epiſt. 3. ad Epiſcopos Germaniæ, Pelagij II. Epiſt. 1. contra Joannem Patriarcham Conſtantinopolitanum. Honorij 1. ad Eduinum Regem Anglorum, & Honorium Epiſcopum. Leonis II. Epiſt. ad Epiſcopos Hiſpaniæ. Benedicti II. Epiſt. ad Concilium Toletanum 14. Agathonis Epiſt. ad Conſtantinum Imperatorem. quæ habetur in 6. Synodo. Adriani 1. Epiſt. ad Conſtantinum & Jrenen. quæ in 7. Synodo exhibetur: præcipuè parte 2. quæ in Vaticana Bibliotheca ſervatur. Nicolai I. Epiſt. 6. ad Phocium. & Epiſt. 10. ad Epiſcopos Conſtantinopolitanæ Sedi Subjectos, & 18. 20. & 30. Joannes VIII. Epiſt. 73. ad Lambertum. Leonis IX. in Apologia contra Michaelem & Leonem & Epiſt. ad Petrum Antiochenum, & ad Conſtantinum Monachum Imperatorem. Gregorii VII. Epiſt. 10. lib. 3. Epiſt. ad Henricum Regem. Innocentij III. Serm. 2. de Conſecratione Pontificis. *Cæterorum* Recentioris memoriæ Pontificum locos adducere omitto, quòd de iis nemo dubitat, quin authoritatem ſibi eam tanquam Romanæ Sedis propriam vendicarint, ac eam ſæpe exercuerint. Qui ſcire id exactius velit, Sacrorum Canonum, & Conſtitutionum, et Bullarum libros evolvat.

Delecta certorum Pontificum antiquiorum teſtimonia operæ pretium erit adducere. Ac primum Leo 1. hanc Authoritatis in doctrina Prærogativam egregie aſſerit & confirmat. Ita Epiſt. 4. Paſtorem ſe Univerſalem totius Eccleſiæ agnoſcit:

Divinis

Divinis, inquit, *præceptis, & Apostolicis monitis incitamur ut pro omnium Ecclesiarum statu impigro vigilemus affectu.* Idem inculcat Epist. 84. ad Anastasium Episcopum Thessalonic. & 89. ad Episcopos Viennensis Provinciæ, & luculenter admodum in Sermonibus de Assumptione sua, præsertim 3. Sed duo maximè loci notandi. Alter in Epist. 47. ad Synodum Chalcedonensem, in qua cum dixisset, Ex voluntate Imperatoris indictum esse Concilium, ait *Beatissimi Petri Apostoli jure atque honore servato.* Quod summum erat, nec ei poterat derogari. Et infra cujusmodi illud sit ostendit declarans, *se in ea Universali Synodo per suos vicarios præsidere.* Aptissima item sunt Epist. 53. & 54. & 55. Sed illud in hac ultimâ ad Pulcheriam Augustam pulcherrimum ad Pontificiam authoritatem circa res Fidei commendandam. *Consensiones Episcoporum, Sanctorum Canonum, in Nicena Synodo conditorum regulis repugnantes unitâ nobiscum vestræ Fidei pietate in irritum mittimus, & per AUTHORITATEM BEATI PETRI generali prorsus definitione cassamus.* En à quo Authoritatem ad rem tantam tamque gravem circa doctrinam Leo acceperit, id est, à Primo ac Principe Ecclesiæ Petro, qui eam per aliorum sibi succedentium Pontificum manus ad Leonem inviolabili jure transmiserat. Suffragatur haud multum à Leone tempore dissitus uno, tantùm interposito Hilario Sardo, Romanus Pontifex Simplicius Tiburtinus. Epist. 1. & 3. ad Zenonem Imperatorem, in qua sic *Perstat in successoribus*

M *suis,*

suis, (id est, ipsius Petri) *hæc & eadem Apostolicæ norma doctrinæ, cui Dominus totius curam ovilis injunxit.* Et Epist. 3. ad Acatium. *Quia Sanctæ memoriæ* Prædecessorum *nostrorum extante doctrinâ, contra quam nefas est disputare quisquis rectè sapere videtur, novis assertionibus non indiget edoceri.* Ejusdem modi habet Epist. 9. & 13. ad Zenonem Augustum. Tertius se addit Comes Gregorius Magnus, ingens suo nomine pondus trahens.

Nemo solidiùs, nemo videniùs, nemo in copiosius de Pontificia authoritate tractavit. Ubique occurrunt exempla, sed quosdam illustriorum locos designabo. Epist 24. & 71. & lib. 2. Indict. p.11. Epist. 7. & lib. 4. Epist. Epist. 54. & lib. 7. Epist. Epist. 125. & super 5. Psalm. Pœnitent. & Homil 21. in Evangel. & alibi sæpe. Pauca in rem profero. lib. 6. indict. 15. c. 37. alias 201. ait: *Quis est qui nesciat Sanctam Ecclesiam, in Apostolorum* Principis *soliditate firmatam?* & l. 7. Epist. 123. *Quæ semel Apostolicæ Sedis Authoritate Sancita sunt nil egent firmitatis.* Ita duobus hisce locis P*etri* & successorum unam & eandem esse Firmitatem & authoritatem comprobavit.

Hæc testimonia suspecta videri non debent, imo si rectè calculum ponamus, justa et idonea, quod propter Heterodoxos dico, qui infirmant. Nam iis ego illud impingo. Cum historiam Regum suorum scribunt, eò sibi majorem fidem conciliant, quòd præmonent, se Regia Tabularia, & Autographa in iis servata consuluisse, perinde ac plus fidei mereantur, cum tamen ipsorum Regum

man-

mandata, & ſcripta: & quædam ab ipſis & confecta, et obſignata ſint. Quod ſi quis illarum Chartarum authoritatem elevet, ſuccenſent, et ferre non poſſunt. Quâ fronte igitur tot Pontificum Sanctiſſimorum teſtimonia ex arcanis veterum tabulariorum viſceribus deprompta impugnant, et irrident, cum præſertim ab ipſis ſint Authoribus partim ſcripta, partim dictata. Omnia certè bona fide publici jurisfacta. Si fidem habui volunt Diplomatis Regum iiſque tanquam incorruptis teſtimoniis utuntur, cur quæſo elevant Authoritatem ſummorum Pontificum in Chartis illis Virginibus illibatâ fide cuſtoditis clauſam? Igitur aut credant noſtra, aut non credant ſuis: nec velint Religioſiores erga Regum ſuorum Diplomata, quam erga Pontificia Decreta: cum nec illi Reges illos priſcos niſi famâ et traditione noverint, quorum venerantur monumenta. Pergo. Hujuſmodi ſupremam quæ in Petro fuit authoritatem in Pontificibus Sedis Romanæ manſiſſe Conciliorum calculis confirmemus. Generalibus maximum pondus ineſt. Horum primum produco. Nicenum Can. 2. ſic. *Epiſcopi in gravioribus Cauſis liberè Apoſtolicam appellent Sedem, atque ad eam quaſi AD MATREM confugiant.* Quæ Mater eſt ubera habet; ut alat Infantes. An non id Petri proprium cui dicitur *Paſce Oves meas*, qui dicit *Quaſi modo geniti infantes ſine dolo lac concupiſcite*? At non ea ſub Petro tum, ſed ſub Julio I. *Mater* erat. Et Can. 39. in Canonibus ex Græco & Arabico tranſlatis: *Ille qui tenet Sedem Romæ Ca-*

put est, Princeps omnium Patriarcharum, quandoquidem ipse est primus SICVT PETRVS, *cui data est potestas in omnes Principes Christianos, & omnes* Po*pulos eorum, ut qui sit Vicarius Christi sit super cunctos Populos & Universam* Ecc*lesiam Christianam.* Igitur quicunque Petro Succedit *SICVT PETRVS* Vicarius est Christi; atque adeo vice Christi, qui veritas est, veritatis est Assertor et Promulgator: etsi Author esse non possit. Concilium Ephesinum sic Epist. ad Cœlestinum Tom. 4. Synodi c. 17. E*st enim vobis in more positum, ut in omnibus celebres sitis, studiaque vestra solida* Eccle*siarum firmamenta constituatis.* A *Firma* & *Solida Petra* Petro *firmamenta solida* Summi Pontifices appellantur. Clarius & luculentius Chalcedonense Concilium Leoni I. Magno testimonium reddidit. Act. 2. lectis Leonis litteris, Patres unanimi omnes consensu congregati dixerunt: *Ita credimus. Petrus per Leonem ita locutus est.* Et in fine Action. 15. à Fr. Laurentio Surio relatæ de eodem Leone. *Alia omnia ab eo definita teneantur tanquam à Vicario Apostolici Throni.* Et supra dixerat: *secundum Claves à Domino definitas.* quæ ex D. Thoma Surius citat. Octava Synodus Sedes Romana vocatur, *sedes Petri Principis Apostolorum.* Ita definitum à Concilio Florentino in litteris unionis: & à Tridentino Sess. 6. c. 1. Et quidem de Authoritate doctrinæ agebant. Hanc statuunt Concilium Romanum 1. sub Sylvestro: & Romanum 3. & 4. sub Symmacho.

&

& Concilium 4. Aurelianense c. 1. & Carthaginense, et Milevitanum sub Innocentio 1. & Africanum sub Bonifacio c. 35. Idem Turonicum 2.c.21. Bracharense 1. c. 18. 22. 23. Toletanum 1. in Assert. Fidei. & 3. Can. 1. sub Pelagio 2. Ex quo apparet hanc Petri Prærogativam ad successores cum dignitate pariter transiisse.

Id verò aliis fortissimis argumentis confirmatur.

Primùm esto ab ipsa Regum institutione petitum quod supra tetigi. Nam quæcunque sibi Respublica Reges constituit, etsi unum hominem singularem creaverit, eo ipso tamen voluit, ut ad sequentes Reges eadem dignitas, & Potestas Regia perveniret: imo & ipsi eam Reges jure suo, uti quisque succederet, vindicabat. Ita Judices primum apud Hebræos, ita Reges deinde, nec tantum ij qui jure hæreditario & sanguinis, uti Reges Judæ, sed etiam qui aut electionis judicio, aut vj armorum Regnum vindicabant, uti Israel. Ita Duces postea usque ad Hyrcanum in sacris litteris Rempub. gesserunt. Hac ratione Romæ Reges, Consules, Imperatores, pari acceptâ & traditâ potestate imperarunt. Id omnes Populi ex quo cœpti sunt ab uno vel pluribus regi rem altè repetendo evenisse comperient. Fuerunt sanè qui ambigerent, An quis jure occupasset imperium: nemo tamen, qui semel rectè & ritè capesseret, de eo An integram potestatem accepisset, dubitavit.

Secundum esto à Summorum Pontificum iusti-

tutione ac ſerie deductum. Ex quo enim Aaron Inauguratus eſt Pontifex : dum ea floruit Reſpub. ad Hyrcanum, imo et ad Caipham et Ananiam Par omnium qui ſunt deinceps inſtituti Pontifices dignitas fuit. Hæc verò non nuda, ſed ſuis ornata prærogativis per manus eſt ſuccedentium tranſmiſſa. Nec enim ſolum in familia Eleazar uſque ad Ozi Abnepotem, ſed & in Familia Ithamar quæ in Abiathar Abnepotem Heli deſiit, integra & illibata dignitas viguit. Quæ etiam tempore Regum ad Captivitatem uſque Babylonicam ad Eleazari rurſum revocata Poſteros, per tredecim (tot enim ſunt) à Sadoc ad Saraiam Pontifices perduravit. Poſt Captivitatem, libertate Judæis, & Patriâ reſtitutâ iterum Pontificia dignitas revixit, & ad Machabæorum uſque ætatem à Joſue Joſedeci Filio ad Joannem Hyrcanum Simonis Filium duorum ſupra viginti Pontificum ſeries eſt perducta. Poſtea etſi conciſa, & malis artibus, quod jam antea teracciderat, contaminata, non ideo tamen gradu cecidit, ſed in eo ſtetit, & ſuam Prærogativam retinuit. Nam niſi retineret Caiphas Pontifex non prophetaret, nec Paulus Ananiam cui maledixerat dolens reveretur. Qua de re proximâ quæſtione dicemus. Nunc ſatis eſt ex hujuſmodi exemplo colligere: quod Synagogæ conceſſum fuit, id Romanæ Eccleſiæ non negandum: ſum ea ſit Unica Columba, & ſponſa Chriſti cum quo unum Corpus efficit, & Fide conjuncta, & Amore copulata.

Tertium

Tertium eſt abipſa experientia ſumptum. Videmus enim quam Firmitatem Chriſtus Petro, ac in eo Eccleſiæ ſuæ promiſerat, eam in Romana Sede ejuſque Epiſcopis impletam. Si enim oculorum aciem ad reliquas quæ Principes habitæ, et Patriarchales Eccleſiæ, convertamus, perſpiciemus omnes unam poſt aliam corruiſſe; Nulſamque earum præter Romanam hodie ſupereſſe. Sanè Hieroſolymitana Eccleſia haud ita multò poſt Chriſti mortem graſſante ferro cum ipſa eſt urbe everſa. Antiochena, & Alexandrina diutius, ſed non multis ſeculis manſerunt. Conſtantinopolitana, uti Romana altera, longius latiuſque floruit. Sed tãdem deſiit, & à Bonifacio IV. cum Hieroſolymitana reſtituta vigere tamen diu non potuit. Sola Romana ſuper Petram fundata perſtitit immobilis, nec ullis fuit unquam machinis expugnata. Imo ea paulatim creſcens magnitudine ſuâ complevit Orbem, & quod Romanum ſibi vendicavit Imperium, obtitinuit, ut iiſdem quibus ſol ſpatiis regiones illa terminaret ſuas, & illud in eam Principis Poetæ, an Vatis; quadraret.

En hujus Petri auſpiciis illa inclyta Roma
Imperium terris, animos æquabit Olympo.
Totumque una ſibi muro circumdabit Orbem
Antiquæ Fidei.

Nec alio ſæpius Patres adverſus Heterodoxos ac vehementius utuntur argumento, quàm iſto Perpetuæ

petuæ Firmitatis, & ſucceſſionis in Romana ſede Epiſcoporum continenti ſerie ad fidei vinculũ apte deductorum: quemadmodum quæſtione proximâ videbimus. Itaque Divino Conſilio providit Deus ut in Romana Eccleſia tanquam Aurea Catena è Cœlo ad nos demiſſa, Homericâ meliore, jam inde à Petro poſt vincula, perpetua Pontificum inſtar Annulorum, ſibi nexorum, & cohærentium ſeries ad noſtra uſque tempora perveniret. Similitudine eò libentius utor, quòd video rem continere. Nam in vinculis *Petri* illud haud temerè obſervo. *C*um Eudocia Imperatrix Hieroſolymitanam *C*atenam *R*omam ad *P*ontificem miſiſſet: iſque eam cum *R*omana contuliſſet, ſubito ſibi hæſiſſe, & unam ex duabus extitiſſe. Perinde ac Poteſtas Ligandi Petro à Chriſto data in Judæa, cum *R*omana ita connecteretur, ut in unam coaluiſſet. Unde *S.* Petri ad Vincula *R*omæ ſolennitas & Eccleſia conſtituta.

Quartum etſi Profanum quiddam contineat aptum videtur, & nobile argumentum. Singuli quique Sectarum Philoſoſophicarum Authores, cùm eas inſtituiſſent, ſcholas erexerunt, in quibus diſcipulos erudirent, qui ſibi ſuccederent, et quam acceperant doctrinam continuarent, ne interirent, ſed in poſterum perennarent. Id primum Pythagoras in Italia, ut Italicam: id poſtea Plato Athenis in Academia, ut Academicam: id deinceps Ariſtoteles in Lyceo ut Peripateticam: Id Zeno in Porticu, ut Stoicam: id Epicurus in Hortis, ut Epicuream conſer-

conservaret: delectis præstantibus ex discipulorum numero præceptoribus egerunt, nè sui nominis memoria, & documenta sectæ intercidérent, cum omnes illæ umbratiles essent & fucatæ, quædam etiam futiles, aliquæ à recta ratione & libero homine alienæ. Quod si ii tantô studio & solicitudine id curarunt, quomodo Christus vera Patris Sapientia, & germanæ ac solidæ doctrinæ Author, cum Ecclesiam suam institueret, & in eâ Cathedram locasset, soli Petro regendam traderet: nec quicquam de successoribus in-posterum cogitaret? Cum præsertim eâ quam docuit Fide, ac juxta eam vivendi ratione salus æterna hominum niteretur. Pudeat Heterodoxos, quorum nonnulli ingenio & scientiâ valent, sectarum gymnasia Dei Ecclesiæ anteponere: negare erubescant à Christo minorem habitam esse Firmitatis Ecclesiæ suæ, quam à prophanis illis Philosophis Sectarum suarum habita fuerit rationem, cum turpe sit ac ineptũ dicere miseros mortales, fragiles & caducos, de Immortalitate scholarum suarum cogitasse: Christum verò Æternum Dei Filium hanc de Ecclesia sua stabilienda curam abjecisse. Maneat igitur Christum Dominum ita Petrum Ecclesiæ Catholicæ Caput & Principem instituisse, ut vellet post-eum successores fore, qui Petri Personam sustinerent, eâdemque dignitate & authoritate fruerentur: & in quibus eadem Fidei firmitas & Doctrinæ Puritas remaneret.

QUÆSTIO II.

De Infallibilitate Authoritatis Pontificiæ.

ARTICULUS I.

Pontificum successio, & unius in iis & cum iis doctrinæ consensio Authoritatem Confirmat.

CUm Ecclesia Christi unum ac Virgineum Corpus sit: una item sit oportet & Fides & doctrina, qua membra nectantur, & in unum Corpus coalescant. Necesse autem est, ut hoc corpus suum caput habeat; quod cum emineat dignitate, nexu Fidei cetera membra contineat, & justum cum iis corpus efficiat. Aquo qui dissiliat intra Ecclesiam esse non possit. Itaque ex communione Unitatis argumentum sumitur, ut qui scire velit, An sit in Corpore Christi, is omnino tenere debeat, An cum eodem in Fide doctrinaque concordet. Unde item sequitur, si una & Incorrupta est Fides, in quo ea corpore fuerit puram & illibatam esse, nec posse aliquâ ratione corrumpi.

Igitur

Igitur si probem Fidem Catholicam ex communione cum Romana Ecclesia, & hanc ex perpetua in ea Pontificum successione firmari, efficiam, ut appareat & Pontificum Fidem, et Authoritatem nunquam defecisse. Nil itaque frequentius occurrit in Patribus, quàm istud ex successione in Romanam Cathedram Pontificum pro unitate ac Firmitate Fidei argumentum: quod sane firmum non esset, si ii in rebus Fidei errare fallive potuissent. Quid enim quæso interesset ad probandam Catholicæ Ecclesiæ veritatem series illa continuata Pontificum, nisi ii non magis inter se connexi, quam in Fide concordes extitissent: non enim, opinor, loci & numeri, sed sensus et doctrinæ ratio habetur. Quare cum Petri Fides et Authoritas, quemadmodum ante ostendimus fuerit firma et infallibilis, quia erat ejus Ecclesiæ Caput & Pastor, quæ oves omnium Fidelium continebat: ita et qui Petro eo in munere successerunt, similem cum Cathedra, et potestate Fidem et Authoritatem habuerunt, ac de singulis intelligitur illud Christi à nobis supra adductum, & explicatum. *Oravi pro te Petre, ut non deficiat Fides tua, et tu aliquando conversus confirma Fratres tuos.* Incipiamus à Martyre, quem Augustinus gloriossimum vocare solet, Cypriano. Is Epist. 40. circa medium. *Una Ecclesia & Cathedra una super Petrum Domini voce fundata.* En fundamentum; Successionem Irenæus auspicetur. lib. 3. contra hæreses cap. 3. *Quoniam longum est omnium Ecclesi-*

arum numerare successiones maximæ & antiquissimæ & omnibus cognitæ à gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo Romæ fundatæ & constitutæ Ecclesiæ eam quam habet ab Apostolis traditionem & anuntiatam hominibus fidem per Successionem Episcoporum pervenientem usque ad nos indicantes, omnes eos, qui quoquo modo, vel per sui placentiam malam, vel vanam gloriam, vel per cæcitatem & malam sententiam præterquam oportet colligunt. Ad hanc enim Ecclesiam propter Potentiorem Principalitatem necesse est omnem convenire Ecclesiam: hoc est, eos qui sunt undique Fideles, in qua semper ab his qui sunt undique conservata est ea, quæ est ab Apostolis traditio. Ecce successio, et in successione traditio ejusdem Fidei à Petro acceptæ, et à Paulo confirmatæ. Quæ si in quoquam Pontifice defecisset, non constaret successionis argumentum. At valet illud, quia teste Ruffino in principio Exposit. Symboli. *Neque hæresis ulla illic sumpsit exordium, & mos ibi servatur antiquus.* Idcirco ad Donatistas Augustinus in Psalmo contra Partem Donati, *Dolor est* ait, *cum vos videmus præcisos ita jacere. Numerate Sacerdotes vel ab ipsa Petri sede, & in ordine illo patrum quis cui successit videte. Ipsa est Petra quam non vincunt superbæ inferorum Portæ.* Successores Petri Pontifices Romanos jubet inspici, et in eos intuendo Fidem Petri agnoscere à Petra ductam, et in successoribus conservatam. Quare optimè Tertullianus lib. de Præscript. c. 36. *Habes* inquit *Romam unde nobis quoque authoritas præsto est.* Statn

felix

felix Ecclesia cui totam doctrinam Apostoli cum sanguine suo profuderunt. Successionem autem Pontificum Romæ, quam sedem Authoritatis esse vult, proponit lib. 5. contra Marcionem, ubi loquens de Apostolorum discipulis, qui *Successere per Orbem* pergit Romanos à Petro Pontifices numerare.

Ex quibus electum magnum plebique probatum
Hac Cathedrâ Petrus, quâ sederat ipse locatum
Maxima Roma Linum primum considere jussit.

& usque ad Telesphorum decurrit: & addit

Constabat pietate vigens Ecclesia Romæ
Composita à Petro, cujus successor & ipse
Jam que loco nonô Cathedram suscepit Hyginus.

Et alios deinde recenset. Libro de Præscription. Eleutherii mentionem facit: & *Doctrinam Ecclesiæ Romanensis Catholicam* dicit. Eandem successionem sæpe inculcat Optatus Milevitanus contra Parmenianum Donatistam. Unum locum lib. 2. dabo. *Videndum est, qui & ubi prior Cathedra sederit.* Tum infra, *Negare non potes scire te in urbe Roma Petro primum Cathedram Episcopalem esse collatam, in qua sederit omnium Apostolorum Caput* Petrus, *in qua una Cathedra Unitas ab omnibus servaretur.* Quomodo autem servaretur Unitas, si quis Pontificum à Fide defecisset? Nemo itaque disjunctus & avulsus, Unde sequitur: *Ergo Cathedra Unita quæ est prima de*

dotibus, *sedit prior Petrus*, *cui successit Linus*, *Lino Clemens*, *Clementi Anacletus*, & deinceps usque ad *Siricium* Concinit ex Græcorum Choro Epiphanius: qui cum in Anchorato dicat Petrum & Petram firmissimam esse, et Fundamentum Romanæ Ecclesiæ firmum jecisse.: Hæresi 27. circa finem seriem Romanorum Pontificum accuratè refert, et ex ea successionem Doctrinæ deducit, subditque. *Ne quis miretur*, *quod singularia ita exactè recensemus*, *per hæc enim semper claritas ostenditur.* Lumina igitur sint oportet omnia, ex quibus claritas existit. Accinit Hieronymus lib. de scriptor. Ecclesiast. Pontificum serie evolutâ. Eodem argumento utuntur Pontifices ipsi, cum authoritatem suam vindicare, & doctrinam confirmare volunt. Ita Anicetus Epist. unica. Eleuther. c. 6. Victor Epist. 1. ad Theophylum. Zephyrinus Epist. 1. Anterus Epist. ad Episcopos Bætic. et Toletan. Fabianus Epist. 1. Sixtus II. Epist. 1. Melchiades Epist. ad Episcopos Hispaniæ. Innocentius I. Epist. 31. et 32. ad concilia Carthag. et Milevit. Zozimus ad Hesichium. Bonifacius ad Hilarium, et ad Episcopos Galliæ. Cælestinus 1. epist. 4. ad Constantinopol. *E*cclesiam. Leo Papa *S*ermonibus de Assumpt. sua. Simplicius Epist. 1. ad Zenonem. Episcopum et Epist. 3. ad Zenonem Imperatorem. Et Epist. 5. ad Acatium: alii que pene omnes. Quibus id propositum est, ut ex successione in *C*athedram Authoritatem & Doctrinam suam probent, & vindicent: quod ea non posset

colligatio

colligatio everti Christi verborum nexu copulata.

Nemo tamen hoc argumentum copiosiùs versavit Augustino adversus Donatistas, Novatorum Patriarchas, disputans: quos omnes tam accuratè exactéque confutat, ut præsentes oculis vidisse, futuros mente prævidisse, & in eos quæ tum jaciebat tela destinasse animo videatur: quod observant quotquot fermè contra Novatores pro Romanæ & Catholicæ Ecclesiæ veritate ac dignitate pugnant. Ex quibus vir gravissimus Maldonatus sic c. 13. Matthæi n. 47. *Soleo dicere Divum Augustinum nullum hæreticorum genus tam strenuè, atque Donatistas refutasse, & illos tot libros quot adversus illos composuit, non tam contra illos, quàm contra longe post futuros Lutheranos & Calvinistas composuisse: tantum opus esse, ut qui eos legit pro Donatistarum, Calvinistarum, & Lutheranorum nomen ponat.* Id ego sum legendo expertus. Nolo autem omnes locos commemorare, nam infinitum id esset. Seligo qui loco hæreant, & causam maximè remque contineant. Igitur omisso loco Psalmi contra partem Donati de quo supra, in lib. 2. contra litteras Petiliani c. 51, urgens hæreticum: *Cathedra quid*, inquit, *tibi fecit Romana? In qua Petrus sedit in qua nunc Anastasius sedet.* Et Epist. ad Generosum 165. *Si ordo Episcoporum sibi succedentium considerandus est, quantò certiùs & verè salubriter ab ipso Petro numeramus, cui totius Ecclesiam figuram gerenti Dominus ait, super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, Et portæ inferi non vincent eam. Petro*

enim

enim successit Linus, Lino Clemens, Clementi Anacletus, Anacleto Evaristus, &c. Id ipsum versat lib. 1. cont. Epist. Parmen. c. 5. & lib. 28. contra Faustum. c. 2. In lib. item contra Epistolam Fundamenti c. 4. magnum apud ipsum pondus habet. *Ab ipsa sede Petri, cui pascendas Oves suas post Resurrectionem Dominus commendavit usque ad præsentem* E*piscopatum successio Sacerdotum.* Eandem firmat lib. de utilitate credendi c. 17. Fatetur Augustinus se hoc ad Fidei doctrinam sustinendam magnopere argumento moveri: quod ad confirmandam infallibilem Pontificum Authoritatem me quoque maximè movet. Nam nisi omnium una & certa Fides esset, nullius esset illa successionis series momenti ad Ecclesiæ Romanæ Doctrinam asserendam: neque tantopere Communio cum ea Sede cæteris commendaretur. Signum igitur est: Divinum in ea Sedi aliquid residere, quod occultè inspiret quid ad Universæ Ecclesiæ doctrinam & Regimen pertineat. Itaque in illa continenti Pontificum serie Traditio Disciplinarum fundatur. Hanc verò demonstrare in Romana Sede pergamus.

Testis locuples esto Hieronymus Epist. 57. ad Damasum. *Cathedræ Petri communione consocior: super illam Petram ædificatam* Eccle*siam scio, quicunque extra domum hanc agnum comederit profanus est.* Et in Apolog. contra Ruffinum l. 1. *Fidem suam quam vocat? Eamne qua Romana pollet* E*cclesia? An illam quæ in Origenis voluminibus continetur? Si Romanam*

manam respondet. *Ergo Catholici sumus.* Perinde est esse Romanum, & esse Catholicum. Nam Eusebius Papa. *Hæc quæ dicta sunt rerum probantur effectibus, quia in Sede Apostolica extra maculam semper est Catholica servata Religio.* Observa illud *Extra maculam.* Est enim Ecclesia *tota pulchra*, in qua *non est macula.* Inesset autem si quis Pontifex ipsius Caput, errore esset aliquo maculatum. Aurum est Optimum Caput illud, dum caput est; ac uti ad totum & publicum Corpus pertinet nullis sordibus inquinandum. In quam mentem Gelasius ore aureo Epist. ad Anastasium Augustum. *Hoc est quod Sedes Apostolica magnoperè cavet, ut quia mundo radix est Apostoli gloriosa Confessio, nullâ rimâ pravitatis, nullâ prorsus contagione maculatum. Nam si, quod Deus avertat, quod fieri non posse confidimus, tale aliquid proveniret, unde cuiquam resistere auderemus errori, vel unde correctionem errantibus præberemus?* Consentit Ambrosius lib. de obitu fratris Satyri versus finem de quo ait, *Advocavit ad se Episcopum, neque ullam veram putavit nisi veræ Fidei gratiam, percunctatus que ex eo est: Utrum eam cum Episcopis Catholicis, id est, cum Romana Ecclesia conveniret.* Lib. autem 1. Epist. 4. ad Imperatores Epist. 1. ita scribit, *Totius Orbis Romani Caput Romanam Ecclesiam, atque illam Sacrosanctam Apostolorum Fidem ne turbari sineret obseruanda foret Clementia Vestra: inde enim in omnes Communionis jura dimanant.* Idem confirmat Serm. 2. de Sanctis qui est de Cathedra Petri: & Serm. 11. qui est secundus de Petro & Paulo, in quo

de Romanæ Ecclesiæ firmitate in Fide loquitur.

Quæ si in aliquo nutaret Pontifice infirmum esset Fundamentum: & Ædificii moles laboraret, saltem non esset ea Communio certa, constansque. Id Theodoreti testimonio confirmo: Epist. ad Leonem Papam. *Eam* (id est Romanam Ecclesiam) *insigniter exornat Fides, & fide dignus testis Divinus Apostolus, qui clamat: Fides vestra annuntiatur in universo mundo.* Et Epist. ad Renatum Presbyterum Romanum, quam gravissimi Authores citant. *Tenet Sancta ista Fides gubernacula regendarum cuncti Orbis Ecclesiarum, cum propter alia, tum quia semper hæretici fœtoris expers permansit.* Nemo igitur non Pontifex Christi bonus odor fuit cum Pastoris & Capitis Ecclesiæ personam sustinuit. Ita idem censet Theodoretus de Leone æquali suo Romæ Sedente in eadem ad ipsum justa Epist. Cum enim dixisset. *Vobis per omnia primos esse convenit: vestra enim Sedes est omnium maxima & præclarissima, & quæ præest Orbi terrarum.* Illata mentione Petri & Pauli addit in rem nostram: *Illorum autem Deus nunc quoque Sedem claram insignemque reddidit, cum vestram Sanctitatem in ea collocaverit quæ radios Fidei Orthodoxæ emittit.* Expertem illam Cathedram esse errorum docet antiquus Pater Cyprianus Epist. 55. ad Cornelium Papam. *Romanorum Fides Apostolo prædicante laudata est ad quos Perfidia habere non possit accessum.* Id urget ex Communione cum Papa Romano. Ait enim Epist. 76. ad Magnum. *Ecclesia una est, quæ una & intus & foris esse non potest.*

Col-

Collıgit autem. *Si apud Novatianum est, apud Cornelium non fuit: si verò apud Cornelium fuit, qui Fabiano legitima ordinatione successit, Novatianus in Ecclesia non est.* Non solum excludit Novatianum quòd cum Cornelio & Fabiano Romanis Pontificibus non sit; sed hos Catholicos supponit esse, quòd in Romanam sint Sedem admissi: quasi ea Sedes non nisi Catholicos admitteret, ac de ipsis nemo, quin tales essent, dubitare posset. Hinc est ut decreta, seu Dogmata à Pontificibus edita Oracula duxerint Episcopi Tarraconensis Provinciæ Epist. 2. ad Hilarium Papam. *Proinde nos,* inquiunt; *Deum in nobis primitus adorantes, cui sine querela servitis, ad Fidem recurrimus Apostolico ore laudatam, inde responsa quærentes, unde nihil errore, nihil præsumptione, sed Pontificali totum deliberatione præcipitur.* Totum dixit, ne quid ex iis sibi Error Falsitasve decerperet. Ex integro sanum & firmum est, quicquid ex eorum Cortina solenni formula recitatur. Id Beda venerabilis Angliæ Augustinus, Heroicis illis temporibus novit, & prædicavit lib. 3. de Histor. Angl. c. 26. in fine ore Wilfridi: *Si audita Decreta Sedis Apostolicæ: imo universalis Ecclesiæ, & hæc litteris Sacris confirmata sequi contemnitis, absque ulla dubietate peccatis.* Idem omnino in Gallia Bernardus, quod in Anglia Beda sensit, & majore adhuc vi protulit. Ita enim Epist. 109. ad Innocentium, in qua ejus Authoritatem adversus novam tunc surgentem hæresim implorat. *Oportet* inquit ad vestrum referri Apostolatum peircula quæque & scandala

emergentia in Regno Dei, ea præsertim quæ de Fide contingunt. Dignum namque arbitror ibi potissimum sarciri damna Fidei *UBI NON POSSIT FIDES SENTIRE DEFECTUM. HÆC QUIPPE* hujus Prærogativa Sedis. Cui enim alteri aliquando dictum est. *Ego pro te rogavi Petre ut non deficiat Fides tua, Ergo quod sequitur à successore exigitur, & tu aliquando confirma Fratres tuos.* Disertè disertissimus Doctor ait, Deficere Pontificum Romanorum Fidem non posse: eamque virtutem Cathedræ inesse. Quare qui in eam successerunt, & ex ea sunt locuti, omnino ob Christi Privilegium vera dixerunt. Hoc Anselmus quoque lib. de Incarnat. ad Urbanum Pontificem testatur scribens c. 1. *Quoniam Divina Providentia vestram elegit Sanctitatem, cui vitam & Fidem Christianam custodiendam & Ecclesiam regendam committeret, ad nullum alium rectius refertur, si quid contra Fidem Catholicam oritur in Ecclesia, ut ejus authoritate corrigatur.* Non tam rem hic quam rationem observo; statuit qui Ecclesiam Pontifex regat, eũ, quòd illius sit Rector authoritatem ad errores corrigẽdos habere. Hac ducti & veteres & novi Catholici Scriptores, qui in quancunq; ætatem incidissent, quemcunque nacti essent Papam, ei eandem Fidei firmitatem authoritatemque tribuebant: donec aliter Luthero Boram subanti visum. At quis purissimam Ecclesiam nisi sordidissimus contaminaret? Et tamen sunt quos non pudeat Authorem sequi, cujus ne nomen quidem sine rubore

pro-

proferri poteſt. Ego ſanè poſſem catenam Authorum id ſentientium, quemadmodum Pontificum ſuccedentium, deducere, & unam alteri conferre, & nectere quæ ego quidem pluris facio vincula, quàm Heterodoxi libertatem: qui ſciam proprium eſſe Fidei *Captivare intellectum in obſequium*: non ſolvere in audaciam. Itaque nos Gratia liberat, ſed captivat *F*ides.

Adjicio ultimum Calculum judicio Auguſtini. Hic ſucceſſione Pontificum præcipuè utitur, & in illa multorum ſerie unius veritatis conſenſionem agnoſcit: ſoletque præjudicio ejus, qui anteceſſit, alterius qui ſucceſſit judicium confirmare. Ita l. 2. de Grat. Chriſti. & Peccato Originali commemorans Pelagij & Celeſtij damnationem, probat Sententiam Zozimi Succeſſoris Innocentij, ex ejuſdemmet Innocentij lataante Sententià, ac ex utriuſque inter ſe conſenſione demonſtrat, nec poſteriorem à priori diſſentire, nec utrunque conſentientem errare potuiſſe: imo & Papa ipſe Zozimus credidit tantum momenti eſſe in *P*rædeceſſoris ſui judicio, ut eo uſus fuerit ad convincendum confutandumque Celeſtium. Audiamus Auguſtinum c. 7. *Hanc ejus* Celeſtij *prælocutionem venerabilis Papa Zozimus tenens egit cum homine, quem falſæ doctrinæ ventus inflaverat, ut ea quæ illi à Diacono Paulino fuerant objecta damnaret, atque ut Sedis Apoſtolicæ litteris quæ à ſanctæ memoriæ ſuo Prædeceſſore manaverant præberet aſſenſum. At ille noluit quidem Diaconi objecta damnare, ſed Bea-*

ti Papæ Innocentij litteris non est ausus obsistere : imo se omnia quæ SEDES ILLA DAMNARET DAMNATURUM ESSE PROMISIT. *Plura* præstitit quam ego promisi Augustinus, cum apud eum vel damnatus Celestius Romani Episcopi Papæ judicio ita se submiserit, ut contradicere non auderet, ejusque sententiam non unius hominis, sed Romanæ Sedis esse putaret. Nondum Hæretici pudorem abjecerant; sed nostri & frontem quoque deposuerunt: & cum corpori curando studeant, honestissimam ejus partem præciderunt. Pergit Augustinus. c. 8. idem in damnato Pelagio monstrare. *Pelagius*, inquit, *fefellit judicium Palestinum* in Concilio: *Romanam verò* Ecclesiam *fallere usquequaque non potuit.* RECOLUIT ENIM BEATISSIMUS PAPA ZOZIMUS QUID IMITANDUS PRÆCESSOR EJUS DE IPSIS SENSERIT GESTIS. Et adductâ c. 9. Epistolâ Innocentij ait: *Videtis in his verbis quemadmodum Papa Beatissimus Innocentius non tanquam de incognito loqui videatur? Videtis qualem tulerit de illius purgatione sententiam? Videtis* quid SUCCESSOR EJUS *Sanctus Papa Zozimus recolere debuerit, sicut recoluit, ut in eo* SUI PRÆDECESSORIS JUDICIUM *remotâ cunctatione firmaret.*

Illustrior adhuc est lib. 2. ad Bonifacium Augustini eandem damnationem refricantis locus. Etenim Bonifacio, qui Zozimo successerat, rem uti gesta erat exponens, quæ dixerat de consensu duorum Pontificum Innocentij & Zozimi rursum

ſum confirmat. cap. 3. & 4. Ac illud inter alia præclarè. *Cum litteris venerabilis Innocentij de Parvulis, niſi baptizarentur in Chriſto in æterna morte manſuris* (de quo erat controverſia) *Catholicæ Fidei clareret Antiquitas, profectò Eccleſiæ Romanæ prævaricator potius eſſet quicunque ab illa ſententia deviaſſet, quod Deo propitio, &c.* Cæterum illis in capitibus probat non. potuiſſe inter ſe illos duos Pontifices in Romana ſedentes Cathedra diſſidere : perinde ac ea in Cathedra vis quædam Divinitus infuſa conſiſteret. Hanc recognôrat multò ante Auguſtinus in Concilio Milevitano ſcribens ad Innocentium, ſic enim orditur : *Quia te Dominus Gratiæ ſuæ præcipuæ munere in Sede Apoſtolica collocavit, &c.* Imo & Innocentius à Patribus Carthaginienſis Concilij conſultus id prorſus confirmat : *Scientes quid Apoſtolicæ Sedi, cum omnes hoc loco poſiti ipſum ſequi deſideremus Apoſtolum, debeatur, à quo ipſe Epiſcopatus & tota Authoritas nominis hujus emerſit. Quem ſequentes, &c.* Idcirco Auguſtinus Donatiſtas hortabatur, ut ad Epiſcopos Romanæ Sedis oculos converterent, ac in eorum ſucceſſione Fidei quoque conſentientem obſervarent : causâ item commemoratâ, unde exiſteret vera, & certa conſenſio : *Numerate Sacerdotes vel ab ipſa Petri Sede. Et in Ordine illo Patrum QVIS CVI SVCCESSIT VIDETE. Ipſa eſt Petra.* Hinc origo & Fons ſucceſſionis & firmitatis & Authoritatis. Omnium in ea Sedentium una

mens,

mens, una fides, una consensio. Nam nisi esset, una *Petra* non esset, sed in multos dissentiendo lapides dissiliret. Augustinũ imitatur fidus discipulus Prosper: de iisdem Pontificibus Innocentio & Zozimo, ac in eadem causa loquens, & eandem rationem inculcans. Contra Collat. c. 10. & c. 41. Coronidem Articulo Tertulliani Sententiâ impono. lib. de Præscriptionibus cap. 28. *Cæterum quod apud multos unum invenitur, non est erratum sed traditum. Audeat ergo dicere aliquis illos errasse qui tradiderunt.*

ARTICULUS II.

Conciliorum Decreta Authoritatem Pontificum Approbationemque desiderant.

NIhil est in Ecclesia gravius, nihil firmius, nihil Sacratius, secundum Scripturas Canonicas, quâm Concilia, tum apud universos Oecumenica, tum apud privatos Provincialia. Adeo ut vel ipsi Hæretici, qui omnem pene authoritatem arbitrio suo suspendunt, & privato spiritui ipsum Dei verbum subjiciunt, Concilia plerumque suspiciant eorumque Decreta venerentur.

Imo

Imo & suis seSynodis acConciliabulisadversus justa legitimaque Concilia tueantur. Quare si constet, Ipsa hæc quæ tantopere commendantur Concilia, Pontificum Authoritati favere, ea planè perspecta & explorata esse debet. Nec ego nūc id in quæstionē voco: Utrum sit supra alterū ?& utrū Emineat Papa ne ? an Concilium? ab ea quippe abstinendum; quòd non sit ad id quod suscipimus probandum, necessarium.

Primum igitur statuendum: tantam esse Pontificis in Cōcilia authoritatē, ut quod præter Pontificis authoritatem institutum sit, & ab eo confirmatum non sit, non sit justum ratumve Concilium. Ita Damasus Papa definit in Epist. ad Stephanum Archiepiscopum, & tria Concilia Africana in Epist. ad eundem Damasum. Fatentur ipsamet Concilia, Septima Synodus. Actione 6. Tom. 1. Octava Synodus Actione 1. & 7. & Synodus Romana sub Symmacho. 96. dist. C. Benè. & Synodus 90. Episcoporum sub Damaso. Histor. tripart. c. 29. Concilium Lateranense sub Leone 10. Sess. 11. ubi hoc ipsum dicitur in Synodo Alexandrina definitum. Hanc esse Niceni Concilij constitutionem dixit Julius 11. in Epist. ad Orientales, altiusque ascendens Marcellus in Epist. ad Antiochenos ait Apostolorum eam Sanctionem fuisse. Socrates lib. 4. Hist. Trip. c. 9. tradit Regulam Ecclesiasticam jubere, ut Concilia inconsulto invitoque Pontifice minimè celebrentur. Id ipsum ostendit Gratianus decimâ septimâ dist. cap. *Regula.* & cap. *Multis.*

P Sed

Sed ad expressa testimonia veniamus. Concilium Nicenum lib. 3. Canonum. juxta Julium. 1. Epist. 2. Can. 1. *Non debent* inquit *præter sententiam Romani Pontificis Concilia celebrari*. Et quoad confirmationem doctrinæ extat Epist. Synodi ad Sylvestrum Papam in qua illustris quædam fax est, *Quicquid constituimus precamur ut vestri oris consortio confirmetur*. Quibus ita precantibus respondet Sylvester: *Confirmo, sigoque ad doctrinam vestram reclamantes de unitate Trinitatis*. Et paulo post. *Probo vera fuisse quæ in vestrum nostrumque manavere mysterium*. Quanta oportuit esse Authoritas Pontificis tanto concilio robur addentis? Sanè ex Divinis fontibus haustum quod in eos Patres viva Ecclesiæ flumina redundavit. Concilium Ephesinum summam in Romano Pontifice Authoritatem & in statuendis & confirmandis Decretis hisce verbis expressit in Ep ist ad Cœlestinum Papam, quæ habetur tomo 4. c. 17. *Est vobis*, inquit, *tam eximiis in more positū ut in omnibus celebres sitis, studiisq, vestra solida Ecclesiarum fundamenta constituatis*. Perinde ac solemne esset Pontificibus studiis suis firmare Ecclesiæ doctrinam. In hanc mentem pergit dicere: *Quia verò necessitas exigebat, ut omnia quæ in hac Synodo acciderunt Sanctitati tuæ declararentur, non potuimus hisce nostris litteris ad tuam Sanctitatem non perscribere*. Quæ tandem illa necessitas esset proxima verba ostendunt, nimirum quia illi Synodo opus erat approbatione & confirmatione Pontificiâ. Patet autem ex tomo 2. c. 15. litteras à Cœlestino

lestino ad Patris Concilii datas reverenter ab iis acceptas, & documenta iis contenta ad unguem servata, ipsumque uti Caput Ecclesiæ agnitum receptumque fuisse. Extant Philippi unius ex ipsis verba: quæ loco hærent: *Gratias agimus Sanctæ reverendæque huic Synodo, quòd literis Cœlestini Sanctissimi Batissimi que Papæ recitatis, Sanctæ Ecclesiæ, sanctis vestris vocibus, piisque præconiis Sancto vestro capiti vos exhibueritis: non enim ignara est vestra Beatitudo, totius Fidej cæterorumque omnium Apostolorum Caput Beatum Petrum Apostolum extitisse* Idem que argumentum prosequitur. Quid? quod Ex actis omnino constat Cœlestinum Papam Legatos ad id Concilium suos misisse, quibus vices suas mandavit, ut ibi primas haberent.

In Concilio Chalcedonensi sub Leone 1. Magno. Mire emicuit Romanæ sedis authoritas. Primum enim Legati Leonis, principem, uti par erat, dignitatis gradum habuerunt:. ipsiusque judicio, controversia, & cæpta, & terminata. Patet ex vebis Paschasii unius Legatorum Act. 1. *Beatissimi atque Apostolici viri Papæ Urbis Romæ, quæ est Caput omnium Ecclesiarum præcepta habemus præ manibus, quibus præcipere dignatus est ejus Apostolatus ut Dioscorus Alexandrinorum Episcopus non sedeat in in Concilio, sed audiendus intromittatur.* Omne Authoritatis punctum tulit ille, qui in Concilio potuit præcipere: cuique omnes, (nam id est consecutum) paruerunt. Nec mirum: cum Leo sæpe Actione 3. ejusdem Concilij *Universalis Patriarcha*

et Universalis Archiepiscopus appelletur. Ac in ea Julianus Episcopus ad Legatos papæ dicat, *Nunc vestra Sanctitas primatum tenet Sanctissimi Leonis*; & infra. *petimus Vestram Sanctitatem, qui habetis locum Papæ Leonis, contra eum* (id est Dioscorum) *Proferre sententiam.* An non hoc imperantis & Judicis est? & supremum sibi doctrinæ arbitrium jure vindicantis? Quid quæris? Act. 2. lectis Leonis Pontificis in Concilio litteris, Omnium ea & consentientium Patrum clara vox fuit. *Ita credimus*, PETRUS PER LEONEM ITA LOCUTUS EST. Sanè iidem Act. 16. in Epist. ad Leonem in qua gesta Concilij commemorantur, aiunt. *Eum tanquam membris Caput præfuisse.* Ac infra petunt ea quæ decreta sunt in Concilio, Leonis authoritate firmari. Tandem in fine Concilii Tom. 2. hæc est sententia, qua nihil potuit illustrius inveniri. *Unde* inquiunt, *Sanctissimus & Beatissimus Papa Caput universalis Leo, per nos ut Legatos suos Sancta Synodo consentiente, Petri Apostoli præditus dignitate, qui Ecclesiæ Fundamentum, & Petra Fidei & Cœlestis Regni Janitor nuncupatur EPiscopali eum dignitate nudavit.* En supremæ Authoritatis Apex: in Universi conspectu Concilij judicare, definire cæteris consentientibus, illo uno absente per legatos suos imspirante. Summa ejus esse potestas deprehenditur, cujus arbitrio cæteri omnes suspenduntur, nutuque temperantur. Hæc eadem constant ex Epist. Leonis 59. ad idem Concilium. & Epist. 58. ad Pulcheriam. Sic placuit Concilio Sardicensi c. 4. & 5.

Cujus

Cujus idonea & magna authoritas est teste Sulpitio l. 2. Histor. & Socrat. lib. 2. c. 6. confirmatur authoritate Athanasii Apolog. 2. circa initium. Et verò sicut membra capite reguntur & corde foventur, ita Concilia Papæ authoritate animantur.

Quare si qua sine Consensu & Authoritate Papæ Concilia cōgregata & habita sunt, illegitima, adulterina, imo & inanima fuerunt. Sic accidit Concilio Antiocheno contra Athanasium instituto. De quo sic Socrates lib. 2. Histor. cap. 5. *Nec Julius* inquit, *Romæ Episcopus in Concilio adfuit, neque quenquam qui ejus locum suppleret eo misit, cum utique Ecclesiasticus Canon jubeat non oportere absque Romani Pontificis sententia Decreta Ecclesiis sancire.* En necessitas Pontificiæ authoritatis: sine cujus animatu illud Concilium penè Cadaver fuit. Idem de eo tradit Sozomenus. lib. 3. c. 7. ubi rem illam copiosius narrat, aitque ad *Romanum Pontificem propter Sedis dignitatem curam omnium Episcoporum & Fidelium pertinere.* Simile vitium contigit Concilio Ariminensi, de quo sic Theodoretus lib. 2. Histor. c. 22. *Numerus Episcoporum qui erant Arimini congregati præjudicij vim habere non debet: præsertim cum formula composita sit, neque Episcopo Romano cujus sententia expectanda erat, &c.* Et quanvis sexcentorum Episcoporum esset, nil illos numerus juvit, ad non errandum: cum sine Face Duceque convenissent, imo invito Liberio Pontifice operâ hæreticorum coactum Concilium illud fuisset:

isset: ut Damasus Epist. ad Africanos Episcopos, & Gelasius relatus dist. 15. cap. Sancta. Romana & Ecclesiastica Historia testantur. Nec minus erravit Concilium Constantinopolitanum Leone Imperatore, quod repugnante Pontifice congregatum, unde à Septima Synodo Generali 367. Patrum apud Nicæam reprobatum fuit. Hinc momentum causæ adjicio. Nam ideo Concilium Constantinopolitanum Primum 150. Patrum Damaso Pontifice certum & constans fuit: Alterum verò Leone Imperatore cum dimidio majus esset, incertum, & errore obnoxium extitit, quia illud & coactum jubente Pontifice, & ejusdem calculo approbatum: istud autem inconsulto, & invito Papa inchoatum; & nullatenus confirmatum legitur. Hinc illustris illa Concilij Turonici sententia *Quis sacerdotum contra Decreta quæ à sede Apostolica processerunt agere præsumat?* Et illustrior adhuc Gregorii Magni lib. 7. Epist. 19. *Acta in Concilio sine Apostolicæ Sedis authoritate atque consensu nullas vires habent.*

Ut tamen certa quædam ratio proponatur, quæ quasi norma tenenda sit: Tres Melchioris Cani summi Theologi amplectendæ sunt Conclusiones: Prima lib. 5. de locis, loco de Authoritate Conciliorum. *Concilium Generale quod authoritate Romani Pontificis nec congregatum, nec confirmatum est, errare in Fide potest.* Secunda: *Concilium Generale etiam congregatum Authoritate Romani Pontificis, errare potest in Fide.* Tertia: *Concilium Generale confirmatum*

natum à Romano Pontifice, etsi ab eo coactum non sit, certum omnino est, ac firmum in Fide, errareque non potest. Unde deducitur quanti sit momenti Authoritas Pontificia: nam cum præcipue in judicio, & definitione consistat: si hæc desit, Concilij veritas poterit deficere. *Si* adsit, non potest. In Confirmatione itaque Romani Pontificis omne pondus est. Quapropter in Concilio Ephesino II. congregato authoritate Leonis, imo ad id missis Legatis, Episcopi congregati Dioscoro Hæretico subscripserunt, ac cum eo planè errarunt. Verum & Legati tum restiterunt, & Leo postea refragatus est. Opus est igitur confirmatione, nec sufficit congregatio. Etsi enim hæc emanet à voluntate Pontificis, proprius Judicij actus non est. Confirmatio approbationem continet: quæ si desideretur, destituitur Authoritate idonea Concilium. Ita de illo Concilio Leo Epist. 12. & 15. & 21. 22. 23. 24. & Synodus 8. actione 7. & Nicolaus ad Michaelem Imperatorem. At verò Concilium à Pontifice confirmatum expers omnino est erroris, quòd à capite & Magistro Ecclesiæ approbetur: cui dixit Dominus in Persona Petri. *Confirma Fratres tuos.* Hac interveniente, etsi congregatio non sit à Pontifice inerit Concilii Decretis certa & infallibilis vis authoritatis. In hanc rem nata illa Eugenij IV. in Decreto super unione Jacobinorum, postquam Synodum Ephesinam secundam proscripsit, Sententia. *Suscipit* ait, *Sancta Romana Ecclesia omnes Universales Synodos authoritate Romani Pontificis Legitimè congregatas, ac cele-*

celebratas, & confirmatas. Ubi optime Canus : *Non dixit congregatas solum, sed celebratas & Confirmatas.* Imo tanta est Pontificiæ authoritatis virtus, ut concilia etiam Provincialia cum à Pontifice confirmantur, certam, & infallibilem authoritatem habeant: atque adeo in eundem Generalium locum transeant.

Id ut probemus, observandum est multos Hæresiarchas in conciliis Provincialibus damnatos fuisse: & doctrinam contra eos traditam pro Catholica introductam & receptam: sola acedente confirmatione Romani Pontificis. Itaque Concilium Carthaginense, & Milevitanum in quibus damnati sum Pelagius & Cœlestius, Toletanum, in quo Priscillianus proscriptus: Telense, in quo Elvidius exactus, Arausicanum in quo Semipelagiani præcisi, quod à summo Pontifice sunt rata & probata, certam & constantem authoritatem citra erroris, aut suspicionis periculum habuerunt. Ne quis autem objiciat ea Concilia, non ideo quod à Pontifice sint confirmata solennem authoritatem habuisse, sed quod ab universis fidelibus paulatim recepta sunt & tacite ab omnibus approbata, volo oppositis idoneis testimoniis objectionem avertere, & si intendatur retundere. Igitur Carthaginiensis Concilii Patres contra Pelagium & Cœlestium congregati, cum eorum errores damnassent, sententiam suam per litteras Innocentio I. Pontifici Romano exposuerunt, rogarunt que ut Authoritate illam Apostolica confirmaret. Verba sunt ejusmodi apud Augustinum

gustinum Epist. 90. *Hoc itaque gestum Domine Frater Sancte, Charitati tuæ intimandum duximus, ut statutis nostræ mediocritatis etiam Apostolicæ Sedis adhibeatur authoritas protuenda salute multorum, & quorundam perversitate corrigenda.* Et quanquam testentur compertum sibi esse eos errare, & pauca perniciosa que docere ac idem antea à Patribus Orientalibus adversus eosdem esse definitum, expectari à se tamen Innocentij ea in Causa judicium, ut illæ duorum Conciliorum sententiæ ratæ habeantur, & in Rempublicam Christianam transeant. *Non dubitamus*, inquit, *venerationem tuam, cum gesta Episcopalia perspexerit, quæ in Oriente in eadem Causa confecta dicuntur, id judicaturum, unde omnes in Dei misericordia gaudeamus.*

Affirmant non sua duntaxat, sed & aliorum Patrum Orientalium in Concilio Acta Examini & judicio Innocentij subjici oportere, quod id solenne in Ecclesia jam tum inde à Petro fuisset, continuatâ traditione. Id verò continet Innocentii responsum in litteris ad eosdem redditis. *Antiquæ*, ait, *Traditionis exempla servantes, & Ecclesiasticæ memores disciplinæ vestræ Religionis vigorem, non minus nunc in consulendo, quam antea cum pronuntiaretis, vera ratione firmatis, qui ad nostrũ referendum approbastis esse judicium, scientes quid Apostolicæ Sedi, cum omnes hoc loco positi ipsum sequi desideremus. Apostolum, debeatur. A quo ipse Episcopatus, & tota Authoritas nominis hujus emersit.* Soleo dicere hunc locum Achillem, esse cui nemo Hæreticorũ Hector

possit resistere. Nam Patres Concilij legitimè cum Aurelio Africanæ, quæ tunc erat Clarissima Ecclesiæ Capite, in novum Concilium coacti, in Causa optima, certâ, indubitata summo jure dānatis Erroribus, judicium tamen sustinent suum, & ad Pontificem referunt, imo & alterius Orientalis Concilij relatum supponunt, petuntque, ut Apostolica Authoritate utrunque firmetur, & ratum habeatur: Pontifex verò probat & judicium in damnando, & obedientiam in consulendo, & utrunque juxta commendat, aitque illos ex officio ad consulendum teneri: idque traditione constare, quia Romanæ Sedis est summa, & Apostolica, atque adeo Princeps Authoritas. Nihil hic sanè ad convincendos Hæreticos hujus temporis desideratur. Legant, expendant, reliquam Epistolam, satis erit illa ad persuadendum, si libero sunt & animo & judicio. Sin præoccupato & affecto, si minus proderit ad doctrinam, certè proficiet ad pudorem. Nisi adeo periit frons de rebus, ut liceat unicuique fingere quod credat: nec velit credere nisi quod fingat.

Par est in secundo robur: *hic erit alter Achilles:* nec enim ad Trojam ubi unus, sed in Ecclesia in qua plures: non Pelidæ, sed Christiadæ. Concilii Milevitani paucis post annis coactum eadem & in decernando, & in consultando ratio fuit: nec minus illustris ex eo hujusce veritatis probatio existit. Aiunt Epist. 92. ad Innocentium in eadem Pelagij & Celestii causa. *Quia te Dominus*, inquit, *Gratiæ suæ*

suæ munere in sede Apostolica collocavit, talemque nostris temporibus præstitit, ut nobis potius ad culpam negligentiæ valeat, si apud tuam venerationem, quæ pro Ecclesia suggerenda sunt tacuerimus, quā ea tu poßis vel fastidiosè, vel negligenter accipere, magnis periculis infirmorum membrorum Christi Pastoralem diligentiam, quæsumus adhibere digneris. Et paulò post mentionem de Carthaginensi Concilio superiore faciunt. *De quo ante paucos*, inquiunt, *annos quid gestum fuerit Sanctitas tua de Carthaginensi Ecclesiæ melius instruetur.* Addunt in rem. *Hæc ad Sanctitatem tuam de Concilio Numidiæ scripta dixerimus imitantes Carthaginensis Ecclesiæ, Carthaginensis Provinciæ Coepiscopos nostros, quos ad Sedem Apostolicam quam beatus illustras hac de causa scripsisse comperimus.* Quo & Authoritas Papæ Romani agnoscitur, & traditio confirmatur; quid est enim imitari, nisi alios sequi, & quod ab iis actum est, de eorum manibus accipere, & rem cum exemplo ad se traducere. Quid autem esset, & quanta fide ab Innocentio præstandum id exprimunt hisce verbis. *Arbitramur adjuvante misericordia Domini Dei nostri Jesu Christi qui te & regere consulentem, & orantem exaudire dignatur* AUTHORITATI SANCTITATIS TUÆ DE SANCTARUM SCRIPTURARUM AUTHORITATE DEPROMPTÆ *facilius eos qui tam perversa & perniciosa sentiunt esse cessuros.* Plura nostris hic locus tela suppeditat, quam alter. Nam docet Authoritatem Papæ suos fontes in Scriptura habere, atque ab iis manare. Regi &

 ex-

exaudiri à Deo consulentem de rebus Fidei & è Re Christiana Pontificem, ne falli possit. Tantam ejus vim, & virtutem Authoritatis esse, ut qui aliis ante restiterint proterue & Pastoribus, & Conciliis, hi Papæ non audeant refragari. Sanè si satis erat Pastorum & Conciliorum authoritas, quid opus erat ad convincendos damnandosque & errores, & Authores, Romani Authoritate Pontificis? Definirent ij, decernerent, proscriberent, damnarent. Prætermitterent, contemnerent negligerent Pontificem. Id agerent si Novatores essent. Quibus omnia quæ lubent, licent. Aliter judicarunt veteres Sancti, Docti, Venerabiles Episcopi, licere sibi non putarunt sententiam in Causa Fidei suam, cum certa tamen & indubitata esset, palam, & ut erat è Christiana Repub. dignum proferre, nisi Romanæ Cathedræ authoritas accessisset. Nec suæ aut dignitati, aut gravitati quicquam detractum iri censuerunt, quòd se Romani Pontificis judicio sententiæ que subjicerent. Et, quod apud me magnum habet pondus, inter eos erat Magnus Augustinus. Qui strenuus hujusce Authoritatis, vindex, & fidus ubique testis extitit. Omitto Innocentij ad hujusmodi litteras responsum: nam ubi tot sunt, non est necesse plura argumenta producere.

Illud autem maneat: Concilium Provinciale quod à Summo Pontifice approbatum est, & confirmatum, errare in Fide non posse: idque dis cum Universalibus esse commune. Unde qui citet Canonem Concilij à Papa confirmati, sive sit Universalis, sive Provinci-

vincialis Concilij, ille eo nomine credendum est; nam etsi inter utrunque quoad solennitatem, & claritudinem, imo, & reverentiam aliquantum, certè ad veritatem nihil videtur interesse. Jam verò si Universali Concilio non approbato à Romano Pontifice error potest obrepere, obrepsitque, quomodo liberum esse potest ab errore Provinciale Concilium? Tantum igitur valet Pontificia in utranque partem Authoritas. Ratio verò ea est, quia Concilia etsi Universalia sint, repræsentant Corpus *Ecclesiæ*; Cujus corporis Christus verum Caput, & Pontifex, ejus vices gerens, Vicarium Caput est; atque adeo Capiti virtus inest authoritatis, innatæ, aut communicatæ. Dum igitur deest hujusce Capitis nexus, perfectum illud Corpus non est: cum adest, tum & sua forma faciesque accedit: Cujus ratione jam illa membra ad Ecclesiæ Speciem conformantur. Et quidem Universale Concilium, cùm approbatur, totam Ecclesiam repræsentat. Provinciale, cùm ad Caput trahitur, eique per approbationem adhæret, etsi Ecclesiæ Universæ Speciem non habeat, ratione Capitis incipit ad totam Ecclesiam pertinere. Capitis autem qui Christus vere, ac Petrus & *Pontifex* successor pro capite sunt, illa *Prærogativa* Authoritatis inest, vel propriâ vel cõmunicata juxta textus Evangelij quos suis locis adduximus. Errasse autem multa Concilia *Provincialia*, quæ non habuerunt approbationem Pontificis, patet exemplis. Carthaginiensis cum Cypriano, de quo toties meminit

contra Donatistas Augustinus. Mediolanensis juxta Histor. Ecclesiast. c. 20. Seleuciani lib. 1. Histor. Tripart. c. 34. Alia pleraque videri possunt apud Cajetanum de Author. Pap. & Concil. & Turrecrematam lib. 3. c. 6. 8. & 38. & Canum. l. 5. Quot autem, & quot ea fuerint, & in quibus erraverint, iidem exponunt. Quantum verò intersit inter Provincialia Concilia idonea: quorum alterum confirmatum sit, alterum non, indicto exemplo declarare volo. Arausicanum secundum & Senonense Prouincialia sunt Concilia circa materiam de Gratia & libero Arbitrio: Siquis tamen neget Canonem Arausicani, suspectus erit in Fide, non erit qui neget Senonensis, quia Arausicanum confirmatum est à Romano Pontifice: & in Fidem publicam Ecclesiæ transiit. Senonense adhuc non est Confirmatum: atque adeo Publicam Fidem non facit. De quo vide Vasquium in 1. p. d. 91. a. c. 11. ad 13.

Hujusmodi Pontificiæ Authoritatis Prærogativam ipsa Concilia, Synodique testantur. Nam in Synodo Constantinopolitana Generali 5. Pronuntians Mennas ejusdem Urbis Archipiscopus in Anthymum Sententiam adjecit: *Nos Apostolicam Sedem sequimur, & obedimus sicut Charitas vestra scit, & illius commnicatores communicatores habemus, condemnatos ab ipso, & nos condemnamus.* Cui Synodus tota Subscripsit. Octavæ Synodi Generalis Patribus idem judicium fuit, & sensus. *Sequentes* aiunt, *in omnibus Apostolicam Sedem, Speramus ut*

ut in una Communione, quam Sedes Apostolica prædicat esse mereamur, in qua est vera & integra Christianæ Religionis soliditas. Quare non consentientes Sedi Apostolicæ eorum nomina inter Sacra mysteria non sunt recitanda. Nolo prolixior esse in verbis recitandis. Summam facio. Synodus Romana sub Symmacho decernit *Romanæ Sedis* P*ræsulem merito Beati Petri Apostoli per universum Orbem Primatum obtinere Sacerdotii, & Statutis Synodalibus solere tribuere firmitatem.* 96. c. Bene. & 25. q. 2. c. *Si quis.* Alia Synodus Universalis Nicolao Præside, *Si quis*, ait, *dogmata vel decreta pro Catholica Fide, vel* E*cclesiasti- disciplina à Sedis Apostolicæ* P*ræsule promulgata contempserit, Anathema sit.* Quæ sententia à Lucio 3. c. Abolendam. de hæreticis. usurpatur. Concilium Lateranense sub Innocentio 3. De summa Trinit. c. *Damnamus. Nolumus*, inquit, *quicquam Abbati Joachim derogari, cum omnia scripta sua aßignari mandaverit Apostolicæ Sedis judicio approbanda, vel etiam corrigenda: firmiter confitens se illam Fidem tenere quam Romana tenet* Ecclesia, *quæ disponente Domino cunctorum Fidelium mater est, & Magistra.* Quo maximè Pontificis authoritas confirmatur, cum hujus Ecclesiæ Os & Caput sit. Itaque Concilium Lugdunense sub Gregorio. De Summa Trinit in. 6. *Ex Domini*, ait, *institutione Romana Ecclesia Fidelium magistra est; ac proinde Romanus Episcopus* Petro *succedit in Ecclesiæ magisterio.* Ne quis putaret (quod Thomas Anglus significavit) illam facultatem docendi non in Persona Episcopi, sed in

Clero

Clero Romano, quod ineptè affirmat residere. Quòd autem dicit Papam Petro in magisterio succedere, probat, non magis errare posse Papam cum Petri vices docendo agit, quam Petrum. Hinc est ut c. ubi periculum de Elect. in 6. Concilium Lugdunense sub Gregorio declaret *Romanum pontificem esse Vicarium Jesu Christi, Successorem Petri, Rectorem Ecclesiæ Universalis.* Et Clement. Un. Patres Concilii Florentini Papam inter alia nomina vocant *Totius Ecclesiæ Caput, & Omnium Christianorum Patrem, & Doctorem.* Unde Leo IX. Epist. Synodica ad Petrum Antiochenum Patriarcham: *Sanctam*, inquit, *Romanam & Apostolicam Ecclesiam Caput esse omnium Ecclesiarum, ad quam majores Causas esse referendas Concilia omnia, & Sanctus Sanctorum Rex confirmant.* Quod prorsus verum est. Id enim, uti vidimus, Omnium pene gentium ætatum, Regnorum Synodi, Conciliaque testantur, modo fuerint juste & legitime congregata: id est, *in nomine Christi*, acceptâ ab eo suos per Vicarios potestate, quam non ipsi ingerebant, sed rogati exerebant à Niceno usque ad Tridentinum; ut non minus Successio Pontificum inter se cum Ecclesia & Conciliis, quàm Series Conciliorum cum Pontificibus, nexa videatur. Quibus qui resistunt, negantes Papæ certam & infallibilem in definiendo & approbando authoritatem inesse, pugnant cum toto Orbe terrarum.

ART-

ARTICULUS III.

Patres Ecclesiæ sensa Scriptaque sua Romanorum Pontificum doctrinæ accommodarunt, quidam etiam judicio subjecerunt.

MAgnam esse Patrum inter se Consentientium Authoritatem, Ipsa Concilia, Patres Pontificesque testantur. Producamus aliquot ex singulis Ordinibus testimonia. Concilium Ephesinum, Authore Vincentio Lyrinensi, Nestorio hinc, inde Cyrillo: illo hæretico, isto Catholico pugnantibus, decrevit, *ut Sanctorum Patrum Sententiæ in medium proferrentur*: quibus cum adversari Nestorium à Cyrillo editis testimoniis monstratum esset, lata in eum damnationis sententia est. Constantinopolitanæ Synodo Sextæ placuit res secundum Patrum placita definire, Ita Actione 12. 17. 18. Lateranensis idem judicium fuit Can. 12. & 13. omnino expressũ. *Patres* ipsi alii aliorum se præsidio muniunt ad hæreses oppugnandas. Adversus Helvidium Hieronymus. Adversus Eunomium Basilius. Adversus Donatistas & Pelagianos Augustinus. Adversus Nestorianos Cyrillus.

Ita Eutichem Leo; ita Agatho Monothelitas confutavit. Hac ratione Concilij Viennensis Clemens, & Leo X. decreta confirmarunt. Unde ex locis Theologicis unus ac ex præcipuis est Authoritas Patrum, de qua Canus. lib. 7. & Vasquez 1. p. d. 12.

Igitur Patres tum Græci, tum Latini Summis Pontificibus Romanis, & adhærere semper, & ubi opus esset eorum se judiciis submittere studuerunt. Polycarpus Joannis Apostoli discipulus, & aliorum Apostolorum auditor, uti narrat Hieronymus, *propter quasdam super die Paschæ quæstiones Ecclesiam regente Aniceto Romam venit.* Ut eum consuleret: Irenæo teste l. 3. c. 3. ejusque judicium requireret; quod certè non ageret, Apostolorum discipulus, nisi & hoc ipsum ab iis didicisset. Et quidem Irenæus ipse qui refert, Polycarpo Super quod is re præstitit, verbis confirmat eodem lib. 3. c. 3. *Ad hanc Ecclesiam*, inquit, *propter potentiorem principalitatem necesse est omnem convenire Ecclesiam, hoc est, eos qui undique sunt fideles.* Necessarium dicit, & ducit hoc cum Romano Capite membrorum consortium. Paucis post annis floruit Septimio Severo Imperatore Tertullianus, qui in iis quæ adhuc integer, & incorruptus scripsit operibus, Romano adhærendum sensit, docuit que Pontifici. lib. de Pudicitia c. 1. Episcopum Romanum vocat *Maximum Pontificem, & Episcopum Episcoporum.* Et lib. contra Marcionem 5. ejus Catholicam doctrinam probat. Libro autem de Præscript. idem efficit.

Et

Et illud addit cap. 36: *Habes Romam, unde Authoritas præsto est. Statu Felix Ecclesia cui totam doctrinam Apostolicam sanguine suo profuderunt.* Ejus vicinus & patriâ, & tempore Cyprianus multus hac in re est, & copiosus. Unitatem Ecclesiæ cum uno *Capite* exigit, & nexum cum illo Corporis Fidelium pulchrè describit lib. 1. Epist. Epist. ad Cornel. lib. 4. epist. ad Pupianum, & Epist. ad Jubaianum, & in tract. de Simplicit. Prælator. & lib. de Unit. Ecclesiæ. in quo ait, *Ut unitatem manifestaret unam Cathedram constituit, & unitatis ejusdem Originem ab uno incipientem suâ authoritate disposuit.* Et postea. *Exordium ab unitate proficiscitur: Primatus Petro datur, ut una, Ecclesia, & Cathedra una monstretur.* Viam hoc uno aditu munit ad doctrinam: quæ ad eam omnino Sedem referenda est, & conformanda. Insuper Epist. 66. ad Florentium, & Epist. 55. in qua illam illustrem dicit sententiam. *Inde oriri hæreses & schismata, quod Sacerdoti Dei non obtemperatur, neque unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos, & ad tempus judex vice Christi cogitatur.* Ac ne quis à Romano Pontifice aberraret, ait Epist. ad Jubaianum. *Petro super quem ædificavit Ecclesiam, & unde unitatis originem instituit, & ostendit, potestatem istam dedit, ut illud solveretur in Cœlis, quod ipse solvisset in terris.* En Fons unitatis & authoritatis, Petrus, & Romana Sedes; ac qui in ea sedent Christi Vicarij, Petri successores. Cyprianum Martyrem, Vindex Fidei Athanasius sequatur, quem Hæreticorum acerba odia Romam

ire, & ad Sacram Romanæ Sedis Anchoram confugere impulerunt. Qua mente Scripta ipsius testantur. Epist. ad Marcum Papam: *Domino*, inquit *Sancto, & Apostolici culminis venerando Marco Sanctæ Romanæ & Apostolicæ Sedis atque Universalis Ecclesiæ Patri Athanasius, & Universi Ægyptiorum Episcopi salutem.* Et infra. *Vestri sumus, vobisque obedientes cum omnibus nobis commissis & sumus, & esse semper volumus.* Pia ista voluntas in Novatoribus desideratur; quæ si esset; non deesset Fides: sed illi nolunt Credere, quia rectè ac secundum Fidem vivere nolunt. Ii demum *piè* in Christum Credunt, qui *pie in Christo vivere volunt.* Quî pie credent, qui impiè vivunt? Hinc illa Athanasii (Quanti viri!) obedientia, perspicuis testata verbis. in Epist. ad Felicem. tomo. 1. Conciliorum. *Quia semper Antecessores nostri & nos à vestra Apostolica Sede auxilium hausimus, & nostri vos curam gerere agnovimus, præfatam Apostolicam, & summam expetimus juxta Canonum decreta Sedem, ut inde auxilium capiamus, Unde Prædecessores nostri Ordinationes & Dogmata atque Sublevationes ceperunt.* Æqualis penè Athanasio Basilius in Epist, ad eundem Athanas. 52. ejusdem est author sententiæ. *Visum est*, inquit, *mihi consentaneum, ut scribatur Episcopo Romæ, ut quæ hic geruntur consideret.* Tantus doctor tantum vel absenti Pontifici defert, ut nolit agi decernive quicquam ad Ecclesiam attinens, quod pastoris aciem fugiat: cum præsertim ovibus à Lupis periculum immineret. Luculentius est testimonium

nium in Epist. data Sabino Diacono ad Pontificem Romanum. *Pietati tuæ donatum à Deo est, scilicet ut quod adulterinum est à legitimo ac puro discernas, ac fidem Patrum sine subtractione ulla prædices*; quæ Sole clarior est sententia. Duo Contubernales ejus Sanctissimi Gregorii Nazianzeni habemus in hanc rem nata testimonia, Primum orat. 23. in Laudem Heronis, in qua commemorat Petrum Alexandrinum Athanasii successorem ab Ariano Lucio Sede suâ pulsum, Romam ad Pontificem confugisse, atque id quidem verbis quæ fidem faciant huic argumento. *Per tantam ait accusationem omnibus lacrymas movit, ut calamitatis magnitudinem in oculis & aspectu defigerent, & auxilium nancisceretur, quemadmodum & nactum esse scimus.* Cujusmodi istud Auxilium fuerit, ex Antecessore Athanasio didicimus. Secundum est in orat 52. ubi narrat Vitalium Apollinaris Sectatorem, hæresim occultè professum clam edidisse librum, de quo certiorem factum Damasum librum proscripsisse, & authorem ab Ecclesia ejecisse.

Joannis Chrysostomi Aureæ extant ad Innocentium 1. Epist. in quibus apud illum queritur de vi sibi illata ab hostibus, à quibus est à Sede sua dejectus, & in ordinem redactus. Adversus quos Pontificiam Innocentii opem implorat. Addit Chrysostomus facto, interpretatione sua in libro de Sacerdotio ad locum JOANNIS, 21. *Pasce Oves meas*, momentum. Sic enim exponit, ut doceat *Curam Ovium totius Ecclesiæ Christum* Pe-

tro Et Successoribus Tradidisse: & subjungit, *Successores Petri ea nunc agere, quæ cum Petrus ageret illum Christus authoritate præditum esse voluit, ac reliquos item Apostolos longè præcellere.* Ambrosius plures nobis & perspicuas adhuc magis suppeditat sententias. Omitto quas habet in Orat. de Satyro Fratre. Indico quæ sunt lib. 1. Epist. Epist. 7. ad Siricium Papam, & in Epist. 4. ad Gratianum. de vitandis Arianis. Unum produco ex Epist. 9. ad Theophilum Alexandrinum. in qua sic. *Referendum arbitramur ad Sanctum Fratrem Nostrum Romanæ Sacerdotem Ecclesiæ, quoniam præsumimus ea te judicaturum, quæ etiam illi displicere nequeant.* perinde ac probari non possent, quæ displicerent. Et adjungit infra, *Ut nos quoque accepta vestrorum serie statutorum cum id gestum esse cognoverimus, quod Ecclesia Romana haud dubie comprobaverit, læti fructum hujus examinis adipiscamur.*

Viden, ut examen & approbatio doctrinæ ad Romanum Pontificem pertineat? Quam si Novatores Trutinam deludunt, inde est, quod volunt sua commenta intrudere, & vitrea facta lapillis vendere. Illud quæso audiant, quod idem propinat nectare conditum veritatis Ambrosius ad Gratianum de Romana Ecclesia: *Inde*, inquit, *in omnes venerandæ Communionis jura dimanant.*

Suum Epiphanio post Ambrosium locum demus. Hic in Anchorato multus est in demonstrando Petrum Caput esse, *& Petram Ecclesiæ super quam illa ædificata est: adversus quam Portæ Infero-*

rum, id eſt, Hereſes & Hæreſiarchæ, non prævalebunt. Deinde hoc demonſtrato ſeriem ſucceſſionis Romanorum Pontificum deducit, eaque deducta oſtendit continuatam & incorruptam Fidem. At vero Hæreſi 27. circa finem eâdem ſucceſſione explicatâ. *Ne quis miretur*, ait, *quod ſingula ita exactè recenſemus*: *Per hæc enim ſemper Claritas oſtenditur.* Id demum erat ab Epiphanio expectandum quod ſplendorem afferret. Sed tenebriones oderunt Lucem. Verùm jam pridem *Tenebræ* illam non comprehenderunt. Habet horam ſuam *poteſtas tenebrarum*. At non eſt iis poteſtas *Filios Dei* faciendi, qui *filij ſunt lucis*, non Tenebrarum.

Vocat me Hieronymus Sacrum nomen & Sacrarum Scripturarum Maximus Doctor. Is hujuſmodi argumentis abundat. Ac Colligo illuſtriora, & conglobo. Epiſt. 11. ad Ageruch. teſtatur ſe aliquando inveniſſe Damaſum reſpondentem ad Orientis & Occidentis Conſtitutiones Synodales. Dignam Occupationem Romani Pontificis Relatas ad ſe conſtitutiones recognoſcere, ac ſeligere. Epiſt. 8. ad Demetriadem c. 9. eandem monet *ut Innocentij, qui Apoſtolicæ Cathedræ ſucceſſor eſt, teneat fidem*: Et Epiſt. 16. ad Principiam referens, quæ de Athanaſio & Petro ſupra tetigimus, probat: nam ut Hæreticorum invidiam *effugerent, quaſi ad tutiſſimum Communionis ſuæ Portum confugerant.* Epiſt. 52. *Quoniam vetuſto, &c.* egregium exhibet teſtimonium. *Cathedræ*, inquit, *Petri communione conſocior. Super illam Petram ædificatam* Eccleſiam *ſcio*; *quicunque ex-*

tra hanc domum Agnum comederit, prophanus est. Qui hodiè à Romana Cathedra desciverunt, hi à Fide Hieronymi & Ecclesia defecerunt, *Odit prophanum vulgus* Hieronymus *& arcet, Agnum illorum, Hircum* putat. Sed ne Agnum quidem illi habent: ex quo Sacrificium Missæ sustulerunt, imo & Templa, ne quod Agni vestigium esset, everterunt. Agnum oderunt, & uxorem Agni Romanam Ecclesiam, inductâ uxorum, imo & Pellicum turbâ: conculcatis liliis virginum quæ pascitur Agnus, *qui pascitur inter lilia.* Qui pastum ademerunt, Agnum exegerunt. Ad hos ergo Hieronymus

——Procul, ô procul este Prophani,

Hi certè post mortem Agnum non sequentur quocunque ierit. *Virgines* enim non *sunt.* Imo eos Agnus *ad Hædos* salaces remittet, qui à Sinistris erunt. At Lutherus, & Calvinus aliter docuerunt: Occurrat Hieronymus in Apolog. 2 seu lib. 3. contra Ruffinũ, *Scito Romanam Fidem Apostolicà voce laudatam istiusmodi præstigias non recipere. Etiam si Angelus aliter annuntiet quàm semel prædicatum est.* Nec ego dubito Lutherum & Calvinum Angelos esse; Sed malos & Præstigiatores, etsi in Angelos lucis transfigurare se tentarint.

Venio ad Cyrillum: Qui in Epist. ad Celestinum Romanum Pontificem 18. quæ est in Concil. Ephesino to. 1. c. 29. Causam Nestorii etsi damnatam judicio Capitis Romani submittit, ejusque sententiam

tentiam expectat. *At quamvis ita res habeat: non prius tamen illius communionem deserere ausii sumus, quam hæc ipsa pietati tuæ indicaremus.* Hi non audent: Novatores nihil non audent. Audiant Celestinum ne audeant. *Nostræ Sedis anthoritate ascitâ, nostraque vice & loco cum potestate usus, ejusmodi non absque exquisita sedulitate Sententiam exequeris, nempe ut nisi decem dierum intervallo ab hujus nostræ numerationis die numerandorum nefariam doctrinam suam conceptis verbis anathematizet.* Ferunt hæc Religiosæ ac teretes Cyrilli & Patrum aures: prophanæ & adipales Novatorum non ferunt, & ferro non cera adversus Cantus Sirenum Cœlestium obducunt. Audiamus nos dum illi nolunt. *Illico sanctitas tua*, pergit Cœlestinus, *illi Ecclesiæ prospiciat: is vero modis omnibus se à nostro corpore segregatum esse intelligat.* Paruit autem huic mandato Cyrillus, uti apparet ex Epist. ad Nestorium. tom. 1. Concil. c. 4. *Quod nisi juxta tempus in litteris Cœlestini Sacratissimi, Reverendissimique Romanorum Episcopi expressum præstiteris, certo scias nullam tibi deinceps cum Episcopis & Sacerdotibus Dei consuetudinem, nullum sermonem, nullum denique locum inter eos futurum esse.* Eadem habet in proxima Epist. ad Clerum populumque Constantinopolitanum. Credo Novatores nostros Cyrillo minimè subscripturos, nec dubito in partibus Nestorii esse malle, quàm Romano Pontifici obedire. Plura Cyrilli extant apud Divum Thomam ex libro Thesauri deprompta testimonia, quæ cum magna parte libri inter-

ciderunt; Sed ea tamen omnino ſunt Authore Angelo Theologis recipienda.

Theodoretus tum ipſe Authoritatem Pontificiam aſſerit, tum alij apud ipſum teſtantur. Ille ab Epiſcopis adverſæ & ſuſpectæ factionis potentiſſimis agitatus, imo & calumniis traductus, ut omnem ſuſpicionem vitaret, ad Romanum Pontificem (is tum erat Leo) confugit: data ad ipſum Epiſtiſtola, in qua: *Ad Apoſtolicam*, inquit, *Sedem veſtram venimus, ut Eccleſiarum ulceribus medicinam à vobis accipiamus*, VOBIS ENIM PER OMNIA PRIMOS ESSE CONVENIT. Primi tunc Romani, imo & omnia erant: hodiè nulli apud hæreticos & nihili habentur. At non ſunt hi Theodoreti ſimiles, nam ſi eſſent Pares apud eos Romani eſſent. Idem confirmat ipſe in Epiſt. ad Renatum Presbyterum. Ejuſdem præclara illa ſententia eſt adverſus Conciliabulum Ariminenſe quod improbat; quòd non expectato Romanæ Sedis judicio temerè, atque adeo falſo definit: ita lib. 2. Hiſtor. c. 22. Eam corroborat. lib. 5. c. 10. referens Damaſum Sectam Apollinaris cum Authore proſcripſiſſe: idque Pontificis Romani authoritate feciſſe, & litteris confirmaſſe. Se de re illa conſultum à Catholicis Orientis Epiſcopis fuiſſe. Sanè ex Græcis Scriptoribus Theodoretus Romanæ Sedis ac Romani Pontificis authoritatem unus maxime aſſerit & confirmat. Sed novi Theodidacti Theodoretum irrident, quod à Deo erudiri ſe jactant, cum à Pontifice Theodoretus doceri vellet.

Uſus

Usus jam inter eos obtinuit, ut quivis Sellularius de face plebis Theodidactus sibi videatur, ac Theodoreto superior. Non egent Romana Cathedrâ, imo nullâ, cum in sua quisque Sellula Cathedram habeant Opifices Sedentarij.

Prospero locus hic esto Leonis Pontificis teste Trithemio Servetario: Actis primum, deinde Scriptis Pontificiæ Authoritati testimonium reddidit. Constat eum ad defendendā Catholicā de Gratia Augustini contra Semipelagianos Sententiā Romam contendisse, & ad Cœlestinum Papam adijsse, à quo Epistolam honorificam pro Augustino accepit: ac eâ impudentium hominum petulantiam compescuit. En Prosper apud quem tanti erat Authoritas Augustini, majorem esse putavit Cœlestini, quòd Romanus Pontifex erat. Quin & Arausicani Concilij secundi Canones, qui totidem sunt sententiæ Augustini composuit, & Leoni approbandos dedit, ac ejus jussu in Galliam misit, ut à Patribus Arausicanis, non tam fierent, quàm reciperentur: quemadmodum Lovanienses & cum iis Vasquez observat 1. p. d. 91. cap. 11. Suam igitur & Augustini doctrinam Leonis judicio commisit subjecitque. Scripta Actis concordant. Nam in lib. contra Collatorem, c. 10. censuram Innocentij & Zozimi contra Pelagium oraculum existimat. Et ait inferendo tanquam adynaton: *Erravit Sacrosancta Petri Sedes quæ ad Universū orbē Papæ Zozimi ore loquitur.* Et cap. 41. *Beatæ*, inquit, *memoriæ Innocentius nefandi erroris capita Apostolico mucrone percus-*

percussit. Ac idem paulò pòst de Zozimi, Bonifacij, Cœlestini sententiis profert judicium. Ita sensit Prosper prospere incedens viâ veritatis, à qua Novatores aversi, quia Adversi, non *Prosperi*.

Maximi Taurinensis eadem mens esse traditur à D. Thoma. Censet enim in *Causis* Fidei ad Pontificem recurrendum: idque exemplo *Pauli* docet cum ad Petrum venit, significans posteros cum instrui vellent ad Romanos Pontifices *Successores* Petri esse venturos. De quo loco vide *Canum* lib. 6. cap. 5.

Concinit Isidorus, à quo est unum inter alia Præclarum testimonium in Epist. ad Eugenium Episcopum Toletanum Summo Pontifici redditum: *Cujus dignitas potestatis etsi ad omnes Ecclesiarum Episcopos est transfusa, specialius tamen Romano Antistiti singulari quodam privilegio, velut Capiti cæteris membris celsior permanet in æternum.* Huic Prærogativæ dignitatis addit aliam Authoritatis in Præfat. ad *Canonum* Collectionem, quæ habetur tomo. 1. *Concil.* Reddens enim rationem cur collegisset Decreta & Epistolas Synodicas Pontificum, ait: *Quia in eis pro culmine Sedis Apostolicæ non impar Conciliorum extat authoritas.* Et in fine confirmat. *Nullam Synodum ratam esse, quæ Pontificis authoritate non fuerit congregata, vel fulta.*

Venerabilis Bedæ fidem suprà appellavimus dum lib. 3. Hist. Ang. c. 25. *Decreta Sedis Apostolicæ* veneranda esse docet. Nunc eandem appello

in

in Homil. D. Benedicti Angli tomo 7. & lib. 2 Hist. Anglorum: quibus in locis ait Anglicam gentem à Romanis Pontificibus mysteria Fidei edoctam, ac illa sunt de eodem Benedicto verba notanda. *Ad Beatorum Apostolorum limina peregrinaturus advolavit, ut quia rudis adhuc in gente Anglorum Fides, & Ecclesiarum institutio florebat, ibi potius perfectam vivendi formam sumeret, ubi per summos Christi Apostolos totius Ecclesiæ Caput eminet eximium.* Quod si gens Anglica ingenio & judicio maximè valet: cognoscet à quibus imbuta fuit, hoc testimonio expenso ab iis ad Caput illud colendum esse institutam: nec ab eo, nisi prius à suis desciscat defecturam.

A Bedæ ad nostra usque tempora ætate non dubitant Novatores, quin hæc sententia de Authoritate Papæ invaluerit. Hic igitur sistam: & tanquam terminos quinque volo Patres constituere, & finire. Duos ex iis antiquiores Græcos, Duos Latinos Recentiores: & inter eos totius Theologiæ Principem Augustinum collocare. Primus ex Græcis fit Maximinianus Constantinopolitanus Episcopus; Cujus est Luculentum testimonium in Epist. ad Orientales. *Omnes, inquit, fines terræ qui dominum sincere receperunt, & ubique terrarum Catholici veram Fidem confitentes in potestatem Romanorum Pontificum tanquam in Solem respiciunt, & ex ipsa lumen Catholicæ & Apostolicæ Fidei recipiunt.* Nec *immeritò, quia Petrus legitur primo perfectam Fidem esse confessus Domino revelante cum dixit, Tu es Christus*

Filius Dei vivi. Et infra. *Hunc etenim de cæteris mortalibus ex toto Orbe terrarum conditor Orbis elegit, ut Cathedram Magistri principaliter possidendam teneret* PERPETUO PRIVILEGII *Jure concessit*: UT QUISQUIS DIVINUM ALIQUID, AUT PROFUNDUM NOSSE DESIDERAT, AD HUJUS PERCEPTIONIS ORACULUM DOCTRINAMQUE RECURRAT. Ecce antiquus ante Bedam Pater, idemque & Græcus, & Constantinopolitanus Gente & Cathedra Romani Pontificis Æmulus, tam perspicuè & eleganter Prærogativam Romanæ Cathedræ asserit, ac extollit. Alter esto Anastasius Patriarcha Hierosolymitanus in Epist. ad Felicem Papam. *Fuit semper*, ait, *Apostolicæ Sedis vestræ licentia injuste damnatos, vel excommunicatos potestatis suæ authoritate restituere, & sua omnia eis reddere; & eos qui eos condemnarunt aut excommunicraunt Apostolico punire Privilegio. Sicut etiam nostris, & anterioribus legimus factum temporibus.* Ac rursum efficacius. *Antiquis Regulis Sancitum est, ut quicquid quanvis in remotis Provinciis super eorum querelis aut excusationibus ageretur, non prius tractandum vel accipiendum esset, quam ad notitiam Almæ Sedis vestræ esset deductum, ut hujus authoritate juxta quod fuisset faciendum infirmaretur aut Firmaretur.* En iterum nobilissimæ Sedis Episcopus non modo primas Authoritatis Romano concedit Episcopo, verumetiam Apicem in eo, & summam Ecclesiasticæ Potestatis agnoscit. Idque antiquitate totâ confirmat.

Nova-

Novatores autem ita eum de Cathedra sua dejiciunt, ut singuli privato spiritui suo authoritatem Cathedræ attribuant, & dum unum oderunt Pontificem, tot statuunt, quot ij numero sunt, nec pudet eos cum unam nobis Joannam falso Papissam objiciant, multas in singulis domibus Papissas habere. Nam & feminæ eodem illo privilegio, interpretandi sacras scripturas, imo & eas populo exponendi fruuntur.

Ad alios duos Recentiores post Bedam Patres venio. Alter est Anselmus, qui gravissimè de Authoritate Romani Pontificis sentit, & loquitur. Insignis ille est locus lib. de Incarnat. Verbi. ubi sic incipit: *Domino & Patri universæ Ecclesiæ in terra peregrinantis Summo Pontifici Urbano Frater Anselmus.* Ac infra. *Quoniam* Divina Providentia *Vestram elegit Sanctitatem: cui vitam & fidem Christianam custodiendam, & Ecclesiam suam regendam committeret: ad nullum alium rectius refertur, si quid contra Catholicam Fidem oritur in Ecclesia*, UT EJUS AUTHORITATE CORRIGATUR: *nec ulli alij tutius si quid contra errorem respondetur, ostenditur, ut ejus prudentia examinetur:* Sic Anselmus hoc loco. Omitto alios, qui eandem rem continent. Ex iis cito Præfationem Epist. ad Romanos. Alter esto Bernardus Nectar nostrum. Apud quem plures inveniuntur melleo sapore conditæ sententiæ: Quibus sunt referti libri de Considerat. ad Eugenium: nec non & Epistolarum libr. Epist. 125. & 131. & 183. & 237. locum seligo ex

ex Epist. 109. ad Innocentium, à quo adversus novam hæresim insurgentem præsidium authoritatis implorat. *Oportet*, inquit, *ad vestrum referri Apostolatum pericula quæque & scandala emergentia in Regno Dei, ea præsertim quæ de Fide contingunt. Dignum namque arbitror ibi potissimum resarciri damna Fidei.* UBI NON POSSIT FIDES SENTIRE DEFECTUM. HÆC QUIPPE HUJUS PRÆROGATIVA SEDIS. *Cui enim alteri aliquando dictum est*, Ego pro te rogavi, *ut non deficiat Fides tua. Ergo quod sequitur à Petri Successore exigitur. Et tu aliquando confirma Fratres tuos.* Lux est in Bernardo quam solæ noctuæ non ferant. Ita sentit, uti nos hodie Romani Catholici sentimus, ille docet quomodo sentire debeamus. Causam item in loco Evangelij inveniri, cur ita nos doceat: nosque discamus. Scholasticorum calculos, negligunt Novatores idcirco iis abstinendum duco: sed nemo est quin rectè ac pro Pontifice ponat. Scholæ omnino cum Petri Cathedra conveniunt. Unus superest Augustinus, qui & Academiarum instar est omnium, & Cathedrarum. Nemo fortius argumentum suppeditat. Eo ratiocinationem & Agmen claudo.

Igitur Augustinus Tribus sui temporis Pontificibus, se suamque doctrinam subjecit, & cum Magister Orbis esset, magisterij prærogativam detulit Innocentio, Zozimo, Bonifacio. Ad Innocentium nomine Concilij totius Carthaginiensis Decreta contra Pelagium & Celestium approbanda scripsit

et

et misit. Epist. 90. Ad eundem retulit Canones Milevitani Concilij, cui Episcopus interfuit, & subscripsit. Epist. 92. quarum Verba supra citavimus. Tertium novâ Epist. 95. cum aliis Africæ Episcopis eidem Innocentio super eadem Causa Pelagij rescribens Illustrem Pontificiæ Authoritati calculum adjicit. Ait quippe ad finem Epistolæ. *Cætera quæ illi* Pelagio *objecta sunt, sicut gestis defensa perviderit, ita de his procul dubio tua Beatitudo judicabit. Dabit sane veniam suavitas mitissima Cordis tui, quòd prolixiorem fortassis epistolā, quàm velles, tuæ misimus Sanctitati. Non enim rivulum nostrum tuo largo Fonti augendo refundimus, sed in hac non parva tentatione temporis unde nos liberet cui dicimus. Ne nos inferas in tentationem, VTRVM etiam noster licet exiguus ex eodem quo etiam tuus abundans emanet capite fluentorum, hoc à te probari volumus, tuisque rescriptis de communi participatione unius Gratiæ consolari.* Non dubitat Augustinus doctrinam communem de Gratia contra Pelagium à se, & Episcopis Africæ traditam duci à Deo capite omnium veritatum, sed earum Fontem vult esse apud Innocentium Papam: apud se, & alios Episcopos rivulos: atque adeo quantum inter Rivulos & Fontem, tantum inter aliarum Sedium & Romanæ Sedis interesse doctrinam.

Quòd ad Zozimum attinet, præter eos locos, quos articulo proximo adduxi: affero illum Epist. 157. cujus initio, ejus se Pontificis subditum perspicuè testatur aiens: *Me apud Cæsaream præsente venerunt:*

runt, quò nos injuncta nobis à venerabili Papa Zozimo Apostolicæ Sedis Episcopo Ecclesiastica necessitas traxerat: obedientiam planè profitetur, si spectes personas. Postea commemoratis verbis Zozimi ad probandum necessitatem Baptismi, Subdit: *In his verbis Apostolicæ Sedis tam antiqua atque fundata certa, & clara est Catholica fides, ut de illa nefas sit dubitare Christiano.* Zozimi Papæ doctrinam non uti privati hominis, sed totius Ecclesiæ commendat, de qua dubitare nefas sit, quòd ratione Sedis communis sit. Epist. 162. in qua illam celebrem scribit sententiam de Ecclesia Romana. *In qua semper*, inquit, *Apostolicæ Cathedræ viguit Principatus*, narrat in Causa Donatistarum judicium Apostolicæ Sedis expectatum fuisse.

Pergo ad Bonifacium. Cui cum dirigeret ac dicaret præclaros illos suos quatuor contra duas Epistolas Pelagianorum libros, & facto superiorem in eo authoritatem agnovit, & verbis expressit. Legat qui nosse utrunque velit caput Primum libri primi. Ego pauca in rem seligo & produco. *Cum communis sit omnibus nobis, qui fungimur Episcopatus officio quanvis ipse in eo præemineas fastigio speculæ Pastoralis, facio quod possum pro mei particula muneris, quantum mihi Dominus adjuvantibus orationibus tuis donare dignetur &c.* Episcopi speculatores sunt: sed Romanus in fastigio est, ut & populos & Episcopos speculetur & recognoscat. Alii suas oves curant. Papa *curat Oves ovinmque Magistros*.

Jam suum opus subjicit Bonifacio, *Hæc quæ istis* inquit

inquit, *ut dixi, duabus Epistolis illorum istâ disputatione respondeo ad tuam potissimum dirigere Sanctitatem, non tam objicienda, quam examinanda*, & UBI FORSITAN ALIQUID DISPLICUERIT EMENDANDA CONSTITUI. Non erat, ingeniosior, non acutior, non doctior, non eruditior Augustino; opinor, Bonifacius: erat tamen Summus Pontifex, ratione Cathedræ doctrina & Authoritate Superior: cum ejus Fides Fidem Capitis repræsentaret: quæ ad totam Ecclesiam pertinebat. Id Augustinus agnovit. Sed novatores negant, nimirum non sunt Augustini, quòd si essent minimè negarent. Certè neque ingenio, neque judicio, neque eruditione, neque Sanctitate sunt cum Augustino comparandi. Aiunt eum modestiæ Causâ fecisse. Cur igitur ii faciunt impudenter! cur illam modestiam non imitantur? Sciant Augustino charam fuisse modestiam, sed multo chariorem modestiâ veritatem. Ac nisi modestia veritate niteretur, fucum illum non modestiam fore à quo Augustinus omniū maximè alienus. Justitia sanè fuit, quæ modestiam illam imperavit, quam qui non profitentur, oportet eos & inverecundos & injustos esse. Hujus autem demissionis perpetuus Cultor fuit Augustinus, uti apparet ex variis operum illius locis, in quibus Authoritatem Romanæ Sedis confirmat, & extollit, ejusque præsidio contrarias hæreses expugnat, quemadmodum sæpius supra diximus: patetque ex tribus clarissimis locis lib. 1. contra Julianum c. 4. & lib. 2. de Peccato Originali cap. 7. & Epist. 162.

QUÆSTIO III.

Quomodo hæc Prærogativa Authoritatis sit in Romano Pontifice?

ARTICULUS I.

Sintne Controversiæ de Fide? Utrum ad eas componendas Judex, & quis futurus sit?

NOvatores superioris seculi, & nostri negant de Fidei mysteriis rebusque, in Sacris litteris contentis controversias posse existere, quòd omnia sint perspicua. Addunt: in iis contineri omnia, tum ad credendum, tum ad rectè vivendum necessaria. Itaque Scripturam solam abundè esse, & pro judice, & pro Face; modò unusquisque privato spiritu attendat & consulat. Id Lutherani, id Calvinistæ, ac ex eorum Scholis Sectarij diversi mordicus tenent. Credam, si probent ex ipsis Scripturis omnes, quos admittunt, libros Sacros esse. Quomodo enim probent

librum Ruth, Hester, & Job, quos agnoſcunt ex ipſis ſcripturis eſſe? Credam ſi inter ipſos conveniat de iiſdem ſcripturæ libris. Nam Anabaptiſtæ Job hiſtoriam Tragico-comicam Fabulam dicunt. Lutherus Epiſtolam ad Hebræos, & Jacobi excludit. Caſtellio Canticum Canticorum Cantilenam de Amicula impuram appellat. Beza caput 8. Joannis amputatâ de *Adulterâ* hiſtoriâ detruncat, & locum illum Lucæ 22. *Hic eſt Calix* novum Teſtamentum, &c. fœdè corrumpit. Apocalypſi Joannes Brentius, & Kemnitius non omnino acquieſcunt. In tribus Matthæi, Marci, Lucæ, Evangeliis Lutherus multa deſiderat. Solum Joannis perfectum, & abſolutum putat. Quomodo igitur qui de ipſis ſcripturarum libris inter ſe diſſentiunt, negant de locis ſenſuique eorum controverſias poſſe exiſtere? Sanè id Heterodoxi jam inde ab initio Eccleſiæ ad noſtra uſque tempora errando monſtrarunt. Nemo Hæreſiarcha fuit, quin Hæreſi ſuæ Patrocinium in ſcripturis quæſierit, eique clypeum ſacræ authoritatis obtenderit. Id Arius, id Eunomius, id Macedonius, id Eutyches, id Neſtorius, id Dioſcorus, id Manes, id Pelagius, id Priſcillianus, id Donatus, id Novatus, id Cæteri Hæreticorum Principes jactarunt. Non igitur eo nobis fuco Lutherus, & Calvinus imponent. Quid? quod contrariæ, interque ſe repugnantes hæreſes quaſi colliſu quodam ſcintillas hujuſce veritatis, quam oſtendo, emittunt. Rectè enim omnino Tertullianus dixit, *quemadmodum Christus Homo in-*

 ter

ter duos Latrones, ita & Christum veritatem, inter duos Hæreticos crucifigi. Nam si Scriptura ipsa contro- versias non pateretur, omnis ea in contrarias partes dissensio tolleretur: nec locus esset pugnandi locis diversis Scripturarum. Ecquis enim cùm sensus sacri textus manifestè constaret, auderet, aut ne- gare, aut eo affirmato contrà sentire, nedum eum in oppositam partem traducere? Pauca, sed idonea exempla producam. Ebion Matrimonium teste Ignatio Epist. ad Romanos. Elxai Virginitatem, Justino in Apolog. damnavit: uterque testimonio Scripturarum. Eutyches unam in Christo naturam, Nestorius Personas in Christo duas posuit, ambo ar- gumento scripturarum.

Noetiani, Patrem Deum Passum aiebant: Ma- nichæi, ne Christum quidem hominem, Passum af- firmabant. Hi, & illi Authore Scripturâ. Priscil- lianus omnia Fato dedit, Pelagius libertati. Unus & alter nixi Scripturis. Veniamus ad Recentes. Multum inter se Lutherus, & Calvinus, uno tamen Spiritu, ut aiunt, ex Scripturis hausto dissentiunt. A Luthero Zuinglius, ab utroque Calvinus circa Eucharistiam dissidet, eodem suadente verbo Dei quod Christi verba *Hoc est Corpus meum*: oppositis apud illos Sensibus interpretatur. Aliter Luthe- rani, aliter Anabaptistæ de Baptismo sentiunt, & aliquantò aliter Calviniani. Omnes tamen freti locis Scripturarum. Digladiantur inter se Armi- nius, & Gommarus: si causam rogemus? Est diver- sa intelligentia Sacrarum literarum. Imo in quibus

à Lu-

à Luthero Carolstadius, Philippus, Bucerus, Oecolampadius, Brentius, Kemninitus, aliique discordant, nituntur Scripturarum authoritate. Ex hoc fonte Molles: Rigidi, Mixti Lutherani tanquam Rivuli emanarunt. Quæ à Molinæo, Alamanno, Carpentario, Arminio, Gommaro, Amyraldo contraria Calvino Magistro suo traduntur, Sacræ Paginæ locis confirmantur. Horum præsidiis Caussarii, Liberi, Pacifici, Puritani, Arminiani, Juniani, Gommaristæ, totidem illius Hydræ Capita muniuntur. Itaque nulli magis controversias de Fide, & scripturis esse posse confirmant, quam qui maximè Hæretici negant. Idque ratio ipsa, qua præpostere utuntur, demonstrat. Nam cum quisque privato spiritu interpretetur scripturam, idque liceat non solum hominibus illiteratis, sed etiam sordidis, imo & mulierculis, & scortis, necesse est, varios & dissonos Sensus existere: quin & contrarios sæpe pugnantesq; inveniri. Unde fit, ut quotidie novæ prodeant Sectæ, Sectarumque authores, & plures in dies proditurae sint, quòd illa interpretandi libdo longè lateque pervagata Virgineam Sacræ Scripturæ puritatem corrupit. Et quid aliud sperandum ab iis, qui eam uti Virginem illibatam diligenter custoditam, è sacrario suo in publicum produxerunt, & in propatulo tanquam Prostibulum omnium libidini exposuerunt.

Quod in Romana Ecclesia fieri nequit. Nam non privato Spiritu, sed communi Ecclesiæ, ab Apostolis per Patres transmisso sensu, Scripturas in-

terpre-

terpretatur, qui cum sit unus & constans, & publicus, multiplex ac discors esse non potest. Si autem nova controversia existit, quod interdum necesse est tot hæresibus emergentibus contingat, eam non nisi aut per Concilia, aut per Summum Pontificem nullo prætermisso examinis, consultationis, disputationis, orationis officio definit. Hinc est, ut sola Romana Ecclesia una semper, & incorrupta manserit; & quæ Virginem Scripturam servavit, ea virgo & Sponsa extiterit.

At facem dicunt Scripturam. Bene est, quòd dicunt *Facem*: quam scilicet & manu sua accendant, & flatu extinguant pro libitu. Ego *S*olem mallem à quo Lucem accipiant, nec immutent: solis *A*quilis pervium, non vespertilionibus; qui lucernas circumvolant, & oleum exigunt, ut extinguant obnoxium. Hæc eò dico, quoniam teste Maldonato *illud semper in ore habent: Lucerna pedibus meis verbum tuum.* Sed illi, inquit, *pedibus Scripturam intelligunt.* Aut, ut ego, *extinguunt* flatu superbiæ, est enim iis *Pes superbiæ* quo David carere optabat. Eo Lucernam vel impacto dejiciunt, vel impresso conculcant. Certe nisi Scriptura alta & profunda ac obscura esset, non diceret lucas c. 24. n. 45. *Tunc aperuit illis sensum, ut intelligerent Scripturas.* Si paterent omnibus, non hortaretur auditores suos Christus: *Scrutamini Scripturas*, ad eas penitus introspiciendas, & penetrandas. Si legere tantùm opus esset, non indigeret sacro interprete Eunuchus ille Isaiam legens: & tamen tam indiguit, ut dixerit:

erit: *Quomodo possum si non aliquis ostenderit mihi?* Si cuique liceret interpretari proprio spiritu, non esset singularis *Interpretatio sermonum* apud Paulum: nec staret illa ejus 1. ad Corinth. 12. sententia: *Nunquid omnes interpretantur?* Certè Petrus Epist. 2. c. 3. affirmat in Paulo esse *quædam difficilia intellectu*, quæ nisi in eo, ac cæteris Sacris Authoribus invenirentur, nemo *Scripturas* teste Petro *depravaret* ad suam ipsius *perditionem*. Et quidem obscuras eas esse ac difficiles intellectu, ipsimet quibus eæ primum concreditæ sunt Judæi testantur, Christi Messiæ adventum negantes, imo & ipsi Hæretici, qui Judæis similes ad ejurandas hæreses suas testimoniis æque perspicuis adduci nolunt.

Igitur Controversias esse, ac sæpe existere, & de Scriptura, & de Fide, pro comperto habendum. Quod cum verum sit, necesse est, ut Judex aliquis constituatur, cujus judicio dirimantur. Et quidem Scriptura ipsa Judex esse non potest, etsi regula judicandi sit, ac secundum eam semper, contra eam nunquam judicandum. Ecquis autem præter Ecclesiam? Huic enim primum Sacrorum librorum Canonem acceptum debemus. Ita censet Irenæus lib. 3. adversus hæreses, c. 2. 3. & 4. & Tertullianus l. 4. adversus Marcionem, & Augustinus. l. 33. cont. Faust. & lib 2. contra Julian. c. 6. & lib. 2. de Doctr. Christ. c. 8. & Epist. 36. & in lib. contra Epistol. Manich. c. 5. ubi illa omnium ore decantata sententia.

Evangelio non crederem, nisi me Ecclesiæ moveret Authoritas. Idque definiit Concilium Toletanum 1. Cum itaque hæc sit omnium maxima controversia. *Qui libri sint Sacri*, quòd omnium veritatum Fontes in iis insint: ac de illa judicium ad Ecclesiam pertineat, ad eandem debent aliæ pertinere. Nec eam veritatem negare Lutherus est ausus: nam lib. de Captivit. Babylonica, ubi de Ordinis Sacramento agit, fatetur Ecclesiam habere potestatem discernendi verbum Dei à verbis hominum: idque in Augustanis Comitiis Lutherani concesserunt, negat tamen Lutherus *Ecclesiam judicem ejus esse.* Timuit nempe, ne quis diceret Ecclesiam superiorem fore. At is timor ex imprudentia ortus est: nam Judex qui ad judicandum leges inquirit & examinat, ut, omnia secundum eas, ac nihil præter eas judicet, non proinde supra leges est: atque adeo Judex esse potest.

Illud maneat Scripturam Regulam Fidei esse, non tamen solam, sed cum Traditione Apostolica & Ecclesiastica ab Apostolis per manus Ecclesiæ transmissa ad Posteros.

Cujus Authoritatem etsi post veteres Hæreticos, Primum Wiclephus, deinde Erasmus, postea Lutherus elevare sint conati, ea tamen sacra, & intemerata prorsus habenda. Nec multis id ego probare volo: nam instituti mei non est: sed non ideo tamen omittam indicare. Lucæ Evangelistæ Traditio in partem Evangelij transiit.

Ait enim initio Evangelij sui: scribere se res *sicut tradiderunt*, inquit, *nobis qui ab initio viderunt, & ministri fuerunt sermonis*. Et non vidisse se fatetur, & ab iis qui viderunt narrando accepisse. Quid Marcus? nonne ipse, teste Hieroynmo, Evangelium suum sicut à Petro audierat, scripsit, rogatus à Fratribus? Paulus verò 2. ad Thessalon. c. 2. Traditiones servari præcepit. *Tenete Traditiones quas accepistis*. Quin & ad Corinthios Epsti. 1. c. 11. contentiosos objectâ consuetudine, & sua & Ecclesiæ refrenat. Cur non scripturis? Perindè erat Traditio. Christus ipse sæpe secundum consuetudinem operatus legitur. Certè Hæretici multos Sacræ Scripturæ libros traditione retinent. Imo & Cæremonias quas observant, magna ex parte traditione acceperunt. Ac ut unum objiciam, quod deglutire non possint, dicant, unde acceperunt *Diei Dominicæ observationem*? Nam si Scripturas consulant, non invenient præceptum eam diem Celebrandi: imo semel tantum nomen diei dominicæ id est, Apocalypsis 1. quem multi librum non recipiunt, reperient. Quòd si respondeant: præcipi in scripturis, ut dies Sanctificetur aliquis, in iisdem invenient eum diem Sabbatum fore. Itaque aut celebrent Sabbatum, non dominicam, aut si dominicam malunt, proferant locum Scripturæ, in quo id præcipiatur: quem cum proferre nequeant, necesse est ad Traditionem confugere.

Atque hic obiter dicam: mirari me Heterodoxorum quorundam morem, qui cum jejunia, & solennes supplicationes, & publicas in iis preces detestentur, tamen si quod imminet temporale malum vel ab æstu, vel à pluvia, pro illo avertendo Jejunia & supplicationes indicunt: sed illud conjicio, non pro se suisque animabus, sed pro segetibus, pecudibusque orare. Itaque pro inanimis & Brutis ea licent, pro hominibus non licebunt: Idque testimonio Scripturarum: quo etiam nititur illa consuetudo laudabilis donandi Amicis ad ducendum funus concurrentibus xæniola; nam cum inter ea soleant vittæ quoque cum Chirothecis donari, significant se per manus defuncti vitam accipere, ut ad se cum munusculis transferant, quibus ligari ac devinciri ad servandam memoriam profitentur. Hæc ex Scripturis didicerunt. Imo & Ramusculos præferre manibus ex eodem instituto solent, quòd legunt in Evangelio Christum à Betphage Hierosolyma venientem Ramis & Frondibus exceptum. Sed ille vivus & in triumpho, hi mortui & in funere: perinde enim est iis mori ac triumphare. Unum assequi non possum, quare in Christi Triumpho Rami in terram abjecti sint, non manu prælati; in horum verò funere Rami manibus præferantur, cùm potius ex dolore abjiciendi essent. Sed Christus in suo triumpho meditabatur mortem, illi in media morte triumphum meditantur. Ita exponunt Evangelium: ac eo morem suum confirmant.

Quod

Quod si protervi in negando sint, obruam mole authoritatum sub qua fatiscant & ringantur. Traditiones statuit Ignatius; Egesippus, Papias apud Eusebium lib. 3. Ecclesiast. Hist. c. 32. 36. & 39. Dionys. lib. de Ecclesiast. Hierarch. c. 1. Clemens Alexand. lib. de Pascha. & lib. 1. Strom. & 5. Origen. Hom. 5. in Numer. Irenæus lib. 3. c. 3. & 4. Tertullianus lib. de Corona militis. Cyprianus de ablut. Pedum. Basilius. lib. de Spiritu Sancto. c. 27. & 29. & lib. contra Eunom. Chrysost. orat. 4. in Epist. 2. ad Thessalon. ac ex eo Theophylactus. Epiphanius hæresi. 61. Hieron. lib. contra Luciferianos. Theodoretus in Epist. 2. Pauli ad Thessal. c. 2. Damascenus lib. 4. c. 13. & 17. & omnium clarissime & copiosissime Augustinus. Epist. 118. & 119. ad Januarium, & Epist. 86. ad Casulanum. & lib. 1. contra Cresconium. c. 32. & 33. & lib. 2. contra Julianum c. & 16. & lib. 2. de Baptismo de contra Donatistas. c. 7. & lib. 4 c. 24. & lib. 5. c. 23. & 26. & lib. de Genesi. ad litter. 10. c. 23. & lib. contr. Epist. Fundamenti. c. 5. & lib. de utilit credendi. & lib. de moribus Eccles. Cathol. & lib de Hæresibus. cap. 53. Itaque eas Traditiones tanquam munitissimæ authoritres Patres Hæreticis semper opposuerunt. Policarpus, Tertullianus, Irenæus, Marcioni & Valentino : Epiphanius, Melchisedechianis, & Aerianis, & Apostolicis. Hieronymus Vigilantio, Montano, Luciferianis. Augustinus Donatistis, Manichæis, Pelagianis, perinde pene par in iis esset, ac in Sacris litteris pondus Authoritatis. Uti enim ait Basilius lib. de Spiritu Sancto. c. 27. *Dog-*

dogmata quæ in Ecclesia servantur & prædicantur, partim ex conscripta doctrina habemus, partim ex Apostolorum TRADITIONE *in mysterio ad nos delata recipimus. Quæ utraque eandem ad Pietatem vim habent, & nemo his contradicit qui vel mediocrem saltem Ecclesiasticorũ jurium experientiam habet.* Et Epiphanius paulo ante citatus. *Oportet autem & traditione uti. Non enim Omnia à Divina scriptura possunt accipi. Quapropter aliqua in scriptis, aliqua in traditione sancti Apostoli tradiderunt, quemadmodum dicit sanctus Apostolus Sicut tradidi vobis.* Et Augustinus expressius ac de ijs quas Ecclesia retinet, servatque traditionibus ad Novatores confutandos accomodatius. *Illa autem quæ non scripta sed tradita custodimus, quæ quidem toto terrarum orbe observantur, dantur intelligi, vel ab ipsis Apostolis, vel Plenarijs concilijs, quorum est in Ecclesia saluberima Authoritas, commendata atque statuta retineri: sicut quod Domini passio, & Resurrectio & Ascensio in Cœlum anniversaria solennitate celebrantur, et si quid aliud tale occurrerit, quod servatur ob universa quacunque se diffundit Ecclesia.* De ijs inquit, *Insolentissimæ insaniæ est disputare, an Faciendum sit quod tota per orbem frequentat Ecclesia.* Puto autem nos qui Romani sumus in eadem qua Augustinus Ecclesia esse non in Donatistarum, aut Manchæorum, aut Novatistarum, aut Pelagianorum, aut Priscillianistarum, aut Arianorum quorum Augustini tempore hæreses vigebant, quas nostris temporibus Novatores suscitarunt. Nihil illi tunc Catholicæ Ecclesiæ nocuerunt,

nihil

nihil hi suis erroribus nocebunt, nec quod omnes extra Ecclesiam sint, Catholicæ quicquam Ecclesiæ authoritati detrahent. Ejus nos cum Augustino Fidem & doctrinam cum Traditionibus amplexamur.

Hujus igitur Regulæ Fidei ex Verbo Dei scripto & tradito compositæ, Judex Ecclesia est; cum Authoritate interpretandi, ac post interpretationem definiendi : quoties Controversiæ ortæ fuerint. Hac ratione Scripturæ series Canonica constat. Hac symbolum Apostolicum. Hac Processio Spiritus Sancti à Patre & Filio. Hac Origines Personarum, ut Pater à se : Filius à Patre : Spiritus Sanctus ab utroque sit. Hac ut solus Filius sit Genitus, cum Spiritus Sanctus Genitus esse non possit. Hac Beatæ Mariæ virginitas incorrupta. Hac necessitas Baptizandorum Parvulorum. Hac prohibitio Rebaptizandi. Hac pleraque alia, ad Sacramenta, & sacras Ecclesiæ ceremonias, ad Mores pertinentia, de quibus optime Tertullianus lib. de Corona Militis. *Harum & aliarum ejusmodi disciplinarum, si legem expostules Scripturarum, nullam invenies. Traditio tibi prætenditur auctrix : Consuetudo confirmatrix : & Fides observatrix.*

Duobus autem modis hujusmodi judicium exercereâ potest Ecclesia ; Propositâ Controversia. vel Per concilia justa & legitima, cujusmodi ea supra descripsimus : vel Per Papam, qui est & Caput

put & princeps Ecclesiæ. In utroque autem est Authoritas certa & infallibilis, quemadmodum proxime ostendemus.

Et quidem de Conciliis nemo Catholicus, pauci hæretici dubitant. De Papa cum omnes hæretici negent, & nonnulli quantumvis paucissimi (inter quos est Thomas Anglicus) Catholici dubitare videantur, volo singulari articulo rem probare.

ARTICULUS.

ARTICULUS II.

Pontificem Romanum esse Judicem Controversiarum certum constantemque probatur.

DAto Controversias interdum existere, in Ecclesia Dei, ejusque Caput & Pastorem esse Pontificem; cumque ex cathedra decernentem falli non posse, Verum & sequens omnino videtur, eum controversiarum Judicem fore. Ut tamen id justis argumentis constet, rationem excogitabo.

Ac primum ex veteri Testamento constat Synagogam supremum controversiarum de lege ac jure principem Sacerdotem Judicem habuisse: unde duo existunt argumenta. Alterum Ecclesiam Dei Synagogâ longè perfectiorem, & gratiorem, eâ Prærogativâ carere non posse: Alterum cum Synagoga Ecclesiæ Figuram gereret, & omnia illi in Figura teste Divo Paulo contingerent, eo item Futurum in Ecclesia judicem *Romanum* Pontificem

cem fore significaret, Locos demus Unus esto; Exo. 18. quo utitur D. Bernardus. lib. 2. ad Eugenium cap. 6. Jethri ore ad Moysen: *Esto tu populo in his quæ ad Deum pertinent, ut ostendas populo cæremonias & ritum colendi, viamque per quam ingredi debeant. Provide autem de omni Plebe viros Sapientes qui judicent populum omni tempore. Quiquid autem majus fuerit, referant ad te, & ipsi minora tantummodo judicent. Si hoc feceris implebis imperium Domini.* Ac nequis opponat Moysi, non Aaroni hæc dici. Prima hæc potestas Moysi danda erat quod Caput & Princeps Populi tunc erat, & summus Sacerdos, nondum Aarone instituto: Quod autem Moyses Summus Sacerdos fuerit, constat ex Psalmo. *Moyses & Aaron in Sacerdotibus ejus.* Et quidem, ut propositum à Jethro, ita re præstitum à Moyse ac Populo; nam n. 26. ejusdem capitis, *Quicquid gravius erat referebant ad eum, faciliora tantummodo judicantes.* En quod agendum erat in Ecclesia Dei, ut Episcopi & cæteri Hierarchici ministri minores Causas Fidei & morum, majores & graviores Summus Pontifex examinet ac definiat.

A Moyse ad Summos Sacerdotes transmissam hujusmodi potestatem fuisse, ac sicut in eo instituta ita in reliquis constitisse, patet ex multis Scripturæ locis; quos ut distinctius proponam, assumo duo Concilia, vel Senatus duos Judicum fuisse: alterum majus, quod *Synedrion*, alterum minus, quod Anonymon; illud Septuaginta, hoc tribus et viginti viris constabat. Illud Hierosolymis, istud in singulis

ſingulis civitatibus reſidebat.

Id ſumptum ex cap. iſto 18. Exod. & Deut. 16. & 17. diſtincte proponitur Paral. 2. c. 5. & c. 19. cum utrunque inſtauratum eſt à Joſaphat Judæ Rege Concilium. ibi n. n. 5. *Conſtituit Judices terræ in civitatibus cunctis Judæ*: Et mox *Præcipiens Judicibus ait*: *Videte quid faciatis: non enim hominis exercetis judicium, ſed Domini.* Et n. 8. *In Hieruſalem quoque conſtituit Joſaphat Levitas & Sacerdotes, ut cauſam Domini judicarent.* En duo Senatus. Nunc hujuſce Majoris id eſt, Sanhedrin, ſeu Synedrij prærogativam in judicando videamus: uti nimirum ad eum minorum Senatuum conſulta referrentur. *Omnem cauſam quæ venerit ad vos Fratrum veſtrorum, qui habitant in urbibus ſuis inter cognationem & cognationem, ubicunque quæſtio eſt de lege, de mandato, de ceremonijs, de juſtificationibus oſtendite eis.* Quod autem caput eſt, Summum Pontificem Judicio præeſſe, & ſupremam in definiendo authoritatem obtinere, habetur. n. 11. *Amarias autem Sacerdos & Pontifex veſter in his quæ ad Deum pertinent præſidebit.* Hujus authoritatis Fons Deuter. 17. n. 12. continetur. ubi ſic: *Qui autem ſuperbierit nolens obedire Sacerdotis imperio, morietur homo ille.* Tota illa Judicum multitudo à capite iſto pendebat: & ad Sacerdotis arbitrium omne tandem judicium revocatum: ideo Capitale erat Capiti non obedire. Teſtatur id Joſephus. lib. 2. contr. Appionem. *Pontifex* inquit, *ante alios Sacerdotes Deo ſacrificat, leges cuſtodit, di judicat*

dicat controversias convictos delicti: cui qui non obedit, is pœnas luit, tanquam in Deum impius. Vicem profecto Dei gerebat judicando ille, cui non parere judicanti impium erat & capitale. Itaque eo loco Deuteronomij utitur Innocentius III. cap. *Per venerabilem qui filij sint legitimi.* Constat igitur Senatum esse, & hujus Senatus Caput & Principem Pontificem esse: quod clarius exprimitur n. 9. *Veniesque ad Sacerdotes Levitici generis, & ad Judicem qui fuerit illo tempore.* Unus erat Sacerdos & Judex & ad definiendum & ad condemnandum. Uti patet ex loco Deuter. 17. Non enim dicitur Sacerdotum & Judicum, sed *Sacerdotis*, & *Judicis.* Nec obieceris judicium illud ideo valere, quia secundum leges fiebat, unde virtute legum, non privati judicii Sacerdoti parendum: quod Beza opposuit nixus loco Deut. 17. *Facies quodcunque docuerint juxta legem ejus.* Nam hoc in objicientem retorquetur. Manifeste enim supponitur judicium illud semper juxta legem fore: quod nos de Papa diximus. Imo ad id eum consuli, ut in dubijs mentem legis exponat, quam cum exposuerit assentiantur dubitantes. Alioqui frustra esset consultatio, si ille errare posset, & ab alio corrigi: necesse enim esset ad alium Judicem provocare, & gradatim in infinitum procedere. Id nos eodemmet objecto loco docet *Hebraica veritas* sic enim 7. *Facies secundum verbum quod nutiaverint tibi ex loco quem elegerit Dominus. Et custodies valde ut facias secundum omnia quæ sancita fuerint tibi,*

 secundum

secundum legem & juxta judicium, quod dixerim tibi facies. Perinde ac quæ doceant, quæ dicant, ex lege sint, ac ita conjuncta cum lege, ut lex in ijs ac per eos loqui videatur. Clarius adhuc Sanctes Paginus. *Facies secundum sermonem verbi quod annuntiabunt tibi, & custodies faciendo juxta omnia quæ docebunt te, juxta sermonem Legis quem docebunt te, & secundum judicium quod dicent tibi facies.* Ex ore igitur Sacerdotum pendere debebat Consultor & dictis obedire: nec novam instituere quæstionem: seque superiorem examinando judicem constituere: quod Hæretici faciunt: ut omnia arbitrio suo suspendant, suspensaque definiant.

Aliud nobile argumentum suppeditat Fons, & Radix hujus quam astruximus authoritatis: Quæ sane in loco & munere consistit. Nemo est enim qui nesciat quos Deus ad eam dignitatem evexerat multa ijs singularia concessisse, ut inter cæteros & præstarent & eminerent. Uti enim erant in fastigio dignitatis, ita & culmen Authoritatis obtinebant.

Hinc illa inauguratio: hinc illa majestas: hinc illa capitis corporis que ornamenta: hinc illa in Capite Cydaris, Hinc in Fronte Lunatum Aurum, hinc in humeris ambitiosa super humeralis ex auro, purpura, bysso, Hyacinthoque textura, ex alto sinuoso plexu ad pectus usque excurrens: hinc illud in Pectore quadratum Rationalis judicii Monile, illustratum auro, baccatum geminis, cælatis nominibus pretiosè vocale nodosis fasciarum spiris, & mordentis

 auri

auri Catenulis vinctum omni libertate jucundius. Hinc illa Tunica Hyacinthina, laxis augusta sinubus prolixâ longitudine talaris, ora in mala Punica luxuriosè fruticante, & tintinnabulorum arguto sonitu garrulè tinniente, & pedum pulsui numerosè respondenti, ut & stantis Imago, & Incedentis quiddam humano majus spiraret.

Verus ut aspectu Deus incessuque pateret. Totus hic habitus Authoritatẽ præ se ferebat, & quot erãt ornamẽta, tot erãt testimonia veritatis. Cujus Sacrũ illud Pectus Sedes erat: in quo nimirum *Urim & Thummim Doctrinâ & Veritas* habitabant. Ita rem providente Deo, ut doceret in ea Persona non humanæ conditionis, sed Pontificiæ dignitatis habendam esse rationem. Idcirco cum accipienda erant ab eo veritatis Oracula, illo indui vestitu opus erat, ut quæ diceret non à privato, sed à Pontifice aliam gerente Personam profecta viderentur. Huic illa vox ad eos Regum *Applica Ephod.* cum Arcanum aliquid, & Deo tantùm cognitum revelari sibi vellent: nam cum Divinum sit futura occultaque prædicere ac prodere, oportebat ad ea divinanda & patefacienda Pontificem habitu & dignitate Divinam quandam speciem exhibere. Et quidem uno è quatuor modis Deum ille patiebatur. Aut per Angelum inspirantem, aut per Spiritum afflantem, aut per notas è cælo demissas, aut per radios lucis eximiæ in lapillos Pectoris impactos, & in oculos intuentium promicantes. Qui postremus Josepho placuit. Certè ut varietas in modo

esset

esset, nunquam fuit in judicio inconstantia: semper ille vera, dum Synagoga sponsa fuit, & dixit & portendit. Imo & adulterâ jam & corruptissimâ,certissima quædam ejus authoritatis signa manserunt. Nam & Caiphas prophetavit, & Ananiam Paulus coluit. Tanta erat vis dignitatis, ut præcipiti jam dejectâque Synagogâ in suo adhuc vestigio consisteret. Imo & ipsius Christi testimonio constat,magnum esse virtutem Cathedræ Moysi in qua Scribæ, & Pharisæi sedebant ad Plebem erudiendam:quod & supra tetigimus, & cum Agustino expendimus, qui ejus rei aptissimam rationem reddidit. Non posse eos in aliena Cathedra sua docere. Ita cum illam ascenderent, suas opinatinnes deponebant, cum insiderent Cælestis in eos doctrina incidebat. Unde quicquid docebant faciendum esse Christus suadebat, quicquid faciebant agendum esse vetabat, quòd facta erant propria verba aliena, illa Personam, hæc Cathedram sequebantur.

Nunc ad Romanum Pontificem veniamus, quem ille haud dubiè figurabat. Qanta ejus est, ac esse debet Authoritas, qui in altissimo locatur culmine dignitatis? Qui in Cathedra Petri sedet ejusque Claves gerit, datæ à Christo insignia Potestatis! A quo Cathedra illa instituta, ut qui eam insideret Cælestem Magistrum repræsentaret,ejusque vicem gerens Ecclesiam suam regeret ac doceret. Nisi forte Deo Charior fuit Synagoga Ancilla, Agari similis, quàm Ecclesia Sponsa, uti

Sara

Sara, Soror & libera? Si ergo tot & tanta & decora & ornamenta in Synagogæ collata sunt Pontificem; quanto & plura & majora in Ecclesiæ Pontificem conferri necesse est? Non ea dico quæ ad temporalem : & caducam conditionem spectant; sed ad Spiritualem & æternam, quà continetur Animæ Salus pertinentia. Quanquam nec illa desiderantur, quæ faciant ad dignitatem. Sacratior Inauguratio, Sanctior Consecratio, Religiosior professio, status purior, Sacerdotium Divinius, potestas amplior, majestas augustior. Dignus sanè ob eam in qua constitutus est dignitatē, ut ab eo veritatis Oracula petantur: quæ ille cum solenni more, ac uti Magister ex Cathedra suâ pronuntiat, falsa esse non possunt. Non enim tum privatus loquitur, sed uti Christi Vicarius, quæ virtute Cathedræ inspirantur dictat, nec tam suo quàm alieno atque adeo Christi Spiritu agitur, & movetur: ut nemini Catholico de eorum, quæ definit, dubitare liceat veritate. Nam etsi homo sit, & nihil ab eo humani alienum putemus, cum tamen ex Cathedra tanquam Caput loquitur, & publicam Pontificis personam gerit, os ejus alienum putamus. Itaque provideri à Deo dicimus, ne quid obrepat quod officiat veritati. Quicquid ad id opus fuerit Supremum Numen suaviter disponet, & sine quo ne folium quidem arboris motatur, & cadit, illud efficiet ut Pontificis oracula plusquam Sibillina sint Folia, in quibus ea multo quàm in ære perenius inscribantur.

Nec

Nec turbata volent rapidis ludibria ventis.

Itaque à Romano Pontifice Universus Orbis Christianus *In dubiis responsa petit*, & olim à Cathedra Romæ erecta undique missis & legationibus, & litteris postulavit. De quo, etsi supra commemoravimus, oportet & nunc aliquid commemoremus. Anacletus Epist. 1. de oppressione Clericorum. *Difficiliores*, inquit, *quæstiones, & majores causæ ad Sedem Apostolicam referantur.* Euaristus: *Ad sedem Apostolicam tanquam ad Caput sunt dubia referenda.* Alexander I. Epist. ad omnes Orthodoxos.. *Hujus Sanctæ & Apostolicæ Sedis Apici summarum dispositiones Causarum & omnium negotia Ecclesiarum ab ipso Domino tradita sunt, quasi Capiti...* Zepherinus Epist. ad Episcopos Sicilianos: *Majores Ecclesiæ Causæ à Sede Apostolica, & non ab alia, sicut Apostoli statuerunt, sunt terminandæ, juxta illud : Quodcunque ligaveris.* Julius Epist. ad Orientales Episcopos: *Conciliorum convocandorum jura & majores Causas ad Sedem Apostolicam Evengelicis Apostolicisque institutis referri oportet. Id à Sanctis Apostolis & Successoribus eorum, id à Niceno Concilio definitum est* Citatque caput. 18. Concilij in hæc verba: *Omnes Episcopi ingravioribus Causis liberi Apostolicam appellent Sedem, atque ad eam quasi ad matrem confugiant : cujus dispositioni omnes majores Ecclesiasticas Causas antiqua Apostolorum Authoritas reservavit.*

servavit. Idem tradunt statuisse Concilium Nicenum, Athanasius, & Pontifices Ægyptiorum Thebaidis, & Libyæ in Epist ad Felicem. Ac illum Canonem nomine Niceni Concilij protulerunt in Sexta Synodo Carthaginiensi Faustinus, Philippus, & Asellius Apostolicæ Sedis legati ex litteris Zozimi Papæ. In eandem sententiam scribit Innocentius I. ad Victricium, & Leo ad Theodosium Juniorem. Damasus ad Episcopos trium Concil. Africanorum: *Summas Causarum definiri absque Sedis Romanæ authoritate non licet*. Innocentij I. Egregium est in Epist. ad duo Concilia Carthaginiense & Milevitanum testimonium. *Congrua Apostolicæ Sedis arcana consulitis antiquæ regulæ formam secuti, quam toto semper ab orbe nostis esse servatam, præsertim quoties Fidei ratio ventilatur*. Nec id Patres negarunt, imo fateri consulendo Innocentium occuparunt. Id Sixtus I. ad Gallicanas Ecclesias. Id Eleutherius ad easdem affirmat. Id Pius I. ad omnes Ecclesias. Id Victor Epist. ad Theophilum. Id Marcellus ad Episcopos Antiochenos. Id Eusebius ad Campanos & Thuscos. Id Melchiades ad Hispanos. Id Marcus ad Athanasium. Id Leo ad Anastasium Epist. 54. & Epist. 67. ad Episcopos Viennenses. Id Vigilius in Decretis suis. cap. ult. Id Gelasius ad Anastasium Augustum. Id Pelagius II. ad Episcopos, qui Constantinopolim convenerant. Id Gregorius Epist. ad Augustinum Anglorum Episcopum. Id plerique alii Pontifices, qui citantur

tur 12. dist. & 17. & 19. & 20. 21. & 22. & 80. dist. c. *urbes*. & 96. dist. c. *Bene*. & 24. quæst. 1. & 25. quæst. 1. & de Electione. c. *Significasti*. & de Privilegio c. *antiqua*. & de Baptismo c. *Majores*. & de Elect. in b. c. Fundamenta, & in Extravag. *Vnam Sanctam*. Imo tam certa & constans hæc esse veritas debet, ut qui neget Pontificum Romanorum *verum esse in dubiis & Controversiis Fidei judicem* Athore Irenæo lib. 2. contra Valentinum, *Ecclesiæ authoritatem neget*. Quare Pontifices ipsi Ecclesiis, quæ a Fide Catholica defecissent, ad eandem redire volentibus scriptam credendi formulam dabant, quam servarent scriptam, ceu ad ipsos attineret Fidei tradere documenta. Hujusmodi formulam scrpsit Bonifacius Secundus in Epist. ad Eulalium Carthaginiensem Episcopum. Eandem Ormisdas ad Hispanos Episcopos misit, ut secundum eam admitterent Schismaticos resipiciscentes. Eandem Adrianus ad Synodum 8. Generalem dedit. Hanc recepit Joannes Constantinopolitanus Episcopus, cùm illa Ecclesia quæ à Romana, Autore Acatio defecerat, ad eandem redire vellet.

Age vero celebres controversias commemoremus, quæ primis illis sunt ortæ seculis, easque tandem Pontificum calculo definitas monstremus.

Quæ de tempore celebrando Paschatis agitata tot in Synodis est quæstio, ea demum a

Victore Papa transacta Anno 168. à Christo nato, teste Eusebio lib. 5. Hist. Eclesiast. c. 23. & seq.

Alia de Lapsis post Baptismum ad Pœnitentiam admittendis contra Novatum, decisa est in Concilio Romano sub Cornelio Papa. Anno 255. juxta Baronium, & Spondanum.

Alia de distinctione Personarum adversus Sabellium, sublata est à Concilio Alexandrino Papa Sylvestro, Anno Christi 319. secundum eosdem.

Alia de unitate in Christo naturæ contra Eutychen & Dioscorum, soluta in Concilio Chalcedonensi sub Leone Papa. An. 464. teste Suario & Vasquio in 3. part. D. Thomæ & Baronio & Spondano ad eum annum.

Quid? quòd duæ in Christo voluntates in Concilio Generali Constantinopolitano 3. Papa Agathone ad tollendum Monothelitarum errorem, D. Thoma in 3. p. teste, constitutæ. Iterari Baptismum semel ritè collatum posse, & interdum debere, censuit Marcion & Donatistæ. Oppositum in Romano Concilio Melchiades decidit. Errores Pelagii & Celestii Innocentius I. Zozimusque damnarunt. Semipelagianorum Celestinus & Leo, quemadmodum constat ex Augustino & Prospero. Non omnes deinceps exortas in Ecclesia controversias libet enumerare, Quæcunque illæ fuerint ad

Aposto

Apoſtolicam ſunt Sedem relatæ, & Pontificum Judicio definitæ.

Eas exactiſſimè Baronius, Biniuſque, & Spondanus commemorant. Ut verum id eſſe perpetua Eccleſia per omnes ætates Conſuetudo traditione venerabili confirmet. Ego unum, vel alterum afferre volo.

Graviſſima & celeberima illa de Prædeſtinatione inter Gottenſcalſcum & Hincmarum ſeculo octingenteſimo orta, & Annis fermè triginta agitata, extitit: quæ totam Galliam tum in factiones, nunc in diſceptationes divisit. Ea tot Synodis, tot Conciliis ventilata Nicolai demum Papæ arbitrio diempta quievit, & quam tanta Epiſcoporum & Doctorum hominum, Rege item adhibito multitudo ſopire non potuit, unius Pontificis compreſſit Authoritas.

Alteri occaſionem præbuit Abaylardus, qui veterum hæreticorum errores magna ex parte inſtaurabat.

Sed eam exorientem Bernardus ad Innocentii II. Romani tum Epiſcopi Sedem impegit, eamque impactam eliſit. Cujus teſtimonij nectare locum hunc meum aptè perfundam.

Oportet ad veſtrum referri Apoſtolatum pericula quæque, & ſcandala emergentia in Regno Dei, ea præſertim quæ de Fide contingunt.

Dignum namque arbitror ibi potiſſimum reſarciri

damnum ubi non possit Fides sentire defectum. Hæc quippe hujus prærogativa Sedis. Cui enim a. ari aliquando dictum est.

Ego pro te rogavi, Petre, ut non deficiat Fides tua.

Et tu aliquando conversus confirma Fratres tuos. Id quidem modo necessarium.

Tempus est ut vestrum agnoscatis, Pater amantissime, Principatum, probetis zelum, ministerium honoretis.

In eo planè Petri impletis vicem, cujus tenetis & Fidem, si vestrâ admonitione corda in Fide fluctuantia confirmatis, si vestra authoritate conteritis Fidei corruptores.

Philtrum ex hoc nectare Thomæ Anglo propino, ut Celestem in eo doctrinam bibat. Ac ut irritem gulam, Petri Chrysologi sententiâ inauro, ex Epistola ad Euthychetem præfixa actis Græcolatinis Concilij Chalcedonensis. *In omnibus hortamur te, Frater honorabilis, ut his quæ à Beatissimo Papa Romanæ civitatis scripta sunt obedienter atendas; quoniam Beatus Petrus,* QUI IN PROPRIA SEDE VIVIT ET PRÆSIDET, *præstat quærentibus Fidei veritatem. Nos enim pro studio Pacis & Fidei extra consensum Romanæ Civitatis Episcopi Causas Fidei audire no possumus.*

Hauriat & pleno Blacolus se proluat auro.

Eum

Eum jam invitare incipio, quod paulò posteum tota mole disputationis obruero: sed volo prius hoc haustu soporare, quo minus sentiat dolorem. Operculum hac Patina Adagio refutato dignissimum afferam, Anselmi Divini viri Authoritatem & claudo. Ille ad Urbanum lib. de Incarn. Verbi. c. I. *Quoniam Divina Providentia Vestram elegit Sanctitatem, cui vitam & Fidem Christianam custodiendum &, Ecclesiam suam regendam committeret, ad nullam alium rectius refertur, siquid contra Catholicam Fidem oritur in Ecclesia, ut ejus authoritate corrigatur.*

ARTICULUS.

ARTICULUS III.

Quomodo hæc Infallibilitas insit Pontifici?

DIra sciendi libido eò adegit audaces hominum mentes, ut rerum intelligentiam egressæ, modos quoque vellent inquirere. Modum Deus in rebus posuit; ne rerum modos investigaret audacia: sed hæc in vetitum nixa, modum non tenuit. Adeo periit frons de rebus, ut nisi causæ modique sciantur, res quoque ignorari existimentur. Uti humana Avaritia, non contenta iis quæ natura protulit, & contulit in medium, ipsius viscera scrutata est, & intestina terræ marisque penetravit, sinus, & venas, & fibras omnes aperuit, & scidit, ut opes non sine communis Parentis injuria gemituque extraheret: ita & cupido sciendi, his quæ & sensu percipi, & evidenti ratione demonstrari possunt, prætermissis, arcanas item rerum causas, & abstrusos earum modos occultissimasque rationes scrutari perrexerunt: nec in humanis duntaxat, (sed quod dolendum est maximè) in Divinis quoque tentarunt: & *fortiora se* quæsi-

quæſierunt, & *altum ſapere* voluerunt, quin & vera eſſe noluerunt, quorum rationes modosque ignorarunt. Monſtroſa ſane libido, quæ ſtudio videndi cæcitatem contraxit. Nulli eſſent Ariani; ſi nollent rationem ſcrutari, cur Verbum ex Patre natum eo minus non eſſet, cum ab eo eſſet? Nulli Pelagiani ſi Gratiæ neceſſitate acceptâ, quomodo cum eo ſtare libertas poſſet, non inquirerent. Nulli Sacramentarii, ſi agnita veritate Corporis Chriſti in Euchariſtia, modum quo id fieri poſſit non inveſtigarent. Id eo Graviter Tertullianus: *Philoſophos Patriarchas Hæreticorum* appellavit, quod cum ratione omnia metiantur, nihilque niſi cujus in promptu eſt ratio ratiocinando admittant myſteria Fidei, quæ ſupra captum ſunt noſtrum, cum non poſſent mente aſſequi, negarunt.

Hoc vitio Thomas hic noſter cum quibuſdam Heterodoxis laborat, qui Pontificis authoritatem in dubium vocant: & quòd dubitant quomodo ea Infallibilis ſit & quòd eos latet ratio, fallibilem putant. Satius eſſet locos Evangelij luce clariores, & Traditionem Eccleſiæ perpetuam (Cujus magnam eſſe vim aliàs fatetur Thomas) & totius conſenſum Eccleſiæ omnibus argumentis fortiorem expendere ad hujuſmodi Authoritatem aſſerendam: quàm ad eam negandam obſcuritate modi quo Inſit in Pontifice, duci. Thomam igitur Anglum, & in eo Heterodoxos egomet mihi primùm

 confu-

confutandos propono: objecta deinde ab eo cum ipsis argumenta dissolvam.

Igitur poscunt, ut aliquo visibili signo, id est miraculo, vel (uti ab ijs audivi Londini) Divino aliquo scripto, & de Cœlo lapso, tanquam Ancili probamus. Putant quippe non aliter de hac Prærogativa constare posse. Iis similes qui Deum manuum tactu quærebant, *Si forte attrectarent eum:* & illis qui *tentantes signum de Cœlo a Christo quærebant.* Quibus ego eâdem quâ Paulus & Christus ratione satisfaciam. Nam sicuti Paulus Athenienses Poetarum Suorum testimoniis convicit, ita mihi sedit qui mecum disputabant Heterodoxos, eos argumento à suis ducto tum, & modo confutare. Quæram ex ijs an suo Luthero, Calvino, Zuinglio, Melanctoni credant Spiritum sanctum adfuisse, & quæ docuerunt inspirasse? Quod si credunt, dicant quo signo miraculóve id constet? Quod si aut non est opus miraculo: aut ij ducente, spiritu comperiunt, ne exigant à vobis, quod supervercaneum est, aut credant Spiritui Catholicorum in id consentientium. Aiunt se non ijs fidem habere, sed locis quos citant Scripturarum. At quis eos docuit, ita esse hos locos, ut ij exponunt, intelligendos? Respondent: *Spiritus.* At hic minimè quidem oculis videtur. Eum vero nos ijs objicimus: non privatum sed communem totius Ecclesiæ, & per manus traditum à Patribus, Scriptura nixum. Age vero proferant locum aliquem Scripturæ, quo probent Magistris suis Spiritum

Sanctum adfuisse, qui ullo sit modo, cum iis quibus confirmamus, Petro & successoribus inesse, conferendus. Non dabunt. Carent Traditione, carent authoritate *Patrum*, carent consensu Ecclesiæ, unâ abundant audaciâ. *Ex nostris exierunt.* Quæ nota Hæreticorum est. Nos ubi eramus mansimus. Apud nos est Antiquitas, Ij novitatem invexerunt. Fuit qui à me Diplomà joco postulavit. Ludunt cum argumentantur: & Seria omittunt. Risi, ac respondi. Exhibe quæso, mihi diplomata Luthero, Calvinoque data. An tu cum Regibus pares tuis, diplomata exigis, & eorum examines potestatem? Non solo scripto res probantur. Nonne prædia, & villæ, & domus intendum solâ præscriptione possidentur, & ubi ea memoriam excedet hominum litteræ, non postulantur. Erubuit. Tum ego graviter. Quin perspicuum & amplum tibi diploma repræsentare volo, quo rem confirmem. *Pasce oves meas.* Si aliud desideras adijcio. *Confirma Fratres tuos.* Si plurà, relege ante scripta. Jnvenies. Puduit eum temeritatis suæ: & cæteros si frontem habent, opinor pudebit. Itaque exemplo Christi petentibus miracula & Signa: Dedi scripturæ testimonia, quale est *Signum Jonæ Prophetæ.* His ego & Heterodoxos, & Catholicum Thomam refuto. Imo & hunc possem, si admittit miracula, justo idoneoque adducto refellere, quod nemo est, quin commemoret. Columbæ ad Aurem Magni *Gregorij* visæ consistere, & scribenda dictare. Nam cur

in ſolo Jordane Columba ? Ibi Chriſtus ipſe re ac perſonâ, Romæ ad Tyberim Chriſti Vicarius; & virtute ac munere Chriſtus. Aptè Columba. Imo Sedes ipſa Petri, Columba eſt in Petræ fora mine, & Sponſa ſoror unica & formoſa. *Cui* vox ſponſi ad ejus aures non inſonabit. Perperam igitur Thomas hos Spiritus Sancti Afflatus *Commenta & portenta* Parag. 17. ad finem appellat. Nec enim nos aſſerimus hujuſmodi ſigna quæ videntur oculis, & tanguntur manibus: ſed illum afflatum dicimus, qui interiores illuſtrationes, & motus fit: quanquam ſi nobis eſſent puri defæcatique oculi, non dubito quin aliquando ſimilia Gregorianæ Columbæ miracula videremus, *nec* enim *eſt abbreviata manus Domini.* Sed hominum vita diſſoluta.

Et quidem Thomam ſuâ ratione urgeo. *Fatetur* ille, imo & jactat tum ſcripto, tum verbo ſe Myſteria Fidei ita ſolere argumentis probare, ut ad libellam naturalis luminis conformet Quod an fieri debeat, ac poſſit, & an ille præſtiterit, aut præſtiturus ſit ventilare nunc nolo, tantum accepto ab ejus jactantia, argumento ita premo. Recta ratio poſtulat, ut qui Caput Eccleſiæ Pontifex, et Paſtor eſt, is ad ſuum dirigendum regendumque Gregem & poteſtatem, & authoritatem habeat idoneam, & conſtantem : Atqui hic Grex præcipue doctrinâ & dirigitur, & regitur; ergo neceſſe eſt, ut Pontifex, in ea & tradenda, & conformanda errare non poſſit. Quod omnino
ad

ad Providentiam Dei pertinet. Nam cum illa si ad eum finem dignitas instituta, & Sedem ille Petri teneat, vicesque repræsentet, oportet, ut à Deo accipiat, quæ ad illam sustinendam, agendamque personam exiguntur. Ecquis enim quæso Rex, aut Princeps, cum Proregem, aut Moderatorem Provinciæ, vel civitati suo nomine præficit, non ei cum munere confert quicquid ad illud administrandum necessarium est, non habitâ ratione Personæ, sed dignitatis? Imo cum quis apud Hæreticos minister instituitur, accipere creditur ad munus suum exercendum idoneam cum potestate authoritatem. At hi aiunt, non accipiunt spiritualem Lucem aut scientiam, nec infallibile judicium. Nec nos affirmamus Pontifici eo ipso quod Pontifex est aliquam majorem Lucem aut scientiam à Deo infundi: sed dicimus eum ubi creatur Pontifex, speciali providentia a Deo esse dirigendum, & patrocinio confirmandum; ne in ijs quæ sui sunt muneris errare possit. Quemadmodum cum Christus Judam inter cæteros Apostolum creavit, eo ipso quod creavit, omnia ei contulit requisita ad apostolicam dignitatem, nullâ habitâ privatæ personæ, sed muneris, & officij ratione, ita qui Pontifex eligatur, quicunque ille demum sit, accipit à Christo, quod necessarium est ad ministerium suum exercendum. Sed in Apostolis erant signa, & miracula quædam, quæ Judas cum patrabat Apostolicæ suæ Dignitati fidem faciebat, quæ in Pontificibus non videmus. Igitur

nisi signa & prodigia non viderint non credent. Videant quibus similes sunt, ac erubescant. Deinde audiant, & expendant. Creduntne se veram habere Fidem, & accipere Spiritum sanctum? Omnino, nam eâ se solâ salvari dicunt, & non salvari, nisi sint certi eam habere: unde & Fides & Fiducia omne apud eos instrumentum Salutis est. Imo & Calvinistæ tanquam dogma Fidei profitentur, se omnes & Theodidactos, & Prædestinatos esse: At Ego probem non esse: nam si Scripturis credimus, cum Primi illi Fideles Ecclesiæ Primitivæ Fidem & Spiritum Sanctum accipiebant, Signo sensibili & Fides, & Spiritus ijs Sanctus dabatur: atque adeo videbant se eo Spiritu frui: ac eo sæpe argumento Baptizabantur. Si autem illud signum necessarium erat, nemo hodie Hæreticorum Fidem, nec Spiritum Sanctum habet: nec enim illud inter eos miraculum fit, nec ipsi fieri volunt, imo si quis fieri dicat, rident, & iocantur. Cur ergo signa quærunt, si de signis queruntur. Succensent enim, siquis nostrûm miracula in Ecclesia Catholica nostra fieri affirmet. Præterea quæro ex ijs, utrum Baptismo conferri gratiam putent? Annuunt. Quo signo? Nam non descendit visibili specie Spiritus Sanctus, uti vel Columba, vel lingua ignea, vel saltem Angeli specie in Piscinam. Igitur aut negent signis opus esse, aut desinant dicere, ubi signa non sint, Gratiam non esse.

Quomodo igitur Spiritus Sanctus adest Ponti-

fici, cum opus est aliquid controversum definiri? Dicam: sed Respondeant prius: Quomodo Spiritus Sanctus adfuit Apostolis in Concilio cum controversiam de Circuncisionis necessitate definierunt? Scimus enim, & credimus Spiritum ibi Sanctum adfuisse, aut Apostolos eo afflatos dixisse: *Visum est Spiritui Sancto & nobis*, cum tamen nullum aut signum, aut miraculum factum legamus: quo Spiritus ille Sancti afflatus comprobetur. Non confero Papam, aut æquo illi Apostolorum Concilio: tantùm sumo quod rei hæret & loco. Non opus esse visibili signo ad probandum afflatum Spiritus Sancti. Ille tum Apostolos illustravit, movit, direxit per intimam illuminationem, & inspirationem. Hac utetur, cum Pontifex aliquid definiendum quod ex usu Ecclesiæ sit, suscipiat.

Recogitet Thomas Anglus modum, quo Spiritus Sanctus in nos agit, cum justificat. Intellectum luce Divinâ & voluntatem face admotâ excitat: & in utraque potentia intimè operatur, donec eliciat efficaciter liberum cum voluntate deliberata consensum. Hæc omnia sine strepitu (ut ait Augustinus) forinsecus insonante fiunt, & reapse in nobis partim sine nobis, partim à nobis, sed semper nobiscum fiunt, nec opus est externo & visibili signo ad hujusmodi motus Gratiæ, & exinde secutam justificationem demonstrandam; quâ nihil est in hac vita mirabilius & Divinius. Hac ratione Deus Optimus. Maximus cum Romano agit Pontifice, cum aliquid est decernendum, quod

ad

ad Fidem pertineat. Primum ei proponitur Quæstio. Tum excitatur mens Pontificis justis rationibus ad eam suscipiendam, quas et necessarias periculum Hæresis imminens, & utilitas in Ecclesiam manatura, & justa piorum & doctorum hominum supplicatio & causæ ipsius gravitas facit. Movetur arcanâ inspiratione voluntas, tum accedit de re deliberatio: ut aut Concilio utatur, aut Constitutione solenni. Misso Concilio cum nec semper haberi debeat, nec possit, Constitutionem cogitat. Tum Deus dirigit, ut nihil prætermittat eorum quæ ad rectè judicandum, & ritè constituendum necessaria sunt: id est Examen, & inquisitio sedula adhibitis testibus idoneis, & in corruptis: Consultatio seria, & gravis Doctorum & sapientum. Disputatio, si ea opus sit, acris & exacta auditis hinc inde diversarum Scholarum & sensuum hominibus. Interim preces & vota suscipiuntur, & superi Religiosè invocantur. Demum omnibus disputatis, & putatis rationum disputantium momentis, Causam ad se Pontifex revocat, eaque accuratissimé inspectâ, & perpensâ pro Tribunali nomine Christi cujus & vices gerit, & personam agit, pronuntiat, uti Pontifex, sententiam, & certum ac infallibile judicium fert: omninò tenendum. Hâc ratione Spiritus Sanctus afflat, & dirigit per intimas inspirationes providè, & tacitè, ad communem Ecclesiæ doctrinam: quomodo singulos homines privatos ad fidem movet. Omnes enim qui credunt, non nisi afflatu Spiritus

Sancti credunt, nec aliter nisi per inspirationes intimas afflantur: ac nemo dubitat quicumque credunt eos à Spiritu Sancto afflari, & duci. Cur igitur ambiget Thomas & Hetorodoxi Pontificem certo & infallibiliter ad docendam Ecclesiam hoc modo afflari & moveri ? nec alio signo aut miraculo opus esse ? & *possunt*, ait Thomas ,*ista deficere*, & ijs deficientibus Error obrepere, imo & affirmat *sæpe deficere*. Latius ad id ego sequenti quæstione. Nunc interim eis Heterodoxis objicientibus: Quid? si ista desint ? Uno verbo respondeo. *Quid si Cœlum ruat?* Ruet vero istud citius, quam verba Christi deficient. Verba Christi sunt. Non deficiet FIDES TUA. *Cœlum igitur & Terra transibunt*. VERBA AUTEM CHRISTI NON TRANSIBUNT.

Modum autem hujus Providentiæ occultæ & tacitæ, sed certæ, & infallibilis illatâ Exempli face illustro. Qui confirmati sunt in Gratia, Donum illud a Deo Confirmationis accipiunt per singularem Dei Providentiam, removentis occasiones peccandi, & augentis illustrationes mentis, & inspirationes voluntatis suavitate quadam mirabili, & arcanâ virtute citra vim motumque ullum sensibilem, eosque illo tenore cursuque Providentiæ Sanctos, & incorruptos ad extremum usque vitæ anhelitum infallibiliter perducit. Sanè in Beatissima Virgine Dei parente admirandæ istius forma Providentiæ eluxit. Ecquis enim eâ Sanctior, integrior, purior, & omni genere virtutum præ-

ſtantior? Nec tamen in ſacris litteris nulla cum rumore & ſtrepitu cernimus Sanctitatis ejus impreſſa veſtigia : cujusmodi Baptiſtæ, & Apoſtolorum deprehendimus, quorum in Orbe virtutis confecto, non ſolum orbitam impreſſam videmus, ſed ſonitum quoque currentis audimus. Cum tamen in Apice illo ac Sanctitatis Maria omnia tacita, arcana omnia, nullo indicio, nullo ſigno foras ſtrepitu prodeunte inveniamus. Quæ ideo excellentior Gratia eſt, quòd eâ ratione myſterio propior ſit; atque adeo colenda & admiranda. Hac ratione Eccleſiæ ſuæ authoritatem Deus in ſummo Pontifice operatur, & tuetur; & illa Confirmatio *Confirma Fratres tuos* in doctrina, ne erret, ſimilis eſt confirmationi in Gratia Apoſtolorum. Utraque certa, et conſtans, utraque infallibilis, Deo ne deficiat, ſuaviter, & intimè providente, nec ad eam vel aſtruendam, vel confirmandam ſigno ſenſibili opus eſt. Quemadmodum nec hodie ad probandam Sacramentorum, putà Baptiſmi, & Confirmationis & ordinis Gratiam & effectum ſigna viſibilia exiguntur. Atque hic eſt modus, quo Deus hanc Prærogativam ſummo Pontifici conceſſit, & quo ille infallibilem habet Authoritatem. Providebit igitur Supremum illud Numen, à quo omnia Sapienter reguntur, *cujus providentia in rerum diſpoſitione non fallitur*, ut ne quis error incidat, ne qua falſitas obrepat, ne quid quod ad veritatem definiendi conducat, in Pontificis examine, & judicio deſideretur

deretur. Quam qui non vult cum Thoma Anglo & Heterodoxis citra signa, & miracula fateri, neget veram hodie & Catholicam Fidem apud nos esse, quod non sit ea signis & miraculis, qualia in Primitiva erant Ecclesia, confirmata. Nam nec Spiritus Sanctus per speciem apparet, nec generaconcedduntur linguarum, nec aliorum tanta est copia prodigiorum, nec tam effusa abundantia Gratiarum. Quæ certè licet in Ecclesia Catholica Romana interdum inveniantur, non ea tamen nos ad confirmationem Fidei exigimus, aut necessaria esse existimamus. Nam illis ea ætas carere non debuit, ut Fidei prædicatio quæ nova & recens erat, majorem sibi authoritatem conciliaret & in animos audientium per admirationis & reverentiæ aditum penetraret. Desinat Thomas signa petere, qui omnia ratione metitur, & Catholicum se profitetur: apud quem Sacrarum litterarum valere debet Authoritas. Desinant Heterodoxi miracula exigere, qui negant ulla esse in Ecclesia vera nostra, quod nulla in sua sint, nec esse possint: cum apud quos non est Ecclesia, nec virtutes fieri queant, quæ à Fide proficiscuntur. Unum miraculum jactare possunt, Genus linguarum, non quod Donum linguarũ habeant, sed quod suæ quisque linguæ Scripturam faciat, eamque omnes linguæ loquantur: & Puerorum & Puellarum, imo & balbutientium, ut cum Spiritus Sanctus linguas fecerit disertas, illi Spiritum Sanctum infantem faciant; cogaturque in linguis Infantium balbutire.

QUÆST. IV.

De ijs quæ contra Summi Pontificis authoritatem obijciuntur.

ARTICULUS I.

Tria prima Thomæ Angli adversus hujusmodi Authoritatem argumenta proponuntur & soluuntur.

QUibus Hæretici Papæ Authoritatem oppugnare argumentis solent, ea penè omnia Thomas opponit. Sed quoniam stilus ejus Scopæ sunt dissolutæ, volo eum in methodum Scholæ collectum & castigatum redigere.

Primum Objicit. Privilegium, illud non est in Persona Pontificis in ordine ad Ecclesiam, sed in Ecclesia tota, & Clero Romano, Igitur falsò tribuitur Pontifici. Probat Antecedens: quia Petrus non accepit illud Privilegium, uti Persona distincta ab ecclesia, sed ut erat ab aliis Apostolis distincta Persona, non ab Ecclesia quam repræsentabat.

Itaque Ecclesiæ in eo datum est Privilegium: non Petro ad Ecclesiam regendam. Quare Ecclesia est quæ facile non potest, non Pontifex. Hoc est justum Thomæ ex injusto fasce rationum conflatum argumentum. Debeat mihi quòd nitide ac perspicuè proposui: nam nemo apud eum facilè intelliget, imo qui legat putet ineptè dici multa, quæ à me sunt aptè exposita. Unum affero Distinguit Petrum *contra Ecclesiam*, Ambiguè nam illud *contra* videtur innuere *Adversus Ecclesiam*: mox ait *distinctum* ab *Ecclesia sua*, ceu separatum ab ea cujus est caput, & de eo quasi adverso, aut præciso loqui, quæ absurda prorsus sunt. Ego autem ea emollivi subactis terminis, & eruto apto sensu: quem existimo ab eo destinatum, etsi minus expressum.

Respondeo distinguendo illud Antecedens: nam si sensus sit Pontificē accepisse illud Privilegium in ordine ad Ecclesiam & intuitu illius concedo. Si verò sensus sit non eum, sed in eo ac per eum Ecclesiam illud in se habere, ita ut non sit in Persona Ponticifiis, nego: & consequentiam item

 nego

nego. Et eodem sensu confirmationem ab exemplo Petri, omnino negem. Nam Petrus, etsi Ecclesiæ Figuram gesserit, ita tamen gessit, ut sua cum ea Privilegia non confunderet, nec admitteret ea quæ erant propria Capitis: Itaque retinuit in ea Figura distinctionem Graduum in Ecclesia: ut distincta manerent Caput & Corpus. Aliter non esset Petrus Caput & Pastor Ecclesiæ, sed Ecclesia sibi Caput esset: & Capite careret. Rem expono. Petrus cùm à Christo Caput & Pastor institutus, non pro se tantum fuit institutus, sed etiam pro reliquis sibi in Ecclesia successuris: atque id erat repræsentare Ecclesiam, & monstrare, quid in ea futurum erat. Patet ex supra à me dictis quæst. 1. ex Augustino. Itaque *Petrus* non amittebat quod suum erat, sed retinendo monstrabat, id quod habebat in Ecclesia, post eum esse mansurum: & quod ipse munus accipiebat, ad successores qui in Ecclesia futuri erant transiturum, atque adeo ad Ecclesiam pertinere. Alioqui si quicquid Petrus accepit amisisset, & in Ecclesiam transtulisset, etiam Fidem quam habebat perdidisset, & dignitatem Capitis, quam per eam meruit, perdidisset. Itaque absurdum est dicere cùm Petro dictum, *Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam*, de tota Ecclesia dictum, cùm absurdum sit dicere, *Super hanc Ecclesiam ædificabo Ecclesiam*: non enim Ecclesia super Ecclesiam ædificatur.

An cum Christus Petro dixit *Pasce Oves meas*,

dixit toti Ecclsiæ, id est, omnibus Fidelibus, *atque oves ovibus* Pascendas dedit? Cum Petro Claves tradidit, omnibus qui in Ecclesia sunt tradidit? Non eo sensu repræsentabat Ecclesiã Petrus ut quicquid accipiebat ad Ecclesiam ita transmitteret, ut in eo non maneret. Nisi forte cum illud Privilegium *Confirmandi Fratres suos in Fide* ad Ecclesiam, non ad Petrum pertinuit, quâ ratione necesse erat *Ecclesiam Fratres habere*.

Alio sano & justo sensu Privilegium illud pro Ecclesia Petro concessum: nempe ut intuitu Ecclesiæ ad ejus utilitatem regimenque acciperet. Et quidem hic constat: nam Petrus ideo Caput institutus, quia id Ecclesiæ corpus exigebat, quæ sine Capite constare non poterat: Ita enim visibili corpore visibile Caput conveniebat. Ideo Pastor electus, ut Gregem Christianum regeret, & pasceret: qui Pastore indigebat. Ideo Claves accipit, ut aperiret, & ligaret conscientias subditorum, & thesauros indulgentiarum. Itaque Omnia & munia & Privilegia, quæ Petro tanquam Capiti & Pastori collata sunt à Christo, ad Ecclesiæ administrationem & utilitatem referuntur.

Nunc quam ineptè Thomas Anglus argumentetur, demonstro. Ait: in Ecclesia & in Clero Romano, non in Pontifice illam esse Authoritatem, quia non condistincte ab ijs data est, & cum Ecclesiæ Corpore conjunctum, imo & propter id datur: hoc autem non tollit, quòd ea Potestas sit in ipso Pontifice, & ab ipso emanet. Id apparet Exemplo Regum. Nonne hi accipiunt

unt potestatem, in Populos, nec sine Populis possunt consistere, & ratione ac intuitu eorum jus & administrationem exercent, nec tamen ea potestas in subditis est, sed in Regibus, cum tamen hi ab ipsis Populis sint creati. Negabit ne *Thomas* penes Reges imperium, & jus esse, quia illud non habet *condistinctè*, ut ait, à suis Populis? Sanè non neget etiam si Reges à populis cum primum sunt instituti acceperint potestatem. Inficiari ergo non poterit *Petrum*, & successores Pontifices Privilegium illud Authoritatis habere, etsi non habeant condistinctè ab Ecclesia, cum illud immediate à Christo acceperint. Sin negemus Thomam, qui magister est, & discipulos habet, Magisterium non habere in se, sed in discipulis suis ad quos refertur: nam Magistrum & discipulos Relata esse non neget. Si igitur Magisterium, cum ad discipulos referatur, & à discipulis pendeat, manet in Magistro, & id Thomas admittat ne Magister esse desinat, cur inficietur Privilegium Authoritatis esse in Pontifice, quia ad Fideles refertur, & ad Ecclesiam ordinatur, & ab ea pendet eodem sensu quo Magisterium ab schola pendere dicitur. Dato quòd argumentatio Thomæ Angli vera sit (quod non datur condistinctè Pontifici ab Ecclesia Privilegium, non manere in Pontifice, sed in Ecclesia) non est in Capite humano Cerebrum, sed in Corpore, quia Caput non habet Cerebrum, condistinctè à Corpore. Quod quàm sit ridiculum videat Thomas Anglus, & tam ineptæ argumentationis pæniteat. *Secun-*

Secundum opponit. In Concilijs Universalibus, imo & in Clero Romano est Authoritas ad decernendum certior & firmior & securior, quàm in Pontifice: Igitur ea nec necessaria, nec utilis est, atque adeo neganda. Antecedens probat, quia *in Conciliis, inquit, majori diligentia & labore Decreta perficiantur, quàm Papalia subreptioni obnoxia, & minus sunt obvia, & minus frequentia:* & de rebus gravioribus agunt. Quæ suo modo Clero Romano applicanda: cum Pontifex homo quidam singularis sit, & magis quàm conventus tot hominum, errori obnoxius. Confirmatur: quia hujusmodi Privilegium concessum Pontifici detrahit dignitati & necessitati Conciliorum: si quid in his statuendum & Papa vendicet, & definiat. Imo experientia monstravit, quod admissâ illâ Papalis Authoritatis Sententiâ evilui Conciliorum præsertim Generalium frequentatio.

Respondeo Argumentum ineptè colligere, nam ex eo quod in Concilijs tum Generalibus, tum particularibus Controversiæ Fidei decidantur, non sequitur a Pontifice decidi non posse. Possunt enim pluribus modis res fieri. Quemadmodum quod Respublica administratur ab optimatibus Aristocratice, & à Popularibus Democraticè, non tollit quod à Regibus Monarchicè regi queat Ac idem omnino iter variis modis, videlicet Curru, Equo, Rehda, Plaustro, Pedibus confici potest. Nec quòd multi sint Magistri Londini, non desinet esse Magister Thomas Anglus: nec quod alii eo me-

lius & scribant, & doceant, id circo ille non scribit & docet; licet infelicius alijs utrunque præstet. Possint igitur concilia definire controversias, & Pontifex etiam definire: illas que duobus modis decidere.

Sed in Argumento sunt multa examinanda: quæ conjuncta cum aliis à Thoma in his Paragraphis traditis omnino reprobanda sunt. Supponit enim Thomas Concilia per se seorsim Sumpta, id est sine authoritate Pontificis Controversias Fidei definire: imo & eo remoto valere, & nihil ab eo roboris, aut firmitudinis accipere: quod suprà impugnatum est Ait enim Thomas. *Positâ Congregatione Conciliorum Vigor Papalis Determinationis marcescit, Concilio enim tribuitur actio non Popæ*, cum constet ex ijs quæ suprà diximus, Concilium indigere confirmatione Papæ, & ab eo vigorem firmitatemque accipere. Uude apparet error Thomæ nam eo Authore, Concilium non indiget approbatione, nec confirmatione Papæ, quod nemo Catholicus Author probet, estque contra communem Patrum, quos citavimus, consensum. Nam si Concilium à Papa minime dependet, sequitur posse non modo inconsulto, sed etiam invito Pontifice congregari & congregatum quæcunque velit suo juditio definire: nec erit distinctio inter Legitimum, & non legitimum Concilium, & reprehendendi erunt Patres, qui decreta, & Canones Conciliorum ad Pontificem mittebant ut ab eo confirmarentur. Prætereà ne Concilijs quidem Thomas

etiam Generalibus Infallibilem authoritatem concedit. Et si enim dicat longius ab errore abesse Concilium, quod ex pluribus constet, & de gravioribus agat, & difficilius corrumpatur, tamen falli illud posse affirmat, atque adeo humanam ei authoritatem præbet: quod quàm sit a Catholica alienum doctrina liquidò patet.

Tandem quid absurdius quam majorem authoritatem ad controversias Fidei decidendas Clero Romano Acephalo, & et citra Papæ præsentiam, & assistentiam, quam Pontifici Romano tribuere? quod nemo unquam ausus est dicere. Hac enim ratione quivis Ecclesiasticus Conventus erit vel æqualis vel majoris, quam sit Papa Authoritatis: nam in eo militant omnes, quas affert Thomas rationes, cum & sint multi, & difficilius corrumpantur fallanturve. Illud mirum nullam rationem haberi à Thoma Anglo Divinæ in his argumentis providentiæ, ceu sacra minus curet Deus, qui humana tam providè administrat & regit. Momenta duntaxat terrena expendit, & mortales calculos ponit. Nulla mentio Gratiæ, nulla Auxilii, nulla luminis, nulla afflatus supernaturalis: imo hæc omnia removet: ut ratio naturalis in his rebus quæ supra naturam sunt utranque paginam faciat.

Igitur ad argumentum in forma negatur Antecedens: contrà affirmando majorem in Pontifice authoritatem esse, quàm in Clero Romano, & quovis Concilio seorsim sumpto, & à Papa sepa-

rato. Ad probationem dicendum: Falsum supponere; dum ait minus exacte & accurate Papam procedere, ac ejus Decretis in Causis Fidei, aut per negligentiam, aut per coruptelam errorem posse obrepere: eumque humano affectu, respectuve duci, cum quid ex Cathedra nomine Christi definit: uti nos proximâ quæstione articulo 3. demonstravimus.

Tertiùm urget: Pontifex humano more styloque ad definiendum procedit, qui falli et deficere potest, ac solet; cùm multi sæpe examinando, & censendo & judicando errores contingant. Igitur determinatio quæ fallibili fundamento nititur certa, & constans esse non potest. Assumptum probatur à Thoma Anglo his verbis. *Nulla enim possunt esse adeo expressa Bullæ verba, ut fidem faciant Papam vel vidisse, nedum audivisse lectam vel totam legisse. Notum est enim plerasque ex forma vi, multa ex ministrorum affectu, & suggestione, nonnulla fraude vel negligentiâ irrepere. Quocunque verò fiat, esse modos quibus Papales aures obserentur, ne audiantur, ne dum corrigantur.*

Ita Thomas Anglus Paragrapho suo XVII paulo post principium. Doleo homini, qui & esse, & videri Catholicus vult, hæc argumenta excidisse: quæ soli Hæreticorum projectissimi effutiissent. Hac enim ratione argumentandi quatit totam molem Pontificiæ Authoritatis. Est enim hic Aries Arte Dæmonum fabricatus, ac ex Erebi Penetralibus Tartariis Portis eductus ad Ecclesiam concutiendam

cutiendam

cutiendam, Sed Portæ Inferi non prævalebunt adversus eam, quanquàm Epeum in Blacolo qui admoveat, invenerit.

Respondeo. Modum esse humanum, nam & Pontifex & nos homines sumus: etsitamen ille humanus sit, Providentiam esse divinam: à qua humana illa omnia ita disponuntur, ut Divinitùs gubernentur: ac effectus Divinam Providentiam sequantur. Unde quemadmodum Philosophi res sæpe materiales ratione quadam vestiunt, quam Formalem dicunt; sub eaque subjectas illas res puriori & altiori modo considerant: ita nos morem illum stylumque Pontificis, etsi humanum, non debemus nudè, & materiali modo considerare, sed ut subest Providentiæ sumere, & ratione istâ formali vestitum expendere. Unde quanquam errores illi possint contingere spectatâ materiali & nuda connexione rerum, si tamen paulo altius oculos leverimus, & uti sub Providentia ordinantis ac disponentis Dei continentur, intueamur, nullus sanè error potest obrepere. Cum enim constet ex scripturæ quos attulimus locis, & traditione Ecclesiæ Pontificem non posse in Controversiis Fidei componendis & decidendis errare, ad Providentiam Dei spectat servatâ rerum naturâ ordinem earum seriem que disponere: ne quà error, aut vitium possit obrepere. Ac ut exemplo utar non inepto; quemadmodum ansulæ aureæ si disiunctæ sunt, & divisæ, sparsæ, ac dissolutæ temere jacent, & facile confundi possunt:

cum

cum autem nectuntur inter se, ac copulantur, ita sibi cohærent, ut Catena ex iis existat, quæ nulla vi dissolui dissiparique possit: haud secus illæ conditiones, & circumstantiæ styli, & moris, si re ipsa & nudè sumantur deficere & confundi queunt, si autem virtute Providentiæ apprehendantur, & connectantur, Seriem efficiunt constantem & firmam, quæ nullo non modo casu turbari, sed ne vi quidem summâ labefactari frangique possit. Quam in rem commemoranda sunt ea, quæ articulo ultimo proximæ quæstionis diximus & aptè opinor Paradigmate Confirmatorum in Gratia corroboravimus: quod nunc rursum Blacolo fortiter opponimus. Qua enim ratione Deus Sanctos, quos in Gratia confirmare vult, inter tot Peccandi illecebras & lenocinia servat illibatos, & justos removendo occasiones, minuendo cupiditates, & aliis quos ipse novit miris, & occultis, ut ait Augustinus, modis agens ne labantur, & pereant, cum tamen homines sint, & ex se Peccatis obnoxij, hac Deus Pontificem ne erret, dirigit, & à periculis errandi eximit, ac inter ea certum, & constantem, cum quid est constituendum facit Authorem. Perperam itaque Thomas Anglus mentem suam solis humanis rebus cum de Authoritate Pontificis agebat, addixit, nec cælestia cogitavit.

Nam hoc Privilegium divinum est non humanum, Dei beneficio datum, & ab ejus Gratia profectum.

profectum. Debuit ille cum ista scribebat vultum Tollere humo, ad Cœlum convertere, & fines rerum naturales transcendere. Ibi causas rationes quæ reperiret in Divinæ providentiæ Sinubus penitus repostas, quibus effectum hujus authoritatis infallibilis assignaret.

Quæ vero affert ad negandum Infallibile hoc privilegium Thomas, si id evincerent, multa sanè, quæ certa omnino, & indubitata sunt, penitus corruerent. Nam unde constare potest vera Sacramenta a sacerdotibus administrari, cùm multa eorum pendeant a veritate Sacerdotij, quod humano item more confertur, supponitque Baptismum, & collatos Ordines, qui ab intentione Ministrorum dependent. De quasi voluerimus dubitare, nihil certum & constans in Ecclesia reperietur. Imo non modo de Authoritate Pontificis, sed etiam de Personali dignitate ambigi poterit. Ecquis enim probare evidenter queat Papam esse verè Baptizatum, & ordinatum, & Consecratum ? cum hæc a multis Causis humano item more agentibus pendeant ? Nemo tamen hac de re dubium movit, quod sunt quædam de quibus non licet dubitare : etquæ Dei Providentia non permittat. Imo ijs non obstantibus sunt gravissimi Theologi qui singulos singulares que Pontifices ueros ac legitimos esse Pontifices ad Fidem pertinere opinantur. Sin ambigamus de Regum, & Magistratuum Jure, & moveamus quæstionem an ex Regio thoro sint nati ? an rite instituti ?

An

An legitimè admissi? cum his omnibus spectatâ naturâ rerum potuerit error obrepere; Igitur si ineptus censeretur is, qui ista exactius examinans de Regum jure dubitaret, cum prorsus humana sint: ineptior judicetur Thomas qui levissimis illis ductus conjecturis Authoritatis Pontificiæ molem Verbo Dei & traditione nixam deijcere conatus est. Debeat mihi earum confutationem: nam nisi confutassem locum dubitandi fecisset ei qui acciperet, & ad illum converteret, Utrum Thomas Anglus, Christianus esset? quòd de eius Baptismo constare non possit: nam multi in eum potuerunt defectus vitiaque obrepere. Uerum hæc omitto, cum hæc quæstio etsi ad ejus salutem multum, ad Christianam certe Rempublicam parum videatur interesse. Id tamen non mediocriter conduceret, si ille à scribendo deinceps abstineret.

ARTICULUS.

ARTICULUS II.

Alia tria ejusdem Authoris objecta diluuntur.

QUartùm obijcitur á Thoma Anglo Paragr. illo XVII. Sic. *Hujusmodi Privilegium nullum fundamentum habet, vel in Sacris Scripturis vel in Sanctis Patribus, Cum enim consuetudo antiquiorum Pontificum fuerit decreta ad alias partes transvehenda (maxime si de rebus Fidei tractarent) non nisi in Concilijs, vel in Consessu Cleri Romani statuere : sed & ipse Clerus in absentia Romani Pastoris, vel interregno responsa reddere non distulerit: nihil quod vel in Divinis libris vel illustribus Patribus reperitur necessariò vel de more Ecclesiastico potest intelligi de persona Pontificis secreta à suo Clero, sed ut ipso , & per ipsum definiente.*

Pars prima hujus Argumenti omnino falsa est: dum negat hujusmodi Prærogativam Scripturâ & Patribus niti. Id enim à nobis abundë, opinor, probatum : tanto nitore locorum, tantà luce sententiarum, ut Solem è mundo me judice tollat,

qui neget. Altera pars examinanda est. Ait *Decreta Pontificum in Causis Fidei ad alias partes transvehenda in Conciliis, vel Clero Romano statui.* Hoc imprimis obscurum est. Nam de quibus decretis loquatur non constat. Vel enim erant quæ motu proprio condebat Pontifex mittebatque: vel erant responsa, quæ dabat super Controversiis ad se missis abijs, qui alibi Concilia celebrabant. Primi generis vix reperiantur ulla, nam fere semper Pontifices invitati, & consulti respondebant. Alterius generis quædam erant facta Romæ, aut coram Papa, & inde ad alios, qui non moverant controversias mittebantur, quæ erant absentis responsa ad controversias aliorum Et quidem quæ in Concilijs coram habitis fiebant, constat ea in Concilio statuta: Quæ autem Responsa ad alia Concilia continebant, etsi exijs nonnulla in Conuentu Romæ agitata sint, de plerisque non constat in eo conventu facta: & quanquam constaret, nil inde contra Papæ authoritatem colligitur. Nam etsi Pontifex Clerum congregaret, ac in ea congregatione proponeret controversiam, & ab eo audiret sententias, & secundum eas decerneret, adhuc tamen integram authoritatem servabat: nam uti Caput & Pastor definiebat authoritate propriâ, & à Christo communicatâ: & omnes alii ab ejus ore *intenti ora* suspensa tenebant: ac Decretum illud ad decidendam controversiam expectabant. Nisi fortè Rex cum ad magnum aliquid consultandum Consiliarios vocat

cat, & iijs auditis quod è Republica est decernit, subijcit se Consiliariorum judicio, & amittit Regiam authoritatem.

Quod autem vult Thomas Anglus, ut omnino pendeat veritas Decreti a Clero Romano, eique tribuatur, falsum id est ac ineptum. Nam non tenetur Pontifex totum Congregare Clerum, Sed ex ijs quos velit potest eligere imo, & nullo admisso alios viros doctos advocare, nam omnium Pastor est, & cum ijs de controversia agere. Nec illa propriè dependentia est, quæ deroget authoritati: sed nesessitas quædam rationabilis judicis humano more procedens, qui omnia per se exequi non potest, nec debet: idque ad Providentiam item spectat, ut hâc viâ examinentur Causæ, & certum de iis judicium feratur. Hinc autem non deducitur potiores esse Cleri, aut Concilii partes: nam quòd quis instrumentis ad rem conficiendam indigeat: non idcirco non est rei confectæ author. Sin dicat Thomas Anglus: Secretarios quoque Pontificis in Definitionis partem venire, quia illorum operâ Pontifex utitur; eâque indiget ad scribendum & promulgandum. Non eo hæc dico, quòd Secretarios Consiliarijs æquare velim, sed ut eorum adhibito necessitatis exemplo appereat, quàm inepté ex necessitate Thomas ad authoritatem argumentetur. Quemadmodum igitur Consultatio gravis in re Politica, etiam si sine Secretarijs perfici nequeat, Consiliariorum est tamen, ijsque tribuitur, & Decretum secundum id quod in Con-

cilio statutum est, ad regem pertinet, & refertur, ita in re Ecclesiastica, quanquam Pontifex alios adhibeat, & roget, & consulat ; quod iis auditis solemni more, ac ex Cathedra definiat, non alium, quam Pontificem Authorem habet.

Iam vero assumptum à Thoma Anglo, nimirum quòd Romanus Clerus & Ecclesia ipsa Romana sit definitionis Author, non *Papa*, probari certe non potest : cum constet Clerum ipsum & Ecclesium, cum quid definiendum est ad Papam, tanquam ad Caput recurrere : & ab eó Decretum expectare. Et quoniam ad Patres & Consuetudinem provocat, prope est quo refutetur. Nam superioribus quæstionibus cum Patrum & Conciliorum exempla attulimus, manifestè probavimus eos ad ipsum Pontificem Romanum litteras dedisse, non ad Clerum Romanum; neque hunc, sed Personam Papæ consuluisse. Ac licet interdum Sedis & Ecclesiæ Romanæ meminerint, ita tamen illius mentionem faciebant, ut sane Capitis rationem præcipuam haberent, adeo ut in corpore Caput appellarent. Et ut certum aliquid legendum proponam, recognoscat quæ dixi art. 3. q. 2. a c manifesta hujusce rei exempla inveniet. Quintùm sic arguit. *Hoc privilegio, inquit, violantur leges naturæ & Gratiæ. Naturæ quonam & Philosophia & inductio & experientia firmat omnem particularem hominem errori & falsitati & peccato subjectum esse. Gratia quoque docet naturam humanam esse, & deceptioni, & peccato obnoxiam, et neque ab uno neque ab altero, nisi actu et*

falli-

fallibiliter in particulari exemplum. Absurdè semper ratiocinatur Thomas, & hic perquam absurdè. Primùm enim legem naturæ vocat, quæ proprie est *Lex peccati*. Nam subjectum esse hominem falsitati, & peccato, *non est* ut ait Augustinus, *natura instituti hominis*, *sed pœna damnati*. Itaque etsi *naturâ* sumus *Filii iræ*, tamen id vitij, non naturæ effectus est: *lex* ea *peccati est* Authore Paulo. Post Peccatum subijciens naturam. Deinde id non docet Philosophia, nec ratio naturalis, sed Fides. Imo Philosophi, & qui ductum rationis sequebantur, aut ignorabant Peccatum Originale uti erant Sapientes Ethnici, aut illud negabant, uti Pelagiani & Celestiani, unde utrique naturales virtutes inducebant, & naturam per se ad honestè operandum valentem ponebant: contra quos in Juliani persona libro adversus eum 4. c. 3. Augustinus argumentatur. Deinde absurdum item est dicere: legem Gratiæ docere, naturam humanam esse obnoxiam Peccato: cum hoc lex Peccati nos doceat, non præcisè Gratia, quæ supponit quidem legem illam, & necessitatem ex ea Gratiæ. Imo contrà Gratia docet liberari hominem ab errore & Peccato per Gratiam Christi. Hac enim & docemur & sanamur, & justificamur. Præposterè igitur loquitur Thomas oppositum Gratiæ tribuendo. Hæc enim docet quomodo nos à Peccato & errore liberemur. Quod si Gratiæ tribuit cognitionem erroris & Peccati, nam hoc ad Fidem pertinet, non negarim sustineri posse, sed minus ille tamen

hunc

hunc sensum expressit, & ille minus hæret Paulo aienti: *Per legem cognitio Peccati.* Quæ lex scripta erat Moysi, non Gratiæ.

Pergit colligere Thomas Anglus. *Hi vero Theologi volunt Papas regulâ generali in certis articulis esse ab errore exemptos.* Et hoc absurdum est: nam qui aliquem in certis tantùm casibus ab errore eximunt, non faciunt contra Regulam generalem: nec enim hæc docet ut homo in omnibus prorsus erret: nec jubet aut dictat semper homines errare: sed erroribus esse obnoxios: atque adeo & interdum errare: quod satis est ad regulam generalem. Ille confudit Regulam generalem cum errore Generali, & putavit perinde esse teneri regulâ generali, & generaliter in omnibus errare: cum aliud sit Regula generalis, ut nemo sit, qui exemptus sit ab errore, aliud ut omnis qui non est exemptus ab hac regula, generaliter & in omnibus erret. Sanè David cum dixit, *Omnis homo mendax,* Generalem regulam proposuit, quæ personas omnes teneret, sed non dixit Omnem semper mendacem. Unde Jacobus c. 3. Epistolæ suæ Canonicæ, perinde ac illud Davidis dictum exponeret *In multis inquit offendimus omnes.* Non *in omnibus* nec enim Generalis regula comprehendit omnes actus hominum, sed omnes homines. Hinc apparet nihil efficere arguendo Anglum: Theologos liberantes Papam in certis articulis ab errore contra hanc regulam facere: nam hi Theologi non dicunt nunquam errare, aut nunquam peccare,

re: nam homo est qui utcunque potest, & interdum aget; sed Papam in certis casibus, nimirum cum definit controversias Fidei, non errare: idque ex Privilegio Gratiæ à Deo illi, uti Pontifex est, concesso. Nec multum damus Pontifici, nam & Anglo id etiam damus, ut interdum non erret, nec peccet, cum Pontifex non sit, nec opinor futurus sit. Imo id damus velit nolit, si futurus sit Pontifex, in eo quod ex cathedra definiat, minimè erraturum.

Quod autem addit *Exemptionem ab Errore difficiliorem esse exemptione à Peccato*. Expositione & castigatione indiget: nam si loquatur de errore proprio, hoc est judicio falso intellectûs, quo quis tenetur cum peccat, & quo sensu dixit Aristoteles *Omnis peccans est ignorans*: pari passu error & peccatum procedit: sin autem loquatur de errore proprio, hoc est judicio falso intellectûs, circa veritatem doctrinæ, falsum omnino est quod ait. *Difficilius eximi homines ab errore, quàm à peccato*: cum sæpè videamus multos qui Sapientissimi sunt & optimam doctrinam tradunt, magnos Peccatores esse: quin & cum incorrupta Fide pravi mores plerumque consistunt.

Sanè Pharisæi bene docebant, & male vivebant. Facilius errores intellectus, quàm vitia voluntatis vitantur, citius multo scientiæ discuntur quam virtutes comparantur. Dicunt ergo Theologi cum quibus ego sentio: Papam & hominem & Peccatorem esse

esse ; ac uti hominem, errare interdum, & sæpe peccare non dubitamus : nam qui homo est nihil ab eo humani alienum putamus. Sed dicimus tamen *Eum in certis eventibus videlicet cum Causas Fidei tractat, & judicat pro munere suo eas que tanquam Pontifex decidit ex Cathedra nec errare, nec errare posse*, idque ex Privilegio à Christo concesso : quod exemplo Confirmatorum in Gratia hominum suademus, eaque ratione quâ istos peccato etiam privatos, illos non uti privatos, sed uti *Pontifices*, ab errore liberos esse affirmamus. Unum inter alia à Blacolo dicta ferre non possum. *Hoc Privilegium esse contra leges Gratiæ* ; cum illud singulari Gratia & Beneficio Dei illud accipiat Pontifex. An erit contra Leges Gratiæ, quod ipsum Gratia est ? Sed Blacolus ineptè leges in Gratia novit, eamque legibus addixit : cum Gratia (quod liberum sit Dei, & gratuitum donum) à legum vinculis liberetur. Quin imo si alligetur vinculis Gratia esse desinet.

Sextùm argumentum format ex Erroribus Pontificum ; quos errasse contendit : nec excusationes admittit ; sed omne effugium præcludit, atque adeo eos inter se discrepare ac alios aliis discrepando, contradixisse affirmat. Et eandem statuit *Personam Papæ Hæresim promulgare posse*. Hac ratione argumentantur Heterodoxi, ex quo novitates hæreticas in Ecclesiam invexerunt. Uti apparet ex disceptationibus cum iis Cajetani, Turrecrematæ Perronij, Bellarmini, Roffensis, Cani,

Valentiæ, Maldonati, Castillii, Salazarii, Ægydij, Becani, Suarij, Celotij, Davenportij, apud quos eadem momenta argumentorum ponuntur, & aut integrè aut ex parte confutantur. Quatuor affero qui exactissime Errores eos, qui Pontificibus assignantur enumerant, & excusant, Osium contra Brentium. Bellarminum lib. 4. de Summo Pontifice. Albertum Pighium lib. 4. Ecclesiast. Hier. c. 8. & Canum de locis. lib. 6. adeo, ut Becanus, & Suarez Heterodoxis eos sibi opponentibus ex instituto respondere noluerint, quòd abunde ab iis authoribus esset satisfactum. Et vero quoniam Thomas Anglus obiter tantum, & quasi Canis è Nilo Errantes Pontifices commemorat, volo eum suis insequi vestgijs, & uno objecto Suario ceu toto Nilo obruere: quod ab eo dictum est, à me sibi Thomas responsum putet. Nam eam prius apud me responsionem formaveram. Igitur Suarius tomo Defensionis contra Regem Angliæ. lib. 1. c 6. n. 14. Sic, *Maximè obijcere solent Hæretici lapsus quosdam & errata aliquorum Pontificum Romanorum vel in Personis eorum, vel in doctrina.* Hoc agit in suo Parag. 17. Thomas Anglus. Respondet objectioni Suarius. *Recepta distinctio præ oculis habenda est de Pontifice vel credente, ut est privata persona, vel docente, ut Pontifex est. Ad illum enim posteriore modo spectatum dicimus pertinere Christi promissionem: nam hoc modo est Petra, à cujus firmitate pendet in suo genere firmitas Ecclesiæ. Hoc autem modo nullum vestigium hæresis osten-*

 dunt

dunt Heretici in tota Summorum Pontificum successione. Et postea. *Gratiâ vitandi controversiam facile damus non esse necessarium promissionem Christi ad personam Pontificis, ut est unus ex privatis credentibus extendere.* Pergit n. 16. *De erroribus qui Pontificibus tribuuntur, breviter dicimus, aliud esse loqui de Decretis Pontificum, quatenus per ea aliquid definiunt, vel approbant tanquam credendum, vel observandum ab universa Ecclesia: aliud de privatis sententiis opinionibus aut rationibus Pontificum. In præsenti enim de prioribus Decretis tractamus, & in eis nullum falsum dogma invenitur, quod per modum definitionis ab ijs traditum sit, & Ecclesiæ ad credendum propositum, ut facile intelliget quicunque legerit ea quæ Authores allegati* (id est, Bellarminus & Osius) *& Canus lib. 6. de locis c.* 5. *&* 8. *latius prosequuntur. In privatis autem sententijs & opinionibus, vel etiam in rationibus quibus interdum utuntur, sicut non oportet esse Fidei certitudinem, ita neque infallibilem veritatem.* Hæc Suarius: cui subscribo. Ut autem constet quando Pontifex loquatur ex Cathedra: Ejusque Decreta vim illam irrefragabilis authoritatis obtineant, certam rationem judicandi & formulam decernendi & solennitatem promulgandi excogitarunt Pontifices, nequis definitionum pondus aut ignoraret, aut cognitum eluderet. Ecquis autem hic modus sit superiori tractatu ad sectionem 9. Flatu 9. indicavimus ex Vasquio: cujus locum, qui nitidus, & illustris est, afferre volo, & duos hos Principes nostræ ætatis Theologos meæ sententiæ Patronos adhibere.

Vasquius

Vasquius ergo tomo 2. in 1. 2. D. Thomæ. disp. 155. c. 2. n. 15. *Observant Pontifices Summi in Curia Romana, ut nondum intelligantur loenti de Sede Petri tanquam Judices & Pontifices in legibus & Canonibus ferendis, etiamsi eos imprimi faciant, donec ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de urbe Cancellariæ Apostolicæ & in acie Campi Floræ solenniter publicentur, & exemplar unum legis in Columna illius campi, & aliud ad valvas Petri per aliquantulum temporis affigatur.* Quod autem hoc modo Prolatæ ac propositæ Bullæ infallibilem authoritatem habeant, ibidem fatetur Vasquez expendens Constitutiones Pij v. & Gregorii XIII. contra Propositiones Michaelis Baij.

Quod attinet quæstionem, An Papa possit Hæresim incurrere, et ob eam deponi? non est meum hoc loco ventilare. De ea consulendi Authores Proxime citati. Illud maneat utcunque res se habeat, non posse Pontificem solenni more ac ex Cathedra docere Hæresim, nec eam promulgare, quod ausus est Thomas Anglus dicere. Qui error (nam mihi constat esse Errorem) cujusmodi sit, & qua Censura afficiendus, suo proxime loco docebimus. Nunc enim id tantum agimus, ut objecta Thomæ Angli nullius momenti esse monstremus.

 ARTICULUS.

ARTICULUS III.

Proponitur Invectiva Thomæ Angli adversus sententiam de Authoritate Pontificis à nobis traditam, eaque expenditur.

ACriter ac vehementer insectantur Heterodoxi propositam & expositam hactenus doctrinam. Solent enim, uti animi impotentes, & linguæ intemperantes, adversus hanc sententiam laxare frenos petulantiæ, & omne maledictorum genus effundere; & quod ratione convincere nequeunt convitiis volunt obruere. Doleo sanè, doleo, quòd vir Catholicus Thomas Anglus eorum insistens vestigia, eadem uti maluerit linguæ procacitate, quam re seriò expensâ judicium Fidei accommodare suum, & rectè calculum ponere: vel saltem modestiè à Catholica (sic de illa judico) sententia discrepare. Verum enim vero tam longe abest à vero, ut non contentus errare veram pu-

puramque doctrinam diris devoveat, & petulanti linguâ proscindat: adeo ut vix Heterodoxum invenias, qui vehementius in illam & procacius invehatur. Miror sanè hominem minimè disertum, in dicendo jejunum, præter morem repentê exuberasse, & exaggeratione verborum ad audaces hyperboles excurrisse. Et quanquam Eloquens ob aridum, & implexum stylum esse non possit, id tamen maledicendo assecutus, ut loquentiæ plurimum habuisse videretur. Legat qui volet Paragraphum 22. à medio ad finem, & mirabitur intemperantem hominis orationem.

Igitur sententiam, quæ tribuit Concilio, vel *Papæ* irrefragabilem et infallibilem ex Afflatu Assistentis Spiritûs Sancti Authoritatem, quæ maximè Catholica est, uti hactenus demonstravimus, detestatur, tanquam hæreticam, & *Archihæreticam*, & omni atrocissimo crimine perniciosiorem. Rationem autem affert, quod *Clarum*, inquit, *est, eo ipso Theologum eam docentem subijcere totam Ecclesiam cuilibet errori pro Fide suscipiendo, quem Concilium, vel Papa modo illegitimo proposuerit*. Ubi supponit Concilium & Papam errare definiendo posse. Idque execratur, cum amplecti deberet. Execrationes patent. Sed aliquas produco, *Quodcunque aliud crimen vel scelus longe minus & inferius est propagatione talis doctrinæ*. Cujusmodi autem scelera sint horreo commemorare, sed ille non horruit dicere. *Dico Incendia templorum violationem sacrarum virginum,*

super

ſuper aras, conculcationem venerandi Corporis Chriſti, tandem immiſſionem Turcæ, vel Anti-Chriſti in regiones Chriſtianas. Deum Immortalem! quid audio? quis loquitur? Certè exiſtimo, ne Turcam quidem tam malè, Antichriſtum pejus loqui non potuiſſe. Væ itaque Oſio, Bellarmino, Pighio, Roffenſi, Cano, Becano, Suario, Vaſquio, Maldonato, Cæteriſque Catholicis authoribus, piis, opinor, & Sanctis viris, qui ſe tanto ſcelere conſpurcarunt. Væ miſero mihi qui cum iis ſentio ac ejuſdem criminis ſocietate polluor. Parce precor Thoma,

Parce pios maculare viros, non hoc tibi Roma

Eſſe impune feret: minus eſt quod perfidus audet Hæreticus.

Nec ullus ex ijs unquam tam atrox in eam, quam maxime oderunt ſententiam, maledictum conjecit. Nec auſus eſt ſimile quicquam *nec potuit. Cœlum hoc & conſcia ſydera teſtor. Cerberus ille latratu qui Regna horrenda trifauci Perſonat, hæc*, ſi loqui poſſet, haud eructaret. Hoc tu Thoma non in ſtudijs ſed à Furijs didiciſti. Turbo hic verborum an Typho à Tænaro ejectus gravem Mephytim exhalat. Progreditur Thomas Anglus. *Propagatio talis doctrinæ ex natura ſua ex ipſo animo evellit ipſi Eccleſiæ Univerſali fundamenta omnia ſalutis.* Imo Eccleſia ſupra hanc Petram fundata firma conſiſtit: quam Chriſtus

pro-

pro fundamento jecit. Thomas Anglus conatur convellere: & ad partes Inferorum concutiendo transire: sed non prævalebit. Ineptissimè agit dum vult doctrinam, quæ Ecclesiæ Antidotum est *veneno* comparare: Araneo deterior est, qui non ex Flore solum, sed ex Antidoto virus elicit. Ergo Christus hanc propinans Sponsæ suæ Ecclesiæ doctrinam *P*oculum dedit veneno diluto mortiferum, & Massanissæ ac Sophonisbæ Paradigma Tragicum repræsentavit. Apagè cum isto Potirio, vel Delirio. Ex hac Ferali & plusquam Thyestæâ mensa ad Cathedram Pestilentiæ Thomas gradum facit, & teterrimum fætorem inhalat, dum pronuntiat ad finem Paragraphi 22. *Opinionem* hanc *Infallibilis authoritatis Pontificiæ non posse non esse Hæreticam, vel potius Archihæreticam: & ex natura rei matrem & matricem infinitorum, & Spurcissimorum errorum: & ex Theologorum Scriptis ferro & igni exterminandam, non argumentis revincendam, quia nullum habet, nec habere potest fundamentum.*

Ubi sumus? ubi consistimus? in Scythia ne, an in Hyrcania? Puto in monte ipso Chimaræ nos versari, & meram Chimæram audire. Ecquis unquam *P*aradoxon aliquod incredibile tam atrociter taxavit? Itane de sententia Catholica Thomas censet? quæ etsi minus vera esset, mitius accipienda propter Pietatem esset, & quod Romanæ Authoritati favet, tuenda. Cur ea hæretica erit, quam maximè Hæretici detestantur, & Catholici

ample-

amplectuntur ? Cur Archihæretica, quæ præcipuum Hæreseon Caput jugulat ? Cur Mater errorum, quæ Matri Ecclesiæ Romanæ honorem defert ? Cur Matrix Spurcissima, quæ integram Papæ & illibatam authoritatem asserit, nec contaminari sinit, vel levi suspicione erroris ? Cur tanquam Hydra ferro & igni excindenda, quæ Caput Ecclesiæ tuetur, & protegit & Clavâ veritatis emergentia ex Hydra Hæretica Capita contundit ? & igniit Charitatis exurit ? Certè nemo Catholicorum oppositam sententiam, tam est acriter, & vehementer insectatus, imo ne Hæreticorum quidem nostram hanc Catholicam ac sibi invisam tantâ vi & petulantiâ execratus est. Observo enim Hæreticos plerunque cum Pontificis Romani potestatem, & authoritatem impugnant, non tam iracundè, & contumeliosè eam exagitare, quam lepidè & facetè irridere: acuti sanè homines, & vafri, qui ne videantur odio & rabie duci, ac eo se nomine suspectos reddere, animum ad tranquillitatem componunt, & ridentium speciem præbent; ac eo fuco legentibus imponunt. Deinde quòd eloquentiam profitentur, & Rhetorices præcepta callent, petulantiam castigant, & procacitati moderantur, ne intemperanti oratione aures obtundant, animosque offendant. Infelix Blacolus, qui ne acutè quidem errare novit, & errori inertiam addidit: ac in errando modum non tenuit, & cum utranque Laudem Dialectici & Rhetorici hominis affectet, nec Dialecticum acumen, nec Rhetoricum lumen

assecutus est: Itaque & rudis in disputando, & indisertus in dicendo apparuit. Solâ armatus iracundia processit in aciem, & vires prodigiosâ jactatione effundens vanis ictibus aera verberavit.

Juvat hic, Causas inquirere hujusce, qua Thomas Anglus utitur, iracundiæ, rabieique incredibilis. Non soleo temere de quoquam ac male suspicari, nec in alienos mores nedum cogitationes inquirere, nil quippe est ab ingenio meo alienius, adeo ut nulla mihi minus probetur Numinum Fabula, quàm Momi omnia curiosè scrutantis, & anxiè inquirentis, & acerbè reprehendentis. Sed non possum tamen, nec debeo, cujus manifesta judicia extant, ea præterire, & eorum causas rationesque cum ad rem faciunt contemnere. Quare cùm videam Thomam Anglum tantâ vi oppugnare Authoritatem Pontificis, tam eam impatienter ferre, & tot impatientiæ suæ signa proferre: & magni, opinor, referat ad causam fontes hujusce iracundiæ, imo & furoris tenere, nolo aut obtusus non inspiciendo, aut negligens prætereundo videri: cum præsertim haud dubia extent illius intemperantiæ in hisce Paragraphis scripta vestigia. Igitur Thomas Anglus cùm sit ingenio projecto & opinioso multa temereque & affirmet, et neget, quæ ut molliter dicam) præter communem Ecclesiæ sensum sunt: & suspicionis plena, ac errori proxima, quorum nonnulla in luceme didit, alia edenda sunt timens sibe à Censura Summi Pontificis, quam multi viri pii & graves illi quotidie minantur, vult

 autho-

authoritatem à qua meruit, oppugnare, ne quis enim ab ea damnatos errores videat suos, existimet justè potuisse damnari: atque adeo nemo ab ejus doctrinâ abstineat. Quod inde deduco, quod Paragrapho 22. ait. *Ponat itaque manum suam super cor suum quisquis sententiam Romæ datam, non contentus usque ad obedientiam premere, Fidei subjectionem flagitat: & severissimam indignissimamque servitutem Ecclesiæ totius cervicibus imponere audet.* Hinc illæ lacrymæ! quas renovat reliquâ parte libelli disserens de ratione modoque Censendi: & in appendice adversus Censuram meam composita, in qua mecum expostulat, quod Constitutionem Sanctissimi Patris Nostri Innocentij condemnantem quinque propositiones Jansenij defenderim & coluerim: quas ille tamen adversus Decretum justum & solenne protervè tuetur, neglectâ Pontificiâ authoritate: quemadmodum proximo tractatu ostendi. Unde cum duobis modis Errores condemnentur, & Concilii Canone, & Pontificio Decreto, utriusque virtutem infirmat, negans infallibitatem Conciliorum & Pontificum: imo & sententiam affirmantem, non modo hæresim vocat, sed omni hæresi perniciosiorem dicit, ut ab ea imperitorum vulgus deterreat.

Quà in re illud vehementer doleo: eò impotentiâ animi esse provectum, ut quod teterrimum & indignissimum de summo Pontifice Cathedram Christi insidente audacissimi Hæretici pronuntianint. *Evehi illum supra omne quod dicitur Deus*:

quo ei Antichristi personam imposuerunt: id ille ad Concilii, & *Papæ* authoritatem impugnandam impiè converterit. Ait enim eodem Paragrapho, ante ponens omnibus Hæresibus hujusmodi irrefragabilis virtutem authoritatis attributam Conciliis & *Pontificibus*, perinde ac multò deterior esset: *Sed et comparo*, inquit, *regulæ Fidei Corruptionem per hæreticos, & hanc quæ per Concilij vel Papæ evectionem supra omne quod dicitur Deus, Ecclesiæ accidit, et video comparationem esse qualis ulceris in cutem, ad aliud in ipsa viscera erumpens.* Ecce authoritatem Definiendi controversias Fidei quâ utuntur Concilia & Papæ dicit E*vectionem supra omne quod dicitur Deus*; quæ Antichristo à Christo tribuitur & Hæretici impudentissimi Papæ attribuunt. Thomas autem Anglus ad Concilia quoque extendit. Huc perduxit illa formido Censuræ, quæ ex superbia & impotentia nascitur Thomam, Anglum, quò sola Hæretica (cùm maxime projecta) processit audacia.

Nullum sanè perniciosius hæreseos genus est, quàm quod Authoritatem Capitis Ecclesiæ & Concilii negat. Nam etsi aliæ sint ob materiem graviores, Puta, Arij, Macedonij, Eutychetis, Dioscori, Pelagii, Berengarij qui præcipua Fidei mysteria oppugnarunt; facilius tamen corrigi poterant, quod locum superiori Authoritati relinquebant; cui cum se obnoxios efficerent, minus erat periculi in errore perseverandi, & alios corrumpendi. At quæ

superiorem in Ecclesia potestatem negat, etsi minus graviter, certe periculosius errat, cum omnino spem & viam præcidat correctionis. Unde impunè grassabitur, ac liberius se latiusque effundet: nec poterit à quopiam coerceri.

Hæc mens furialis Lutheri fuit, qui cum esset vanissimus, seque in prærogativa evulgandi in publicis concionibus indulgentias præteritum vidisset, injuriæ impotens in easdem debacchari cæpit, & Pontificiæ potestati detrahere. Cumque alios nefarios errores agitaret animo, et timeret, ne à Pontifice & Romana Ecclesia coerceretur, decrevit ejus authoritatem potestatemque penitus convellere.

Hac arte cuncta profana & sacra miscere se posse putavit, ac res uti cogitavit, ità processit: nam eo timore quasi freno abjecto in omne errorum & vitiorum genus præceps iit. Quam secuti alii Novatores, sine formidine, sine pudore, sine lege in Christianam sunt Rempub. debacchari. Tantum profecerunt audaciâ, ut cum à temporibus Apostolorum ad Augustinum (quadringentorum paulo plus annorum spatium est) hæreses nonaginta eo ipso teste, numerentur, & ab eo ad Lutherum centum octoginta vna, authore Sandero, recenseantur, à Luthero qui Anno 1517. defecit ab Ecclesia, ad Annum 1595. ducenta commemorentur, quæ ad hunc præsentem quo scribo 1654. annum adeo creverunt, ut vix iniri numerus

carum

earum possit. Venit hic mihi in mentem loci Epiphanij qui rem continet expressam, quem volo adducere, ut in eo lector videat hæreseos nostrorum temporum spirantem imaginem. *Monstruosè Poetæ confinxerunt Centimanum Briareum quem etiam Ægeonem, aut Gygem, aut Argum illum multis oculis præditum vocarunt : sic omnes hujus temporis hæretici, in corpus centum capita habens se ipsos efformarunt : & quilibet horum cupiens sibi ipsi Principatum constituere, caput nominavit se ipsum: aliam introducens præter præceptorum suorum vanum Laborem furiosam doctrinam.*

Omnia præter numerum quadrant in Gyge: nam hic Cœlum aggressus, Superis quod hæresis facit, bellum intulit, sed ille brachia centum duntaxat expediebat, cum

Tot paribus streperet clypeis, tot stringeret enses.

At Hæresis immanior Gigas trecenta exerit Capita Lærneo fætu numero major, feritate par; Argus etsi feritatem minuit numerum æquat : sed hic innocuis oculis vigil, illa nocentibus fascinatrix: nam quos Mater Ecclesia Pascit,

——Teneros oculis hæc fascinat Agnos,

Nec est Mercurius qui occidat, aut Ulysses qui lumina effodiat. Illud in rem natum. *Quilibet cupiens sibi principatum constituere, Caput nominavit se ipsum*

ipsum. Nam ideo à capite disciverunt, ut capita esse possent, audaci studio, eventu monstroso, successit infelici: tot enim Portenta quod capita, etsi verius *Crania* cerebro vacuata. His similis esse maluit Thomas Anglus Cacangelicis hominibus, quam Thomæ Angelico Doctori, quo nemo Religiosior Pontificiæ Dignitatis cultor: potestatis assertor: Authoritatis vindex; uti constat ex iis quæ docet 2.2. q.10.a.12.&opusc. 1. & quodl. 9.a.16. ubi sic apte Angelus ad Anglum. *Magis est standum sententiæ Papæ quam in judicio profert, quam quorumcunque Sapientium hominum in scripturis opinioni; cum Caiphas quamvis nequam, tamen quia Pontifex, legitur etiam inspiens prophetasse.* Discat hinc Anglus non solum Authoritatem Pontificis fateri, quod sententia docet, sed etiam de Assistentia spiritus sancti in Cathedra afflantis, quod suadet exemplum minimè dubitare.

QUÆST.

QUÆST. V.

Censoria.

ARTICULUS I.

An & quis sit error negare hanc Prærogativam authoritatis, & qui circa eam Thomas Anglus errarit?

GRaviter & verè D. Thomas opus. 1. circa finem. *Subesse* inquit, *Pontifici est de necessitate Salutis.* Id que ex tota ratiocinatione primæ & secundæ quæstionis nostra manifestè apparet. Sed cum duplex sit subjectionis genus, & ratione potestatis, & Authoritatis, ac de prima constet inter Catholicos, de secunda quærendum, Utrum necesse sit in controversijs, & causis Fidei Pontifici Definienti credere? loquor autem de solenni definitione

finitione ex Cathedra: quæ propria quæstio est. In qua profiteor me syncere incorruptèque meum prolaturum esse judicium, nullo sane perverso affectu occupatum. Et quoniam video Heterodoxos dicere solere, qui Papæ dignitatem, & authoritatem tuentur, eos assentandi, & ambiendi gratiâ id efficere, nec quid sentiant candidè, quod sint candidati, sed fictè proferre, testor Deum me solo studio veritatis, non aut assentationis, aut ambitionis quicquid dixero, non compositum apud me & affectatum, sed ratione duce inventum perspectumque afferre: ac in scribendo ingenuum, candidum fore, non obnoxium, & candidatum. Si inter eos qui me norunt loquerer, id opinor, facilè persuaderem, sciunt enim me verum & amare & dicere, ingenio libero esse, magnasque sæpe & graves pro libertate tuenda judicij contentiones suscepisse. A sede autem Apostolica nihil omnino accepi, nec spero accipere, nec ei quicquam præter amorem & obsequium debeo: nec spes inanes fovere soleo quibus duci nec natura, nec mens mea, nec institutæ vitæ rationes, nec ætas, nec per illus gradus sociæ semper calamitates patiuntur. Hoc sciat quicunque mea legere scripta volet, unam mihi propositam fuisse veritatem, non ornatam aut fucatam, sed incomptam & nudatam: adeo ut cum pulchra sit, sæpe in ea deformitatem deside rem ne videar amare pulchritudinem, cum non amem nisi veritatem: itaque cum deformem invenire nequeam, quæro
defor-

deformatam, ut amare possim incorruptius, & ardentius. Ita me Deus amet, ut si intelligerem Pontifici non inesse prærogativam infallibilis authoritatis, eam libere & constanter negarem: quod si ob id Cœlum in me illaberetur: *Impavidum prement ruinæ.*

Hoc animadverso censeo: qui absolutè neget infallibilem esse Papæ de sede Petri, ac (ut aiunt ex cathedra) Definientis Authoritatem: ac Definitis non credat, eum haud dubie errare in Fide, & si in errore obstinatus perseveret, Hæreticum fore. Hoc ego demonstratione persuadeo. D. Petrus uti Caput & Pastor Ecclesiæ hujusmodi à Christo Domino Privilegium pro se ac successoribus accepit: Papæ sunt legitimi Successores Petri, ergo idem succedendo in Cathedram privilegium acceperunt. Patent Omnes Propositiones. Major est certa & de Fide, uti prima & secunda quæstione probavimus. Minor est indubitata, & cum Ecclesia tota eos Papas agnoscit & recipit, omnino de Fide: consequentia non potest non esse de Fide, non ex vi illationis, sed contentæ in illata consequentia veritatis: nec video quid amplius desiderari possit. Me certe argumentum convincit: nec dubito quin illud justa demonstratio sit. Ac nolo meo tantum in re tam gravi uti judicio. Igitur Magnus Theologus Melchior Canus lib. 6. de locis c. 7. in eadem ante me sententia fuit. Eam ibi late ac perspicue tradit. Delibo sententias. Incipit. *Romanum Pontificem in Petri locum, fidem, authori-*

thoritatemque succedere Ecclesia ab Apostololorum tempore semper agnovit. Et paulo post. *Cum Concilia Provincialia & Generalia sine Romani Pontificis authoritate nonnunquam erraverint: nunquam autem si Romani Episcopi authoritate firmata sunt: satis persuasum esse debet Conciliorum, atque adeo totius Ecclesiæ firmitatem à Romano Pontifice derivari.* Tum propriè ad quæstionem. *Quæris. Eritne Hæreticum asserere Romanam Ecclesiam degenerare ut cæteras posse, & Apostolicam etiam Sedem à Fide posse Christi deficere?* Aitque modeste: *Respondemus. Nolumus hic nos Ecclesiæ sententiam prævenire, sed si ad Generale Concilium referatur, Hæreseos nota illi inuretur.* Et infra. *Quanquam non videor antevertere, cum jam ipsius Ecclesiæ sermo nostram omnem comprobarit de Romanæ Sedis authoritate sententiam.* Ac omnino ad convincendum Thomæ Angli errorem adjungit præclare. *Illud assero, ac fidenter quidem assero, pestem eos Ecclesiæ ac perniciem afferre, qui aut negant Romanum Pontificem Petro in Fidei doctrinæque authoritate succedere: aut certe astruunt Summum Ecclesiæ Pastorem, quicunque tandem ille sit, errare in Fidei judicio posse.* En, quod Blacolus supra falsò contra Catholicam sententiam affirmantem Papæ authoritatem dixerat, Canus de negante dicit, Uter melius? judicet Lector. Norit autem Blacolus se Cano contradicere, haud paulo opinor, doctiori. Audiat, ut sciat quibuscum sentiat. *Utrumque,* inquit *Hæretici faciunt*: & cum ijs Blacolus, qui negat succedere Petro in authoritatis privilegio, & affirmat

affirmat errare in ea Sede Pontificem. Pergo cum Cano. *Qui vero illis, in utroque repugnant, hi in Ecclesia Catholici habentur.* His ego accedo, qui Blacolo non assentior. Itaque judicio Cani, Thomas cum Hæreticis, ego cum Catholicis sentio, quibuscum etiam idem Cano sentit. Idem Bellarminus, idem Hosius idem Stapletonus, idem Rossensis, idem Becanus, & controversiarum cum Heterodoxis Authores: idem Theologi cum Divo Thoma 2. 2. q. 1.a, 10. unanimi fermè omnes consensu tradunt. Ex quibus placet Suarium summum virum citare tomo Defensionis Fidei. lib. 1. a. c. 6, & lib. 3. c. 18. ac præcipue c. 1. lib. 1. ubi sic: *Verissimum* inquit est *Definitionem Pontificis ex Cathedra loquentis infallibilem veritatem continere, omnesque Fideles teneri, ad illam firmiter credendam.* Et objectioni Thomæ Angli occurrit: qui in Ecclesiam illud Privilegium confert: ait enim, *Cum Pontifex definit, Ecclesia per Caput suum loquitur.* Contrariam autem sententiam Hæreticis attribuit & condemnat. Eadem est Celotij. lib 4. de Hierarch. Jurisdict. c. 10. ubi exacte describit quid sit ex Cathedra loqui. Atque ut Anglum Anglo Thomæ amicum doctissimum Authorem opponam, produco P. Franciscum à Sancta Clara Exprovincialem ejusdem Angliæ, Instituti mei, qui in suo systemate Fidei 28. n. 6. ita: *Gravissimi* inquit *Doctores tenent sententiam Summi Pontificis, observatis scilicet observandis, seu præmissâ debitâ conquisitione pronuntiatam, & toti mundo, non hoc vel*

illo loco propositum, Fidem generare. Et sine dubio est opinio summè probabilis, imo videtur esse ferè certa, adeo ut si quem audirem, qui hujusmodi Pontificias Decisiones temerè rejiceret, haberem suspectum. Mollius aliquanto censet, sed non patitur contrà sentire. Credo minimè pati illum, audacem Thomæ Angli opinationem, qui non modo contra sentit, verum etiam sibi contradicentes condemnat. Quo fit, ut omnino sit Theologiæ Princeps D. Thomas condemnandus: qui 2.2. q. 1. a. 10. et q. 2. a. 11. Paragrapho, *ad Tertium. ubi dicit, Quòd authoritas Ecclesiæ universalis principaliter residet in Summo Pontifice.* At vero q. 1. a. 10. affirmat: *ad ejus authoritatem pertinere finaliter determinare ea, quæ sunt Fidei, ut ab omnibus inconcussâ Fide teneantur.*

Non igitur judicium illud meum quisquam taxet, cum Catholicum sit: nec putet me, qui in censendo mitissimus esse soleo, ingenii mei oblitum esse. Cato esse tertius nollem, ac nescio quo fato ex duobus, minus Censorium quàm Vticensem amo. Siquis tamen mihi duritiem calculi impingit, legat Annatum egregium Theologum contra Baianos. lib. 3. c. 5. & Antoninum Moraines, sive Martinonum in suo Antijansenio d. 39. sect. 6. qui in eos qui Pontificiis Decretis à sede Romana profectis non obediunt, multo vehementius quâm ego in Blacolum invehuntur. Et quidem hic cum hæreticis prorsus consentit, nam quæ affert ad convellendam Papæ authoritatem argumenta, ab Hæreticis sumpta

sumpta recoxit, & objecit, quemadmodum videre est in Arminio, & Gardio, & Marco Antonio de Dominis; alios antiquiores nominem Lutherumne & Calvinum qui virulento halitu, Spiritûs Sancti in Petri Cathedram afflatum distlantes, teterrimam hæreseos pestem in Ecclesiam invexerunt. Et quoniam Gardij & Marci Antonij argumenta sunt apud Becanum & proposita, & soluta: opus non est ea producere.

Arminii tantum propono, ut appareat in eandem sententiam, & rationes cum Blacolo convenire, & cum idem sit Arminij cum reliquis hæreticis sensus, (nam omnes adversus Papam consentiunt) si cum Arminio conveniat Blacolo, necesse esse eum cum omnibus hæreticis consentire. Igitur Arminius orat. *de componendo Religionis dissidio* improbat modum Ecclesiæ Romanæ quo ad controversias Fidei tollendas *Papæ judicio* utitur, & *vanum* eum dicit, & irridet, quod omninò fallibilis sit: & in Scripturis minimè contineatur. Id ipsum Thomæ Angli in his Paragraphis placitum est. Rursum in Disput. privatis Arminius Thesi 55. postquam de Potestate Dogmatum tradendorum hæresim suam tradidit: in Corollario ita, *Coömentũ est*, inquit, P*ontificiorum de Spiritu Sancto sic assistente Ecclesiæ, ut in judicio de authenticis Scriptis faciendo, & rectâ sensuum Divinorum interpretatione errare non possit.* Hoc ipsum Thomas Anglus sensit de Assistente Spiritu Sancto, imo & id *Commentum* dicit *Modernorum*, initio Parag. 17. ut ne verbis quidem ab Arminio

minio discordet. Tertius locus est in Arminio. Disput. publicâ XXII. Paragr. 16. in quo suam magis explicat, & Catholicam improbat sententiam: qui rem omnino continet: in eo enim audias loquentem Thomam Anglum. A*ccedit*, inquit, *hæresis alia*, *& ipsa principio Fidei adversa*, *quâ Pontifex Romanus totius in terris* Eccles*iæ Princeps*, *Caput*, *Sponsus*, *Universalis* Epis*copus*, *& Pastor constituitur*, *qui omnem scientiam veritatis in scrinio pectoris sui possidet*, *perpetuam habet Spiritùs Sancti assistentiam*, *ita ut errare in præscribendo*, *quæ Fidem & Cultum Divinum concernunt*, *non possit*, *qui Spiritualis ille homo est*, *qui omnes*, *& omnia judicat ipse à nemine judicandus*, *cui omnes Christi Fideles de necessitate salutis subesse oportet*: *cujus decretis & præceptis non secus*, *quam ipsius Dei & Christi simplici Fide & cæca obedientiâ assentiri*, *& obsequi quenquam Christianum decet*. Et Addit.

Et hoc est alterum Regni *Antichristiani fundamentum ex adverso oppositum Fundamento Regni Christi*. Sanè cùm Arminium anteà legissem, & postea in hoc opusculum Thomæ Angli incidissem, judicavi geminos esse ambos sentiendo, etsi loquendo diversi, quòd Arminius elegantius dixisset. Itaque sensu pares, eloquentiâ dispares esse. Utrique Anti-Christi comparatio placuit. Nisi quod clarius eâ usus Arminius: obscuriùs Thomas, dum illud jecit *Papæ evectionem supra omne quod dicitur Deus*, quod de Antichristo 2. ad Thessalon. Epist. cap. 2. Paulus haud dubiè dixit: uterque autem

Thomas & Arminius eundem locum Summo Pontifici Romano authoritatem Infallibilem virtute Cathedræ profitenti, objecit. Quo spiritu viderit Thomas, Arminius certè acatholico, & hæretico.

Si quis cum Gardio Thomam, & Marco Antonio de Dominis comparare velit Becani locos citabo, & cum jam Thomæ exhibuerim, haud difficile erit consensionem inter se omnium deprehendere. Igitur quid Gardius sentiat, habet Becanus tom. 5. Controvers. in Apologia pro judice controvers. Argumento 8. quod ijsdem rationibus, quas affert Anglus, qui exploret, constare videbit. Marci Antonii hæresim proponit eodem tomo. l. 2. de Repub. Ecclesiastica. Unde patet sententiam Thomæ Angli negantem infallibilem Papæ authoritatem hæreticorum esse: non Catholicorum, atque adeo erroneam & suspectam saltem hæreseos esse habendam.

At obijciet Thomas, non omnes Catholicos sequi hancde infallibili Papæ authoritate (seude Concilo universali quocum jungatur Papa) sententiam. Nam: fuisse aliquos, qui dicerent Papam extra universale Concilium non minus errare posse quàm Concilium sine approbatione Papæ, Author est Pater Becanus tomo. 5. Controvers. in Apologia pro judice Controversiarum, in responsione 2. ad argumentum Gardij, cui sic respondet; *Negandum est Pontificem, ut Pontifex est, fallibilem esse in doctrina Fidei, licet fallibilis sit, ut homo privatus est.*

Nec

Nec aliter docent Catholici, exceptis illis, qui putant illum falli posse, si aliquid definiat sine Generali Concilio, non posse, si cum Generali Concilio. Quos excipit, cum ijs Thomas Anglus sentire se dicat: & hæresim vitabit. *P*ræterea Canus lib. 6. locorum. c. 7. non omnino audet, etsi maximè cupiat ei sententiæ hæreseos notam inurere quod quidam Catholici Authores eam sequantur. Unde ait. *Hoc vix ægrè dico propter viros quosdam & doctos & pios, qui nobis contradixerunt.* Et Paulo post. *Non equidem intelligo quonam consilio Fideles quidam hæreticorum quam Catholicorum opinionibus favere malint:* quo sanè declarat aliquos Catholicos nec ignobiles authores, cum doctos & pios vocet, in Blacoli esse sententia. Nonnullos nominat P. Franciscus à Sancta Clara in suo erudito libro de Fidei Systemate. c. 28. & c. 33. cui cum magis placeat communis, quam probavimus de infallibili *P*apæ ex Cathedra loquentis extra Concilium sententia, non audet tamen is contrariam hæreseos condemnare, ne Catholicos quoque condemnet.

Respondeo tamen objectioni, rectè à me statui hæreticum esse eum, qui neget absolutè infallibilem Papæ de Sede Petri, sive ex Cathedra definientis authoritatem, quia qui hoc absolutè negat, simpliciter & omnino negat illam prærogativam authoritatis, quocunque modo sumatur: nullatenus enim eam admittit, quemadmodum facit Thomas Anglus, qui ne includens quidem Concilium, admittit assistentiam spiritûs sancti: At illi Catholici

Authores, qui aiunt Papam extra Concilium non habere illam authoritatem, non negant absolute habere, sed eam circumscribunt & addicunt nexui cum Concilio, & in modo videntur discrepare: nam dicunt illud esse definire ex Cathedra, cum aut in Concilio, aut cum Concilio definit: & ita putant hæreseos notam effugere: nec enim negatio cadit supra rem, sed supra modum, atque adeo non est absoluta negatio. Imo pauci dicunt necessarium esse nexum cum Concilio, nam major eorum pars ait sufficere consensum Ecclesiæ recipientis Decretum Pontificis. Unde, si quod definit Pontifex in lucem exeat, & toti Ecclesiæ sufficienter proponatur, & illa recipiat, satis esse dicunt, ut definitio in Fidei Decretum transeat.

Qua de re Roffensis a. 27. & 28. & Celotius lib. 4. de Hierarch. & Becanus tomo 5. Controvers. in Apologia. Marchancius opusculo Exam. Cur. myst. & Franciscus à Sancta Clara cap. 28. & 33. qui partim ita opinantur, partim ita opinantes excusant. At nemo erit qui excusare possit Thomam Anglum, qui hanc infallibitatem penitus negat tum Concilijs, tum Papæ: etiam conjunctis et nexis: & aufert omnem Assistentiam Spiritus Sancti, ac errare eos posse contendit, quod nemo Catholicorum, opinor, dicere est ausus, imo ne multi quidem hæreticorum Concilijs Universalibus infallibilem authoritatem negare ausi sunt.

Quare datâ operà dixi in conclusione *Absolutè negantem, eum hæreticum esse*: ne aliquot, etsi male sentientes Catholicos, condemnarem: quanquam existimem cum Cano, si hujusmodi quæstio in Concilio proponatur, definitum iri: Summum Pontificem extra Concilium, & ante consensum Ecclesiæ ex Cathedra loqui posse, & si quid ex ea Petri authoritate definiat, id omnino ad Fidem pertinere: & qui contra sentiat eum hæreticum fore: quam existimo esse sententiam Divi Thomæ. 22. q. 1. & q. 11. & communem Thomistarum & Theologorum. De Thoma Anglo ita sentio, eum non posse ab errore ulla ratione excusari. Ejus ego sententiam, meumque de illa judicium ad sedem Apostolicam remitto.

ARTICULUS II.

Alij errores Thomæ Angli recensentur, censenturque.

GRave mihi, & acerbum esse fateor hominem Catholicum &, ut aiunt pium, & bene moratum erroris appellare: cumque eo de violato Religionis jure disceptare: mallem profectò cum Heterodoxo contendere, aperto scilicet & jurato Romanæ Ecclesiæ hoste, ut justiùs, & speciosius bellum videretur. Sed cum videam Thomam Anglum pravis imbutum opinionibus Romanæ & Catholicæ doctrinæ arcem oppugnare, & hostis personam suscipere, necesse erit occurrere, & arma opponere, impetumque aggredientis avertere. Nec me pudebit eum hostis loco ducere, quem non puduit hostis personam suscipere. Imo justius cum eo dimicem, quod ille injustius ad castra Heterodoxorum opinando defecit, & cusa in eorum officina arma comparavit, & in Ecclesiam matrem convertit. Itaque non in Thoma ego

Catholicum, ſed Heterodoxum oppugno : nec tam condemno, quam de violata Religione ſuſpectum jure vador, & dicto vadimonio ad Romanum Tribunal ſiſto. Meum eſt cauſas aperire, Eccleſiæ judicare.

Primus Error eſto : privare Cathedram Romanam protectione ſpeciali Dei regentis, ne à Fide deficiat, eamque in Cathedram peſtilentiæ convertere remoto ab ea Spiritus Sancti afflatu, quo negat inſidentes eam Pontifices foveri. Quæ Heterodoxorum hæreſis eſt : de qua multa ſuperius diximus.

Secundus: negare hujus Privilegij fundamentum ; quòd nullas in ſacris litteris, nec in Patrum monumentis radices habeat : nec traditione aliquâ, conſuetudine ve Eccleſiaſticâ firmetur, quod omnino Hæretici negant: nos vero contra tot locis ſacræ Paginæ: Conciliorum Decretis, Patrum teſtimoniis, uſu & praxi Eccleſiæ abundè confirmavimus.

Tertius, Ne Concilijs quidem univerſalibus Aſſiſtentiam Spiritus Sancti, & infallibilem authoritatem concedere, etiam ſi juſtè ac legitimè congregata habita, confirmata ſint. Qui quantus ſit Error Heterodoxi teſtantur, quorum plerique non audent Conciliorum authoritati refragari. Sane moderatius imo honorificentius de Generalibus Conciliis loquitur Reformatio Anglica ab Henrico 8. inchoata & ab Edvardo 6. provecta: titulo. de Fide & ſumma Trinit. c. 14. quàm Thomas Anglus, hac in re malè Anglus. Sed quod attinet Conciliorum Authoritatem, meum non eſt de ijs hic

accu-

accuratius agere: Thomam ad P. *Franciscum* à Sancta Clara remitto. Novit hominem. Discat ex ejus systemate quid tenendum sit; ac proficiet; nisi malit cum Arminio magno Papæ & Conciliorum hoste sentire: cui ea impugnanti Disput. privat. Thesi 58 prorsus consentit: ita ut ne ovum quidem ovo magis sit simile.

Quartus: Affirmare Pontificem *posse hæresim promulgare* quo verbo utitur Thomas imprudenter ne dicam, an impudenter? Si diceret posse errare Pontificem, utcunque ferendum: nam videretur de persona Pontificis privata loqui, quam immunem non esse ab errore, Theologi Catholici fatentur. Si ultra tenderet, affirmando in hæresim posse incidere: non idcirco damnandum: nam etsi ego putem Papam errare in Fide posse, hæreticum esse non posse, quia Pertinacem fore non puto, video tamen *C*anones, & *C*oncilia id supponere, ut patet ex cap. *Si Papa.* dist. 40. & ex Concilio Romano sub Adriano, & ex octava Synodo. & quæstionem institui à Theologis *Utrum is & a quo deponendus sit?* quemadmodum disputat Bellarm. de Rom. *P*ontif. l. 2. c. 30. & Suarius tomo de Defensione Fidei. l. 3. & 4. Imo & Canus tantus Author, non dubitat asserere Papam in hæresim posse incidere: quod expressè tenet lib. 6. Locorum c. 8. prope finem. Uerum affirmare Papam *posse Hæresim promulgare*, uti affirmat Thomas Anglus, sustineri nullo modo potest. Nam promulgatio Hæresis, est publica & solennis propositio,

quæ

quæ non procedit à privata persona, sed publica: & ex publica authoritate, atque adeo si à Pontifice sit, ab eo tanquam loquente ex Cathedra procedet, quod est à Catholica Fide alienum. Unde Canus proximè citatus, cùm admittat Papam hæreticum esse opinando posse, negat docendo posse. Ipsum audiamus. *Non est igitur negandum, quin summus Pontifex hæreticus esse possit, cujus rei exemplum unum & item alterum forsitan proferetur; at quod in Fidei judicio contra Fidem definierit, ne unus quidem proferri potest.* Cum autem errare uti judex non possit, minus uti Pastor promulgare Hæresim poterit, nam hoc esset dogmatizare in perniciem Ecclesiæ, & motu proprio de Sede Petri tanquam legem Hæresim promulgare: quod fœdum cogitatu, & horribile dictu esse, quis non videt? Quantò est Thoma Anglo Bellarminus! quantò Osius! Quantò Turrecemata! Quantò Canus! Quantò Becanus! Quantò Suarius Religiosior & Prudentior! qui non modo negant Hæreticos Pontifices cum loquuntur ex Cathedra esse posse, verum etiam quibus Errores ab Heterodoxis, Orthodoxisve tribuuntur, eos ab Erroribus omninò liberos esse volunt. Qua in re defensorem se præstat Albertus Fighius acrem & vehementem. lib. 4. c. 8. de Hierarch. Eccles. Equidem mallem, ut cum his Principibus Anglus pro Fide Patria, quam cum hostibus contra illam pugnaret.

Quintus: Supponere Authoritatem quam Summo Pontifici inesse dicunt ex Evangelio & Concilijs

ciliis, & Patribus Catholici, esse Fidei Artificem: eámq; ita vocare, ut constat ex ultima linea Paragraphi 22. ut enim suam opinationem confirmet, jactat à se explodi illam *Potestatem Definitivam & Fidei Artificem.* perinde ac nos Papæ tribuamus Potestatem condendi Articulos Fidei. Sed non miror Thomam hoc Anglum obijcere, nam qui semel cum Hæreticis sentit, necesse est perperam sentire: cum qui à veritate aberrat, omnibus se exponat erroribus: nec id Stoicorum est Paradoxon. Igitur quod Thomas supponit, magna vi nobis Hæretici obijciunt: non enim distinguunt inter hæc duo, *Facere articulum de Fide*, & *Declarare eum esse de Fide*: cum multum inter utrumque intersit. Nec enim conduntur Articuli de novo, sed demonstrantur: uti cum quis thesaurum terrâ obrutum eruit, & oculis exponit: non gignit thesaurum, sed monstrat: ita Ecclesia & Pontifex Veritatum aliquot opes in sacris litteris contentas, ignotas adhuc & occultas, & in Traditionum scrinijs custoditas patefacit, & in lucem edit, & quasi intento digito indicat, & demonstrat. Unde Augustinus Fidem Thesauro l. 1. de Genesi ad litteram. c. 26. comparavit. Itaque omnes Catholici authores docent, Ecclesiam non esse Authorem Fidei, sed judicem & testem. Id Scotus in 4. d. 5. q. 1. Id D. Thomas 1. p. q. 1. Id Gerson, verit. necessar. docent. Sequuntur Stapletonus Relect. cont. 4. q. 2. Roffens. art. 28. cont. Lutherum. Valent. de Fide q. 1. p. 1. Smising. proœm. q. 1. n. 22. Suarez de Fide

et

& in tomo Defensionis Fidei. lib. 1. c. 18. & Becanus tomo 5. Controv. sæpe. Davenport. in systema. c. 2. & 3. Non est igitur Artifex Fidei cum articulos Fidei definit Pontifex, sed eorum expositor & commonstrator: quemadmodum veritatum, siquas scribendo demonstrat Thomas Anglus non est factor, sed demonstrator. At condit Pontifex Decreta & Constitutiones. Sanè, sed aliud est Decretum, aliud res quæ Decreto continetur: nam Decretum est Formula verborum, non res quæ sub ea Formula continetur, cujus Decreti author conditor non est, sed testis ac præceptor. Nisi forte si quis dialecticæ Magister veritatem aliquam demonstratione compositâ demonstrat, quòd Formam eam argumentando conficit, conficit etiam veritatem.

Sextus & ultimus Error est. Prava illa, & intemperans Censura, quâ notat communem Catholicorum sententiam. Nil tam est à ratione, & justitia alienum, quàm temerè de sententijs Catholicis judicium ferre: easque perversè taxare, adeo, ut Ecclesia iniquissimè ferat, vel probabilibus, & quæ sustineri possunt sententiis notam hæreseos erroris ve inuri: et quidem jure: nam sicuti non est privati hominis aliquid censere de fide esse, ita neque aliquid hæreticum esse pronuntiare, cum id dubium est, & aliquo modo sustineri potest. Jam vero cum sententia communis est, ac pene Catholica, si quis eam Hæreticam dicat, gravissimè quidem peccat: nec

ullo

ullâ ratione à temeritate liberari potest. Itaque, me authore, & si in multis erret Thomas Anglus, uti supra ostendimus multo in ijs minus erravit, quam in hoc projecto insolentique judicio: quod ille tot calumnijs, tot diris exaggeravit, ut etsi verum diceret, turpissime tamen maledicendo delinqueret. Nunc cùm in eam sit invectus quæ tuta & pene Catholica est, sententia, non potest non ab omnibus rectè sentientibus temeritatis damnari. Et quidem observo Summis Pontificibus in censendis Authorum quorundam suspectorum placitis rationem item habere solere notarum quibus oppositas sententias afficiunt, ac in eas Censuræ suæ fulmen intorquere. Quod in lata à Romana Sede adversus Baium, Jansenium que Censura videre est.

Ac inprimis duæ Bullæ adversus quasdam propositiones Baij expeditæ sunt: alterà à Pio V. altera a Gregorio XIII. eàrum censuram continentes. Quam expendens vir gravissimus Vasquez 1.2. tom 2. d. 19. c. 18. ait nonnullas continere opiniones reapse tutas & sanas: cujusmodi quatuor sunt 29. 30. 36. 61. quas ille liberat ab errore, nec vult absolute damnari à Pontificibus: nam si damnarentur, & sua celebris de necessitate Gratiæ Christi *ad omnes actus morales bonos*: & Bellarmine & Tolite *ad tentationes superandas* sententia, ut ait Vasquius, damnaretur: quod nullatenus admittendum: cùm præsertim ipse Toletus cum eâdem Bulla Lovanium ad eam publicandam, & con-

 trover-

troversiam, & Bullæ iustitiam Vasquez sustineat, optime animadvertit, præterquam quod Pontifices dicant *nonnullas aliquo modo sustineri posse* (in quibus hæ 4. numerari possunt) non taxare, in quibusdam rem contentam in propositione, sed notam quam inurunt oppositæ sententiæ: & ob notam falsam & injustam, propositionem damnare. Audiamus Vasquium. n. 176 Ego *non dubito illas propositiones, quas memoravimus, sicut etiam multas continentes acre iudicium, quo doctor ille aliorum opiniones criminabatur, damnari tantum, ut scandalo & offendiculo patentes, & hac ratione solùm prohiberi: nam & audacia nimiaque arrogantia in aliorum sententiis maligne vellicandis, ac lacerandis non parum scandali afferre solet, aquo docti & prudentes Theologi in suis Scriptis abstinere deberent. Hac eadem de causa in Ecclesia prohibitum est, ne ullus Theologus disputans aut edisserens de Conceptione Beatæ Virginis ita suam sententiam pronunciet, ut oppositam suggillare, aut aliquam notam ei inurere andeat.* Et addit in rem aptissimè. *Ex eo quod prædictæ propositiones continentes severiorem notam oppositæ opinionis hoc modo reprobatæ, interdictæ sint à Pio V. & Gregorio XIII. non proinde ullo modo in damnationem aut notam incidit sententia Authoris de ea re, si tollas censuram de opposita.* Et mox. *Non ergo incusatur prædictus Doctor, quod hanc sequatur sententiam, sed quod oppositam erroris arguat.* Idcirco ipse Vasquez cum suam putet Conciliorum & Patrum esse sententiam, ait nolle se oppositam ullâ notâ afficere,

quòd

quòd sciat quantum sit crimen acriter temereque censere. Quod ego semper Vasquij judicium non probavi tantùm postquam agnovi, sed ingenio ad modestiam naturâ comparato, antequam nossem occupavi. Itaque & mitissimus ipse censendo fui, & in alijs moderationem amavi. Hoc me animo cum Augustinus, cui me totum dedidi, informandum accepisset, documento suo in suscepto consilio confirmavit. Nemo est enim Author durior ad accipiendam ex aliena doctrina offensionem, nec mollior ad deponendam, nec moderatior ad damnandum: nemo eo difficilius alienos errores credit, nemo libentius excusat, nemo mitius accipit, nemo moderatius censet: ut videatur malle non invenire errores, quàm condonare. In quo genere severo acrique taxandi, quia vehementior est *Hieronymus*, minus me sui, quam Augustinus amantem habuit. Cumque Patri Francisco Suario insigni Theologo multùm honoris semper detulerim, eo nomine detuli plurimùm quòd cum abundet scientiâ, in censenda aliorum inscitia maximè parcus sit. Quorum modestiam si Recentiores quidam Theologi imitarentur, minus certè turbarum & in scholis, & in concionibus, imo & in Ecclesiis excitarent. Sanè quæ majore se mole voluunt flumina ea minus strident & murmurant, & taciturnitate illâ suâ profunditatem suam commendant: quam quia rivi, torrentes que non habent, in quoscunque lapides alliduntur, murmur & strepitum excitant. Ita naturâ com-

paratum, ut qui multa ſciunt excuſare norint, quòd viasomnes evadendi callent: qui pauca noverunt, cum ignorent alia, quicquid præter ea quæ norunt audiunt, errorem putent. Et id inter civem & advenam intereſt, quòd, hic unam tantum Regiam & communem ad civitatem ducentem viam novit, callium flexus & ſemitarum anfractus ignorat: Civis omnia viarum compendia perſpecta & explorata habet. Unde fit ut advena quoſcunque præter Regium iter euntes videat, eos errantes putet, & corripiat. Civis ire permittat quod ſciat aliis item itineribus in vrbem vadi. Ita ille ex ignorantia taxat, hic ex ſcientia tacet.

Ad inſtitutum redeamus. Nota immoderata atque perverſa ferri ſanè non poteſt: ac in Baio jure damnata eſt: ejusque exemplo pæna ſancita. Et nuper alio Janſenij, cujus è quinque propoſitionibus duæ Quarta & Quinta ob pravam cenſuram ab Innocentio Papa X. damnantur. Dum enim Semipelagianas duas eas ſententias in propoſitionibus contentas appellat, eo nomine ipſe taxatur, non quod alio item ſenſu non taxentur, ſed quod hoc etiam perverſæ cenſuræ vitio reprehendantur. Qua de re nos latè ac dilucide, opinor, in Mente Innocentii egimus.

Igitur graviſſimè peccat Thomas Anglus in hujuſmodi cenſura prava, & intemperanti Catholicæ ſententiæ, quam cùm debuiſſet venerari & ſequi, tam acriter inſectatur ut omnes maledicentiæ habenas effundat: eamque ita execretur, ut qui ejus

tantum

tantum censuræ rationem habeat, vel ex ea, quod minus sit Theologiæ peritus, ueritatem spectare velit, judicaturus sit, eam & hæreticam & absurdam esse, imo & detestandam, diris que omnibus devovendam. Unde etsi in aliis non errasset Anglus, vel ob istud censuræ iniustæ & contumeliosæ crimen ad Tribunal Romanæ Sedis sistendus ejusque sentententiâ condemnandus. Quod si contingat, magnopere propter personæ dignitatem & professionem dolebo, sed non potero tamen non & ejus crimen agnoscere, & de eo probare iudicium: multa enim necesse est juste fieri, quæ non nisi dolenter accipi possunt. Si quis autem dissentire à me ipso me existimet, quodin meo lituo acrius acerbiusque cum Thoma, quam par est, egerim, nec moderationem quam laudo, in eo censendo tenuerim, is precor, expendat causas à me ibi hujus acerbitatis adductas, & censuram minime culpabit meam, cum præsertim ego non tam in ejus proprios priuatos que errores, quorum me magnopere miseret, quam in protervam ejus de alienis sententiis procacem que Censuram sim invectus.

Moneo.

Injuriaso ne pede proruat
Stantem Columnam.

Nec captet risus hominum, famam que dicacis
Inveniet enim qui *Par Pari reddat, quod mordeat.*
Et *graviora notet dentatâ Crimina chartâ.*

ARTICULUS

ARTICULUS III.

Sententiæ quædam nexæ cum hoc errore Thomæ Angli proponuntur & refelluntur.

THeologica quædam Authoris opuscula accurate legens, comperi eum ex illo de Authoritate Papæ perverso judicio insolentes & temerarias non paucas opiniones tanquam ex Fonte duxisse: aliisque, si in eo sit deinceps perstandum, occasionem præbuisse, quibus ni occurram fieri poterit, ut & ille novos errores hauriat, & cæteris propinet. Nam qui semel negat infallibile Papæ in decernendo judicium, consequens est eum illius Decretis minimè obtemperaturum. Id & accidisse Authori exemplis adductis confirmem, & ne postea accidat, monendo occupabo.

Igitur in appendice, quam adversus me edidit in Causa Jansenij non minus meum de Censura Pontificis, quàm Pontificis de Propositionibus Jansenij

nij judicium damnavit. Quod duobus modis effecit. Altero sustinendo damnatas propositiones, affirmando in sensu Scholastico, & proprie veras & Catholicas esse : altero negando esse Jansenii, in eo quo damnatæ sunt sensu. Qui sanè errores sunt, quemadmodum nos in lituo nostro ejus Tubæ opposito probavimus : ac idcirco monstrare omittimus. Utrumque autem ex eo Fonte deduci constat, quia si sacra ei & Sancta Pontificia authoritas esset, non auderet ille Constitutionem Papæ impugnare : tum negando Propositiones esse Jansenii, quòd omnino Pontifex affirmabat, tum affirmando eas Catholicas, & sanas esse, si proprie sumerentur, nec in alienos sensus torquerentur, perinde ac Pontifex torsisset, torquendo que damnasset. In utroque errasse compertum est. Et quidem in sustinendis Propositionibus Jansenii post expeditam Bullam, ac in Bulla ipsa eludenda & impugnanda gravius deliquisse nemo ambigat. Quod autem erravit negando, eas Propositiones esse Jansenij, satis jam tum constitit, & ego ostendi. Nunc vero manifeste apparet, post grave illud, & venerabile Episcoporum Galliæ ea super re prolatum, publicatumque judicium, quod ego non dubitem Justi Concilii Decretum appellare, cum tot tamque clari doctrinâ, & Pietate Patres Præside Eminentissimo Cardinali Julio Mazzarini ritè congregati censuerint, illas quinque Propositiones damnatas esse Jansenij, ac uti sunt damnatæ, ab eo traditas fuisse. Cui nemo sine

magnâ

magna temeritatis nota refragari possit. Ego certe cùm vidi, tanquam oraculum è Cœlo lapsum accepi & veneratus sum.

Jam vero postquam recens hoc anno à sacra Romanæ inquisiionis Congregatione expedita est Sanctissimi Patris nostri Innocentij Papæ X. contra libellos Jansenii opinationibus faventes Constitutio, commentariolus iste Thomæ Angli adversus meam Censuram scriptus omnino proscribitur, cum in eum præcipue, quòd quinque illas Propositiones Jansenij damnatas defendat, fulmen illius Censuræ Inquisitoriæ jaciatur. Ac id ego certe in mea quam obtuli responsione fore prævideram, uti monui: nec dubito quin & quædam alia ejusdem hominis scripta cito damnentur, ut verus vates (etsi ei Celæno infelix videar) existam.

Venio ad aliud Thomæ Angli crimen, quod partim proditum evulgabo, partim occultum & obrutum prodam. Diu est quòd scio malè animatum esse Authorem in Religiosos viros, ac præcipue in Venerabiles Patres Societatis Jesu, qui cum ab omnibus Catholicis diligi colique maximè proter singularem doctrinæ, morumque probitatem debeant, eos tamen Author allatrare sæpe solet, & in invidiam allatrando vocare. Utitur ad id prætextu honesto defendendi Gratiæ dignitatem, perinde ac libertatis asserendæ studio à Jesuitis Patribus impugnetur. Mussat & ringitur ceu dentes velit infigere, & jam ultra progressus rodit Au-

thore

thores ſocietatis,quòd ſuſpectam de Gratia opinionem ſequantur. Id cum alias antea, tum maximè nuper egit, editâ contra me Appendice,in qua eos haud dubie carpit, meque ſugillat,quod cum iis de damnandis Janſenij Propoſitionibus ſentiens Semipelagianiſmum ſapiam: quemadmodum in meo lituo palam feci, ubi calumnias iis mihique impoſitas dilui. Nunc vero quoniam novo edito vernaculâ linguâ ſcripto libello manifeſtè auſus eſt Patres illos venerabiles criminari, & proditâ opellâ furtim cusâ,quæ inſcribitur *Quæſtio Theologico Hiſtorica* in qua diſputationes habitæ ſuper Molinæ doctrina coram Summo Pontifice Clemente VIII. fuerunt, & acta continentur, propriam de Gratia Societatis doctrinam calumniari,ceu in eo eſſet judicio damnata, neceſſe erit nefariis ejus conatibus occurrere, & fictæ Calumniæ Clavam de manibus extorquere: cum præſertim hujuſmodi opella nuperâ conſtitutione (cujus ſupra memini) ab Inquiſitorum Romanæ Curiæ Sacra Congregatione nominatim proſcripta ſit. Erit autem æquum, ut quoniam Pontificiæ Sedis & Authoritatis Societas Jeſu maxima & acerrima Propugnatrix et vindex eſt, nos qui de propugnanda eadem Authoritate agimus, Societatem quoque à Calumnia vindicemus: cum tam conjuncta utriuſque ſit Cauſa, ut non poſſit una ſine altera, aut defendi, aut oppugnari: quæ ſumma Societatis laus eſt eoſdem habere cum Sede Romana & Amicos, & Inimicos: ut quicunque unam amet, &

 ambas

ambas diligat; & qui alteram oderit, ambas oderit. Id mihi legendo compertum, neminem qui Romanæ Sedi bellum hostis intulerit, non etiam bellum Societati huic Jesu Sanctissimæ intulisse.

Actam fuisse Romæ Causam P. Molinæ, & coram Pontifice Clemente primum VIII. deinde Paulo V. agitatam, & sciunt omnes, & mihi Constat, qui Madritti novi Bastidam unum ex Patronis Molinæ, senem jam & à Societate dimissum: à quo ego illud accepi. An verò extent Acta illa disputando confecta: & ubi sint compertum non habeo. Illud memini me Anno 1648. Parisiis in comitatu Legati Lusitanici Extraordinarij Marchionis Nisensis audire, à Præside Sacræ Inquisitionis Barcinonensis ibi tum agente, qui cum Legato & mihi familiaris erat, & frequens usus, Exemplum idoneum illorum Actorum Summæ Fidei manuscriptum in Chartophylacio Inquisitionis servari. Cujus cum aliud exemplum Legatus postularet, promisit ille (quod erat in procinctu ad iter) cùm Barcinonem pervenisset ad Legatum continuò missurum: quod præstare tamen aut noluit, aut non potuit: nec in Lusitaniam maturantibus, licuit, præsertim intercurrente bellorum turbine, per litteras exigere. Fidem tamen homini gravi, & exactæ ætatis, & insignis dignitatis adhibui. An verò illud Legitimum esset & incorruptum, id certè investigare non potui. Cum *Londinum* postea Anno 1652. Legatum Exatraordinarium Comitem Penaguianum Cubiliarchum comi-

comitatus venissem, incidi in quoddam exemplum hujus Disputationis typis mandatum Anno 1644. inscriptum, *Quæstio Theologica, Historica & Iuris Pontificij* cujus expectatione jampridem ductus & tunc erectus omnibus lætitijs (ut cum Tullio dicam) incessi, Itaque avidissimè arripui, accuratissimè legi: sed non omnio acquievi. Deprehendi enim quædam in Authore affecti animi & præoccupati judicij signa, quæ illius Exempli fidem elevarunt. Per ea cum mentem Authoris indagassem, comperi eum aliarum partium à Societate esse: & suscepto studio Molinæ sententiam impugnare, suamque illi oppositam tueri, & confirmare.

Deinde persuadere mihi non poteram Sanctissimum Pontificem Clementem, dum præesset Caussæ tam facile, tamque aperte in contrarias Molinæ partes iturum: & toties indignabundum commoti animi signa daturum: adeo ut in convitia quoque, & probra erumperet, quod apparet ex n 10. 12. & 13. Præterea illa verba Generalis Societatis Jesu ad Patrem Valentiam, relata n. 11. *Destruxisti Societatem*, omnino conficta sunt. Multa insuper Molinæ imponuntur, quæ ne somniavit quidem. Quid quòd Valentiæ Summo Theologo ineptæ & inscitæ responsiones sæpe tribuuntur, quæ vel à rudi discipulo reddi non possent? Iam illa insignis est impostura ad concitandam invidiam Societati: Molinistas publicè Romæ sustinuisse, Non esse de Fide, *Clementem VIII. esse Pontificem. Et ipsum errare posse*, quod n. 9. habetur: quæ duæ senten-

tiæ maximè sunt à Societate alienæ. Certè ut illa est & egregiè pia & prudens, nec sentire illud posset: nec ut sentiret evulgare deberet, iis præsertim (quæ fingit author) formidolosis temporibus. Nec illi metus, quos n. 6. comminiscitur veri sunt. Unde enim Panicus ille terror? qui cogeret Molinæ librum *suspectum de hæresi agnoscere*, & *Sacro Inquisitionis Tribunali denuntiare*, cum ejus anteà & posteà quidam doctinam defenderint? Nimirum timebant Censores, quos ad disputationem provocabant. At, negabant stare se aut velle, aut posse Doctoris Angelici authoritate, id que fassi sunt. Credam: si probetur Patres Jesuitas suam de Gratia & Prædestinatione sententiam Divo Thomæ non assignare, eumque illius authorem dicere. Imo novi nil tam illis persuasum esse, quàm se suæ doctrinæ Divum Thomam habere Patronum: adeo ut putent & scribant eum Thomistis ipsis ademisse, ac sibi vendicasse. Quo jure non disputo: tantùm refello, quod aiunt: testatos eos unquam fuisse se Divum Thomam reliquisse. Legat qui volet unum instar omnium Suarium cum alijs locis tum Tomo. 2. de gratia lib. 3. passim, ac imprimis cap. 49. Tandem si Molinæ sententia tam facile convicta & tam apertè damnata, quomodo ea postea tradita & defensa est à Lessio: nec contra eam quicquam expressè aut statutum, aut vulgatum? videmus enim illius & legi librum, & sustineri doctrinam: bellum que illud Scholasticum diremptum silentio imposito, cautoque ne alterutri alteris

detra-

detraherent ; quod certè cum iis quæ in his actis commemorantur, minimè consentiunt.

Hac me moverant anteà ad credendum illum libellum apocryphum esse : nuper autem lecto super hac ipsa re P. Annati judicio, quod paucis post quàm hæc scripsissem diebus, oblato mihi à P. Antonio Barradio Societatis Jesu, viro docto & designato Lucitaniæ Provinciali, ejus ultimo contra Jansenium libello, expressum legi meam firmavi sententiam. Nunc tandem acceptâ Sacræ Romanæ Inquisitionis Censurâ illam opellam damnante, id omnino mihi persuasi. Consilium vero mihi placuit meum, qui cùm maxime à Molinæ sententijs de Gratia, placitis que dissentiam, quòd sint illa ab Augustini doctrina prorsus aliena, nunquam tamen ad ea impugnanda uti volui hujusce Constitutionis argumento, nec enim de illius fide constabat; non soleo autem in sententiis, aut oppugnandis, aut confirmandis, fluxis & incertis uti rationibus : quemadmodum Thomas Anglus, qui cum in hac constitutione magnum situm esse præsidium putet, subrui ac procidere repente admoto Romanæ authoritatis ariete sensit, & doluit. Quid autem ex hujusmodi disputatione habita Romæ adversus Molinam colligi possit (nam id ego conjecturis idoneis assequor) aliàs in libro, quem contra Arminium & Remonstrantes adorno, conijciendo exponam.

Graviores multò sunt ij, quos circa Authoritatem Papæ in conferendis indulgentiis admittit errores

rores, qua de re quoniam ego latiùs, & copiosiùs singulari quæstione adversus eum scripturus sum: quam hic adornare jam cœperam, & subito discessu intermisi, in aliud tempus responsionem reservo. Ac secundo edito libro non eum modo, sed omnes etiam Heterodoxos illorum argumentis adductis suscepto studio refutabo.

Hoc est meum de Authoritate Pontificis Romani verum synceru mque judicium: quod ipsum ego, & cæteras meas quacunque de re sententias, Ecclesiæ Romanæ Censuræ subijcio.

FINIS.

ERRATA.

Pagi. 13. lin. 11. *deprehendentur lege deprehenderentur.* p. 27. *l.* 23. *Saxaem lege Saxeam.* p. 30. *l.* 18. *negant. lege negabant.* p. 34. *l.* 6. *ligatur & soluetur le. ligetur & soluatur.* & *l.* 22. *ad quod dele ad.* p. 46. *l.* 11. *suos le. suas.* p. 90. *l.* 26 *alijs le. alij.* p. 51. *l.* 3. *omnes. le. id est omes.* p. 58. *ac ejus vicem. le. ac ejus cujus vicem.* p. 58. *l.* 24. *esse. le. esset.* p. [illegible]0. *l.* 23. *graviteri. dele i.* p. 64. *l.* 10. *extra re. dele re.* p. 66. *li.* 1. p. 82. *videnius le. evidentius.* 16. *in. dele in.* p. 83. *l.* 9. *habui. lege haberi* p. [illegible]9. *l.* 13. *nobis. le. vobis.* p. 103. *l.* 24. *consentientem. le. consensionem.* p. [illegible]7. *l.* 1. *Patris. le. Patres.* p. 110. *l. penult post Romani Pontificis adde. [illegible] confirmatum.* p. 149. *l.* 24. *authorines. le. authoritatis.* p. 151. *l.* 27. *exercere â dele â.* p. 154. *l.* 1. *significaret. le. significare.* p. 163. *l.* 9. *judicemle. judicium. ib. A[illegible]hore. le. Anthore. ib. lin. penult. celebrando. le. cele[illegible]andi.* p. 165. *l.* 5. *Ecclesia. le. Ecclesia.* p. 167. *l.* 9. *custodiendum. le. cu[illegible]diendam ib l.* 10. *nullam le. nullum.* p. 168. *l.* 17. *cupido. le. cupidi.* p. 17[illegible] *l.* 6. *prob amus. le. probemus. ib. li.* 20, *â vobis le. nobis,* p. 174. *l.* 5. 5[illegible] *le. cur. ib. l.* 11. *interiores per interiores.* p. 180 *l.* 1. *nulla. le. ulla.* i[illegible] *l.* 6. *ac dele.* p. 183. *l.* 11. *facile le. falli* p. 184. *l.* 4. *admitteret. le. amiret.* p. 185. *l.* 6. *cum dele cum. ib. li.* 14. *hic le. id. ib. l.* 26. & *le. sed. ib* [illegible]8. *conjunctum. le. conjuncta.* p. 196. *l.* 13. *non dele non.* p. 210. *l.* 9. *capule. capita. ib. igniit. dele it.* p. 212. *l.* 3. *audo. le. adeo.* p. 218. *li. ult.* [illegible] *le. cùm.* p. 223. *li.* 3. *alios. adde ne alios,* p. 236. *l.* 27 *Bellarmine, T[illegible]que. le. Bellarmini Toleti que.*